II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2019/56 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 28ης Μαΐου 2018

σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων SA.34045 (2013/C) (πρώην 2012/NN) που έθεσε σε εφαρμογή η Γερμανία υπέρ καταναλωτών βασικού φορτίου σύμφωνα με το άρθρο 19 του StromNEV

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2018) 3166]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 2 εδάφιο 1,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους ([1]) και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Μέσω καταγγελιών που υποβλήθηκαν από την *Bund der Energieverbraucher eV* στις 28 Νοεμβρίου 2011, από την *GWS Stadtwerke Hameln GmbH* στις 8 Δεκεμβρίου και από πολίτες μετά τον Δεκέμβριο 2011, η Επιτροπή πληροφορήθηκε ότι η Γερμανία εφάρμοζε από το 2011 καθεστώς πλήρους απαλλαγής από τα τέλη δικτύου υπέρ ορισμένων μεγάλων καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας. Με επιστολή της 29ης Ιουνίου 2012, η Γερμανία παρέσχε συμπληρωματικές πληροφορίες στην Επιτροπή σχετικά με το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων.

(2) Με επιστολή της 6ης Μαρτίου 2013 («απόφαση κίνησης της διαδικασίας»), η Επιτροπή ενημέρωσε τη Γερμανία ότι είχε αποφασίσει να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «ΣΛΕΕ» ή «Συνθήκη») σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων. Η Γερμανία υπέβαλε τις παρατηρήσεις της σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας στις 8 Απριλίου 2013.

(3) Η απόφαση κίνησης της διαδικασίας δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ([2]). Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων.

(4) Η Επιτροπή έλαβε σχετικές παρατηρήσεις εκ μέρους των ενδιαφερομένων. Τις διαβίβασε στη Γερμανία, παρέχοντάς της τη δυνατότητα να τις σχολιάσει και έλαβε τις παρατηρήσεις της με επιστολή της 5ης Νοεμβρίου 2013.

(5) Σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις 17 Οκτωβρίου 2013 και με τις επιστολές της 7ης Απριλίου 2015, της 20ής Ιουλίου 2016, της 6ης Ιουλίου 2017, της 18ης Σεπτεμβρίου 2017, της 3ης Οκτωβρίου 2017 και της 23ης Οκτωβρίου 2017, η Επιτροπή ζήτησε από τη Γερμανία να παράσχει πληροφορίες.

(6) Η Γερμανία απάντησε στα εν λόγω αιτήματα στις 6 Δεκεμβρίου 2013, στις 28 Μαΐου 2015, στις 15 Σεπτεμβρίου 2015, στις 14 Οκτωβρίου 2016, στις 3 Αυγούστου 2017, στις 20 Σεπτεμβρίου 2017, στις 24 Οκτωβρίου 2017 και στις 26 Οκτωβρίου 2017. Οι τελευταίες πληροφορίες απεστάλησαν στις 11 Δεκεμβρίου 2017.

([1]) ΕΕ C 128 της 4.5.2013, σ. 43.

([2]) Απόφαση της Επιτροπής της 6ης Μαρτίου 2013 σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.34045 (2012/C) – Γερμανία – Απαλλαγή από τα τέλη δικτύου για τους μεγάλους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας (άρθρο 19 του StromNEV) – Πρόσκληση για την υποβολή παρατηρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ C 128 της 4.5.2013, σ. 43).

2. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

2.1. *ΤΕΛΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ*

(7) Το σύστημα των τελών δικτύου στη Γερμανία διέπεται από τον γερμανικό νόμο για την ενέργεια (*Energiewirtschaftsgesetz, εφεξής «EnWG»*). Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, συναφής θεωρείται μόνον ο EnWG όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του νόμου της 26ης Ιουλίου 2011 σχετικά με την αναθεώρηση των διατάξεων που διέπουν την αγορά ενέργειας ([3]) (εφεξής «ο νόμος της 26ης Ιουλίου 2011») και πριν από τις τροποποιήσεις που επήλθαν με το άρθρο 1 του νόμου της 26ης Ιουλίου 2016 σχετικά με την περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ([4]) (εφεξής «EnWG 2011»).

(8) Το άρθρο 21 του EnWG 2011 ορίζει ότι τα τέλη που χρεώνουν οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων ([5]) στους τελικούς χρήστες τους πρέπει να είναι *αναλογικά («angemessen»)*, διαφανή, να μην εισάγουν διακρίσεις και να υπολογίζονται με βάση το κόστος που συνεπάγεται η αποτελεσματική διαχείριση ενός δικτύου. Το άρθρο 24 του EnWG 2011 εξουσιοδοτεί την ομοσπονδιακή κυβέρνηση να θεσπίσει με διάταγμα λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τη μεθοδολογία για τον υπολογισμό των τελών δικτύου. Το σημείο 1 της πρώτης περιόδου του άρθρου 24 του EnWG 2011 εξουσιοδοτεί την ομοσπονδιακή κυβέρνηση να καθορίσει τη γενική μεθοδολογία υπολογισμού των τελών δικτύου. Το σημείο 3 της ίδιας περιόδου εξουσιοδοτεί την ομοσπονδιακή κυβέρνηση να καθορίσει σε ποιες περιπτώσεις μη τυπικής χρήσης των δικτύων είναι δυνατή η έγκριση εξατομικευμένων τελών δικτύου.

(9) Το διάταγμα για τα τέλη δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας (*Stromnetzentgeltverordnung, εφεξής «StromNEV»* ([6])) εκδόθηκε βάσει του άρθρου 24 του EnWG 2011 και περιλαμβάνει αναλυτικές διατάξεις για τον καθορισμό των τελών δικτύου Το άρθρο 3 παράγραφος 2 του StromNEV διευκρινίζει ότι τα τέλη δικτύου καταβάλλονται για τις υπηρεσίες που παρέχονται από τον φορέα εκμετάλλευσης δικτύου στο επίπεδο δικτύου με το οποίο συνδέεται ο χρήστης καθώς και για τη χρήση όλων των επιπέδων δικτύου σε προηγούμενο στάδιο της παραγωγής. Το άρθρο 16 παράγραφος 1 του StromNEV θεσπίζει την κατευθυντήρια αρχή σύμφωνα με την οποία τα τέλη δικτύου πρέπει να αντιστοιχούν στο πραγματικό κόστος που προκαλείται από τους χρήστες του δικτύου.

(10) Σε αυτό το πλαίσιο και σύμφωνα με την εξουσιοδότηση που παρέχεται στο σημείο 1 του άρθρου 24 πρώτη περίοδος του EnWG 2011, το StromNEV ορίζει τη γενική μεθοδολογία που πρέπει να ακολουθούν οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου για τον υπολογισμό των τελών δικτύου. Η εν λόγω μεθοδολογία υπολογισμού περιγράφεται στα άρθρα 4 έως 14 του StromNEV 2011.

(11) Η μεθοδολογία συνίσταται, αρχικά, στη λήψη των διαφόρων ετήσιων στοιχείων κόστους όλων των δικτύων συνολικά. Αυτά είναι το κόστος κατασκευής του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας (γραμμές μεταφοράς και διανομής, υποσταθμοί), η συντήρηση και το κόστος λειτουργίας του δικτύου, στο οποίο περιλαμβάνονται τα κόστη που συνδέονται με τις λεγόμενες υπηρεσίες συστήματος (πρωτεύουσα και δευτερεύουσα εφεδρεία και εφεδρεία λεπτών ([7]), την ανακατανομή ([8])

([3]) BGB1 (Bundesgesetzblatt - Εφημερίδα Ομοσπονδιακών Νόμων) Μέρος I σ. 1554.

([4]) BGB1. Μέρος I σ. 1786.

([5]) Ως φορέας εκμετάλλευσης δικτύου νοείται ο φορέας εκμετάλλευσης που είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία και την ασφαλή διαχείριση ενός ηλεκτρικού δικτύου. Οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων διακρίνονται γενικά σε διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και σε διαχειριστές συστημάτων διανομής, ανάλογα με το αν διαχειρίζονται δίκτυο μεταφοράς ή δίκτυο διανομής.

([6]) Το StromNEV θεσπίστηκε για πρώτη φορά το 2005, αλλά έχει τροποποιηθεί επανειλημμένα. Η παρούσα απόφαση αναφέρεται στο «StromNEV» γενικά, όταν η σχετική διάταξη έχει παραμείνει αμετάβλητη μετά τις τροποποιήσεις. Ωστόσο, όταν η αναφερόμενη διάταξη έχει υποστεί αλλαγές, η παρούσα απόφαση παραπέμπει ρητώς στην αντίστοιχη έκδοση του StromNEV ως εξής:
— ως «StromNEV 2010» αναφέρεται η έκδοση του StromNEV όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 του νόμου της 3ης Σεπτεμβρίου 2010 (BGBl. Μέρος I σ. 2074)·
— ως «StromNEV 2011» αναφέρεται η έκδοση του StromNEV όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του νόμου της 26ης Ιουλίου 2011 (BGBl. Μέρος I σ. 1554)·
— ως «StromNEV 2014» αναφέρεται η έκδοση του StromNEV όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του διατάγματος της 14ης Αυγούστου 2013 (BGBl. Μέρος I σ. 3250).

([7]) Ένα δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να βρίσκεται πάντοτε σε κατάσταση ισορροπίας μεταξύ της ηλεκτρικής ενέργειας που διοχετεύεται σε αυτό και της ενέργειας που καταναλώνεται. Διαταραχές της ισορροπίας παρατηρούνται όταν η κατανάλωση είναι άλλη από την προβλεφθείσα, ή σε περίπτωση βλάβης σε μονάδα ηλεκτροπαραγωγής, ξαφνικής εξασθένησης των ανέμων ή περιορισμού της ηλιοφάνειας. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς (ΔΣΜ) είναι υπεύθυνοι για τη διατήρηση της ισορροπίας του δικτύου τροφοδοτώντας το με πρόσθετη ηλεκτρική ενέργεια όταν η κατανάλωση υπερβαίνει την ηλεκτρική ενέργεια που εισέρχεται πραγματικά σε αυτό και μειώνοντας την παραγωγή ή αυξάνοντας την κατανάλωση όταν η κατανάλωση είναι μικρότερη της τροφοδοτούμενης ενέργειας. Με δεδομένη τη δυσκολία αποθήκευσης της ηλεκτρικής ενέργειας, οι ΔΣΜ πρέπει να μεριμνούν ώστε να μπορούν άμεσα (εντός δευτερολέπτων ή λεπτών) να προσφύγουν σε θετική ή αρνητική ενέργεια. Οι ΔΣΜ συνάπτουν συνεπώς συμβάσεις για εφεδρείες (καλούμενες και «Regelleistung»). Στη Γερμανία γίνεται διάκριση μεταξύ των τριών βασικών εφεδρειών δικτύου: α) η πρωτεύουσα εφεδρεία διά της οποίας η ενέργεια πρέπει να τίθεται στη διάθεση του ΔΣΜ εντός 30 δευτερολέπτων από το σχετικό αίτημα· β) η δευτερεύουσα εφεδρεία διά της οποίας η ενέργεια πρέπει να είναι διαθέσιμη εντός πέντε λεπτών, και γ) η εφεδρεία λεπτών (καλούμενη και τριτογενής εφεδρεία) διά της οποίας η ενέργεια πρέπει να είναι διαθέσιμη εντός 15 λεπτών (βλέπε δικτυακό τόπο της BNetzA: https://www.smard.de/blueprint/servlet/page/home/wiki-article/446/396).

([8]) Τα μέτρα ανακατανομής σχετίζονται με τη διαχείριση της συμφόρησης του δικτύου. Συμφόρηση δικτύου παρατηρείται όταν η παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια υπερβαίνει τη χωρητικότητα των στοιχείων δικτύου που συνδέουν τις εγκαταστάσεις παραγωγής με τα σημεία κατανάλωσης. Αν μειωθεί η πραγματική παραγόμενη ισχύς μίας ή περισσότερων μονάδων ηλεκτροπαραγωγής στο ένα άκρο της περιοχής συμφόρησης και ταυτόχρονα αυξηθεί η πραγματική παραγόμενη ισχύς μίας ή περισσότερων μονάδων ηλεκτροπαραγωγής στο άλλο άκρο, είναι δυνατή η εκτόνωση της συμφόρησης με τη συνολική πραγματική ισχύ του δικτύου να παραμένει εν πολλοίς σταθερή. Η ανακατανομή είναι ένα αίτημα που υποβάλλεται από τον διαχειριστή συστήματος μεταφοράς στις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής για προσαρμογή της πραγματικής ισχύος που παρέχουν προκειμένου να αποφευχθεί ή να αποκατασταθεί η συμφόρηση του δικτύου. Ο ΔΣΜ υποχρεούται να αποζημιώνει τις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής για την εντολή ανακατανομής (https://www.bundesnetzagentur.de/DE/Sachgebiete/ElektrizitaetundGas/Unternehmen_Institutionen/Versorgungssicherheit/Engpassmanagement/Redispatch/redispatch-node.html).

και την ηλεκτρική ενέργεια για την κάλυψη των απωλειών του δικτύου ([9]). Το ετήσιο ύψος τους υπολογίζεται με βάση τον λογαριασμό κερδών και ζημιών των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων (άρθρο 4 του StromNEV 2011). Περιλαμβάνουν όχι μόνο το κόστος υλικών και τις δαπάνες προσωπικού αλλά και τόκους δανείων (άρθρο 5 του StromNEV), αποσβέσεις (άρθρο 6 του StromNEV 2011), αποζημίωση για τα ίδια κεφάλαια του φορέα εκμετάλλευσης δικτύου (άρθρο 7 του StromNEV 2011) και φόρους (άρθρο 8 του StromNEV 2011). Έσοδα όπως το κόστος σύνδεσης και οι επιδοτήσεις πρέπει να αφαιρούνται (άρθρο 9 του StromNEV). Το κόστος καταμέτρησης δεν περιλαμβάνεται στο κόστος δικτύου, ωστόσο υπόκειται σε ξεχωριστά τέλη καταμέτρησης. Το κόστος που συνδέεται με την αγορά ενέργειας εξισορρόπησης ([10]) δεν περιλαμβάνεται στο κόστος δικτύου καθώς χρεώνεται χωριστά στους χρήστες που ευθύνονται για τη διαταραχή της ισορροπίας.

(12) Το συνολικό ετήσιο κόστος των δικτύων επιμερίζεται στη συνέχεια στα διάφορα δίκτυα και επίπεδα δικτύου (υψηλής τάσης, υποσταθμού, μέσης τάσης, χαμηλής τάσης). Το παράρτημα 2 του StromNEV 2011 περιέχει κατάλογο αυτών των επιπέδων δικτύου.

(13) Το επόμενο βήμα στον καθορισμό των τελών δικτύου θα είναι η αναγωγή του συνολικού ετήσιου κόστους των δικτύων στα τέλη δικτύου. Αυτά καθορίζονται ξεκινώντας από επάνω προς τα κάτω για το κάθε επίπεδο τάσης (από την υψηλή προς τη χαμηλή τάση). Αρχικά καθορίζεται το λεγόμενο ειδικό ετήσιο κόστος του επιπέδου υψηλής τάσης διαιρώντας το συνολικό ετήσιο κόστος του επιπέδου υψηλής τάσης διά του ετήσιου φορτίου αιχμής που έχει μετρηθεί στο εν λόγω επίπεδο υψηλής τάσης, καθώς το επίπεδο αιχμής του επιπέδου δικτύου θεωρείται ο βασικός παράγοντας καθορισμού του κόστους. Το κόστος αυτό εκφράζεται σε EUR/kW. Μέσω της «συνάρτησης ταυτοχρονισμού» του κάθε επιπέδου δικτύου που περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 14 κατωτέρω, το ειδικό ετήσιο κόστος ανάγεται σε μια τιμή ανά χωρητικότητα σύνδεσης, εκφραζόμενη σε EUR/kW, και, τελικά, σε μια τιμή ανά καταναλούμενη μονάδα ηλεκτρικής ενέργειας, επίσης σε EUR/kWh. Η ίδια διαδικασία επαναλαμβάνεται ακολούθως για το επόμενο επίπεδο τάσης. Ωστόσο, το συνολικό ετήσιο κόστος του επόμενου επιπέδου τάσης θα είναι το άθροισμα του ίδιου κόστους του επιπέδου και του μετακυλιόμενου κόστους από το προηγούμενο επίπεδο τάσης. Το μετακυλιόμενο κόστος αντιστοιχεί στο συνολικό κόστος του προηγούμενου επιπέδου αφού αφαιρεθούν τα τέλη δικτύου που εισπράττονται από τους χρήστες του δικτύου (τελικούς καταναλωτές και προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας που είναι απευθείας συνδεδεμένοι με το συγκεκριμένο επίπεδο τάσης). Το γράφημα 1 που ακολουθεί παρουσιάζει τη μετακύλιση του κόστους. Σε ένα δίκτυο με ροή ηλεκτρικής ενέργειας από επάνω προς τα κάτω, οι χρήστες του δικτύου επιβαρύνονται, συνεπώς, με το κόστος του επιπέδου με το οποίο είναι συνδεδεμένοι, καθώς και με μέρος του κόστους των δικτύων στα προηγούμενα στάδια παραγωγής καθώς και εκείνα τα δίκτυα χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά της ηλεκτρικής ενέργειας σε αυτούς.

Γράφημα 1

Μετακύλιση του κόστους δικτύου για τον καθορισμό των τελών δικτύου ([1])

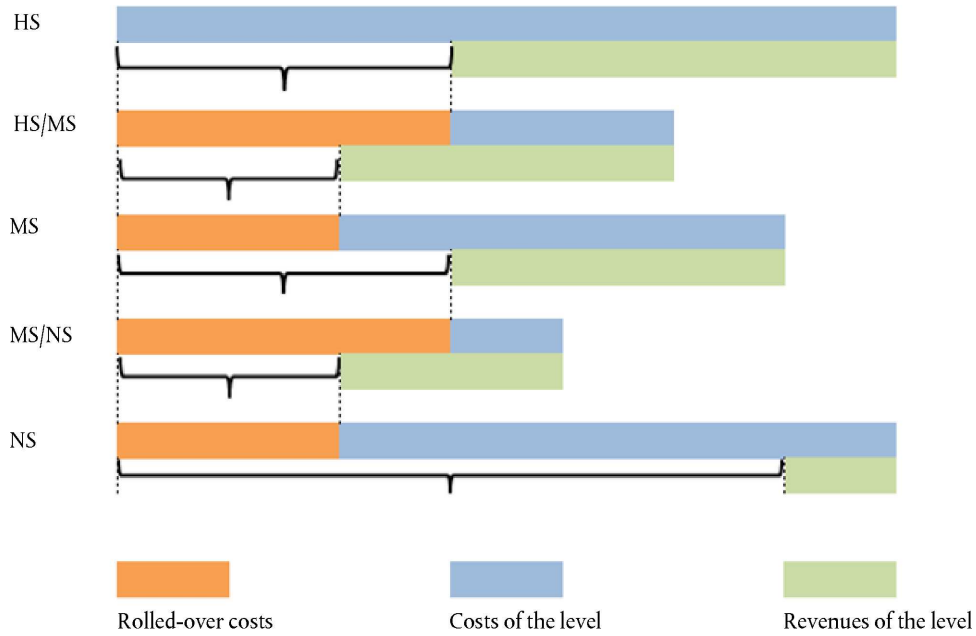

([1]) Στο γράφημα η υψηλή τάση συμβολίζεται με HS, η μέση τάση με MS και η χαμηλή τάση με NS· HS/MS είναι ο υποσταθμός στον οποίο η υψηλή τάση μετατρέπεται σε μέση τάση και MS/NS ο υποσταθμός που μετατρέπει τη μέση τάση σε χαμηλή τάση. Πηγή: Η Επιτροπή βασίστηκε στην περιγραφή της Γερμανίας χρησιμοποιώντας

([9]) Κατά τη μεταφορά της ηλεκτρικής ενέργειας υπάρχουν απώλειες, γεγονός που σημαίνει ότι απαιτείται τροφοδοσία συμπληρωματικής ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να υπάρχει αντιστοιχία με την ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που τροφοδοτήθηκε αρχικά στο δίκτυο.

([10]) Η Γερμανία εξήγησε ότι στην περίπτωση του κόστους εξισορρόπησης, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ του κόστους που συνδέεται με τις εφεδρείες και με την πραγματική προμήθεια αρνητικής ή θετικής ενέργειας εξισορρόπησης. Στο πλαίσιο του συστήματος εφεδρειών, οι πάροχοι υπηρεσιών λαμβάνουν αποζημίωση για τη διαθεσιμότητά τους. Ωστόσο, όταν όντως υποχρεώνονται να διαθέσουν ενέργεια μετά από αίτημα του ΔΣΜ, αποζημιώνονται επιπροσθέτως για την ενέργεια που πραγματικά προμηθεύουν. Το κόστος προμήθειας της (θετικής ή αρνητικής) ενέργειας χρεώνεται απευθείας στον φορέα που ευθύνεται για τη διαταραχή της ισορροπίας.

συμπληρωματικά τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο σχήμα 1 της έκθεσης της BNetzA «Netzentgeltsystematik Elektrizität» η οποία εκδόθηκε τον Δεκέμβριο 2015 και διατίθεται στη διεύθυνση: https://www.bundesnetzagentur.de/SharedDocs/Downloads/DE/Sachgebiete/Energie/Unternehmen_Institutionen/Netzentgelte/Netzentgeltsystematik/Bericht_Netzentgeltsystematik_12-2015.pdf?__blob=publicationFile&v=1.

(14) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο επιμερισμός στους διάφορους χρήστες των δικτύων αντικατοπτρίζει το πραγματικό κόστος του κάθε μεμονωμένου χρήστη δικτύου όπως ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 1 του StromNEV, εφαρμόζεται η συνάρτηση ταυτοχρονισμού για το εξεταζόμενο επίπεδο τάσης. Η συνάρτηση ταυτοχρονισμού που προαναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 13 περιγράφεται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του StromNEV και στο παράρτημα 4 του StromNEV 2011. Η συνάρτηση αυτή αποδίδει σε κάθε χρήστη δικτύου έναν «συντελεστή ταυτοχρονισμού» μεταξύ 0 και 1. Ο συντελεστής ταυτοχρονισμού εκφράζει την πιθανότητα –με βάση τα αριθμητικά στοιχεία του παρελθόντος– η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας του εκάστοτε χρήστη δικτύου να συμβάλει στο ετήσιο φορτίο αιχμής του συναφούς επιπέδου δικτύου. Ο ταυτοχρονισμός του ετήσιου φορτίου αιχμής του δικτύου αποτελεί σημαντικό παράγοντα κόστους δεδομένου ότι το εν λόγω ετήσιο φορτίο αιχμής είναι σημαντικό για τη διαστασιοποίηση των δικτύων με ροή ηλεκτρικής ενέργειας από επάνω προς τα κάτω. Η αρχή στην οποία βασίζεται η συνάρτηση ταυτοχρονισμού είναι ότι οι χρήστες δικτύου που είναι πιο πιθανό να συμβάλουν στο ετήσιο φορτίο αιχμής εντάσσονται σε υψηλότερο τιμολόγιο δυναμικότητας. Οι χρήστες του κάθε επιπέδου δικτύου είναι οι τελικοί καταναλωτές που είναι απευθείας συνδεδεμένοι με το επίπεδο υψηλής τάσης καθώς και τα επίπεδα δικτύου στα επόμενα στάδια παραγωγής. Οι συντελεστές ταυτοχρονισμού όλων των χρηστών δικτύου του εξεταζόμενου επιπέδου δικτύου εισάγονται ακολούθως σε γραφική παράσταση στον άξονα y και συσχετίζονται με τον αριθμό ωρών πλήρους χρήσης σε επίπεδο έτους (άξονας x). Με τον τρόπο αυτό δημιουργείται η συνάρτηση ταυτοχρονισμού. Πρόκειται για μια γραμμική και συνεχή συνάρτηση η οποία όμως αποτελείται από δύο γραμμικά τμήματα που τέμνονται σε γωνία ([11]) στις 2 500 ώρες πραγματικής χρήσης ετησίως ([12]). Η συνάρτηση ταυτοχρονισμού ανάγεται στη συνέχεια σε χρέωση ανά χωρητικότητα σύνδεσης ([13]), εκφραζόμενη σε ευρώ/kW, και σε χρέωση ανά μονάδα καταναλούμενης ηλεκτρικής ενέργειας ([14]), επίσης σε ευρώ/kWh.

(15) Κατά τον καθορισμό των τελών δικτύου, οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη το ανώτατο επίπεδο εσόδων που επιτρέπεται για τον καθένα τους από την Ομοσπονδιακή Ρυθμιστική Αρχή Δικτύων (*Bundesnetzagentur*, εφεξής «BNetzA») (για το ανώτατο επιτρεπόμενο επίπεδο εσόδων, βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 43). Στην πράξη, αυτό το ανώτατο επίπεδο εσόδων, το οποίο καθορίζεται βάσει συγκριτικής αξιολόγησης με τους άλλους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων, συνεπάγεται ότι υψηλά κόστη που οφείλονται σε έλλειμμα αποδοτικότητας δεν μπορούν να ανακτηθούν μέσω των τελών δικτύου. Το σύστημα αυτό στοχεύει στη βελτίωση της αποδοτικότητας των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων. Αν μια τροποποίηση του ανώτατου επιτρεπόμενου επιπέδου εσόδων επιφέρει μείωση των τελών δικτύου, ο φορέας εκμετάλλευσης δικτύου οφείλει να προσαρμόσει τα τέλη δικτύου (άρθρο 17 παράγραφος 2 του διατάγματος για τη θέσπιση κινήτρων αποδοτικότητας για τα δίκτυα παροχής ενέργειας – *Verordnung über die Anreizregulierung der Energieversorgungsnetze*, εφεξής ARegV 2011 ([15])).

([11]) Η Γερμανία εξήγησε ότι παρόλο που αυτή η «γωνία» στις 2 500 ώρες πλήρους χρήσης ετησίως αποτελεί σήμερα κοινό τόπο, βασίζεται σε εμπειρικά αριθμητικά στοιχεία. Εμπειρικά, η συνάρτηση ταυτοχρονισμού δεν είναι ποτέ τελείως γραμμική αλλά αυξάνει με μικρότερη κλίση γύρω στις 2 500 ώρες πλήρους χρήσης ετησίως ενώ παρουσιάζει αύξηση με πιο έντονη κλίση κάτω από τις 2 500 ώρες πλήρους χρήσης ετησίως. Αυτό δημιουργεί δύο διακριτά τμήματα στη συνάρτηση ταυτοχρονισμού, με αποτέλεσμα τέσσερα τιμολόγια για το δίκτυο: ένα τιμολόγιο κατανάλωσης και δυναμικότητας για τους χρήστες με λιγότερες από 2 500 ώρες πλήρους χρήσης και ένα τιμολόγιο κατανάλωσης και δυναμικότητας για τους χρήστες με περισσότερες από 2 500 ώρες πλήρους χρήσης. Η μόνη εναλλακτική λύση θα ήταν η κατασκευή της συνάρτησης ταυτοχρονισμού με τη μορφή κοίλης καμπύλης αλλά αυτό θα συνεπαγόταν υπολογισμό εξατομικευμένου τιμολογίου κατανάλωσης για κάθε μεμονωμένο χρήστη δικτύου στη Γερμανία (αφού η κλίση της συνάρτησης αλλάζει σε κάθε σημείο της καμπύλης). Αυτό θα επιβάρυνε σημαντικά τη διοικητική επιβάρυνση που σχετίζεται με τον προσδιορισμό των τελών δικτύου στη Γερμανία, θα καθυστερούσε τον υπολογισμό των τελών δικτύου και θα υπονόμευε τη διαφάνεια και την προβλεψιμότητα των τελών δικτύου για τους χρήστες των δικτύων.

([12]) Για ένα παράδειγμα της συνάρτησης ταυτοχρονισμού, βλέπε *Bericht der Bundesnetzagentur zur Netzentgeltsystematik Elektrizität*, Stand Dezember 2015, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: https://www.bundesnetzagentur.de/SharedDocs/Downloads/DE/Sachgebiete/Energie/Unternehmen_Institutionen/Netzentgelte/Netzentgeltsystematik/Bericht_Netzentgeltsystematik_12-2015.pdf?__blob=publicationFile&v=1.

([13]) Υπολογίζεται με πολλαπλασιασμό του επιμέρους ειδικού κόστους του επιπέδου δικτύου επί την τιμή στην οποία η συνάρτηση ταυτοχρονισμού τέμνει τον άξονα x στις 0 και στις 2 500 ώρες πλήρους χρήσης ετησίως (για τους χρήστες με λιγότερες και με περισσότερες από 2 500 ώρες πλήρους χρήσης ετησίως αντίστοιχα). Π.χ., για το 2017, η Amprion εφάρμοσε το ακόλουθο τιμολόγιο δυναμικότητας για το επίπεδο υψηλής τάσης:

< 2 500 h/a	≥ 2 500 h/a
6,3 ευρώ/kWa	36,55 ευρώ/kWa

([14]) Υπολογίζεται με πολλαπλασιασμό του επιμέρους ειδικού κόστους του συναφούς επιπέδου δικτύου επί την κλίση της συνάρτησης ταυτοχρονισμού έως τη «γωνία» της στις 2 500 ώρες πλήρους χρήσης (για τους χρήστες με λιγότερες από 2 500 ώρες πλήρους χρήσης ετησίως) και επί την κλίση της συνάρτησης ταυτοχρονισμού πάνω από τη «γωνία» της στις 2 500 ώρες πλήρους χρήσης ετησίως (για τους χρήστες με περισσότερες από 2 500 ώρες πλήρους χρήσης ετησίως). Π.χ., για το 2017, η Amprion εφάρμοσε το ακόλουθο τιμολόγιο κατανάλωσης για το επίπεδο υψηλής τάσης:

< 2 500 h/a	≥ 2 500 h/a
1,512 ct/kWh	0,302 ct/kWh

([15]) Διάταγμα της 29ης Οκτωβρίου 2007, BGBl. Μέρος I σ. 2529. Το ARegV έχει τροποποιηθεί επανειλημμένα. Η παρούσα απόφαση αναφέρεται στο «ARegV» γενικά, όταν η σχετική διάταξη έχει παραμείνει αμετάβλητη μετά τις τροποποιήσεις. Ωστόσο, όταν η αναφερόμενη διάταξη έχει υποστεί αλλαγές, η παρούσα απόφαση παραπέμπει ρητώς στην αντίστοιχη έκδοση του ARegV ως εξής:

— ως «ARegV 2011» αναφέρεται η έκδοση του ARegV όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 του νόμου της 28ης Ιουλίου 2011 (BGBl. Μέρος I σ. 1690).

(16) Η μεθοδολογία που περιγράφηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 11 έως 15 ανωτέρω υιοθετεί την «αρχή της αιτιότητας του κόστους» κατά τον καθορισμό των τελών δικτύου για την πλειοψηφία των χρηστών δικτύου. Το άρθρο 19 του StromNEV πραγματεύεται τα τέλη δικτύου που πρέπει να καταβάλλουν σύμφωνα με την αρχή της αιτιότητας του κόστους οι λεγόμενοι μη τυπικοί χρήστες δικτύου, δηλαδή οι χρήστες με πρότυπο κατανάλωσης ή φορτίου το οποίο αποκλίνει σημαντικά από τα χαρακτηριστικά κατανάλωσης ή φορτίου των άλλων χρηστών όπως προβλέπονται στο σημείο 3 του άρθρου 24 πρώτη περίοδος του EnWG 2011. Ο τίτλος του άρθρου 19 του StromNEV είναι «Μη τυπική χρήση δικτύου».

(17) Το άρθρο 19 παράγραφος 2 του StromNEV προσδιορίζει δύο ομάδες μη τυπικών χρηστών δικτύου: πρώτον, τους χρήστες με ετήσιο φορτίο αιχμής το οποίο αποκλίνει σημαντικά και προβλέψιμα από το ταυτοχρονισμένο ετήσιο φορτίο αιχμής όλων των άλλων χρηστών δικτύου που είναι συνδεδεμένοι στο ίδιο δίκτυο (άρθρο 19 παράγραφος 2 πρώτη περίοδος του StromNEV). Πρόκειται συνήθως για χρήστες δικτύου που καταναλώνουν συστηματικά εκτός των ωρών που καταγράφονται τα φορτία αιχμής επειδή, π.χ., λειτουργούν τη νύχτα. Αυτή η πρώτη κατηγορία μη τυπικών χρηστών δικτύου θα καλείται εφεξής «καταναλωτές εκτός ωρών αιχμής». Η δεύτερη ομάδα είναι οι χρήστες με ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας που ανέρχεται σε τουλάχιστον 7 000 ώρες χρήσης ([16]) και υπερβαίνει τις 10 γιγαβατώρες (GWh) (άρθρο 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV). Αυτή η δεύτερη κατηγορία μη τυπικών χρηστών δικτύου θα καλείται εφεξής «καταναλωτές βασικού φορτίου».

(18) Πριν από την τροποποίηση που θεσπίστηκε με το άρθρο 7 του νόμου της 26ης Ιουλίου 2011 και περιγράφεται αναλυτικότερα κατωτέρω στην ενότητα 2.2, το άρθρο 19 παράγραφος 2 του StromNEV όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο της 3ης Σεπτεμβρίου 2010 («StromNEV 2010» ([17])) όριζε ότι τόσο οι καταναλωτές εκτός ωρών αιχμής όσο και οι καταναλωτές βασικού φορτίου υποχρεούνταν να καταβάλλουν εξατομικευμένα τέλη δικτύου όπως προβλέπεται επίσης ρητώς στο πλαίσιο της εξουσιοδότησης που παρέχεται στο σημείο 3 του άρθρου 24 πρώτη περίοδος του EnWG 2011 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 7 ανωτέρω).

(19) Αυτά τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου έπρεπε να λαμβάνουν δεόντως υπόψη το πρότυπο κατανάλωσης του μη τυπικού χρήστη δικτύου. Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 19 παράγραφος 2 τρίτη περίοδος του StromNEV 2010 όριζε ότι το εξατομικευμένο τέλος δικτύου έπρεπε να αντικατοπτρίζει τη συμβολή του μη τυπικού χρήστη δικτύου σε μείωση των συνολικών τελών δικτύου ή τη συμβολή του σε αποφυγή αύξησης των τελών δικτύου. Προς τούτο, το 2010, η BNetzA δημοσίευσε έγγραφο κατευθύνσεων ([18]) όπου περιγραφόταν η λεγόμενη «μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής» η οποία έπρεπε να εφαρμόζεται για τον καθορισμό του κόστους δικτύου των καταναλωτών βασικού φορτίου και, συνεπώς, των εξατομικευμένων τελών δικτύου τους. Η μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής έχει ως στόχο τον καθορισμό του αυτοτελούς κόστους ενός συγκεκριμένου χρήστη δικτύου. Προσμετρά το κόστος εικονικής χρήσης μιας υπάρχουσας απευθείας γραμμής από τον τόπο κατανάλωσης έως την κατάλληλη εγκατάσταση παραγωγής υπολογίζοντας τις κεφαλαιουχικές και τις λειτουργικές δαπάνες του τμήματος του δικτύου που χρησιμοποιείται για τη σύνδεση του καταναλωτή βασικού φορτίου με την πλησιέστερη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής που μπορεί να καλύψει το σύνολο των αναγκών του καταναλωτή βασικού φορτίου και προσθέτοντας το κόστος των υπηρεσιών δικτύου ([19]) που έχει χρησιμοποιήσει ο καταναλωτής βασικού φορτίου, εφόσον υπάρχουν.

(20) Το άρθρο 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2010, ωστόσο, όριζε ότι τόσο οι καταναλωτές βασικού φορτίου όσο και οι καταναλωτές εκτός ωρών αιχμής έπρεπε να καταβάλλουν ελάχιστη εισφορά που να αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 20 % του δημοσιευμένου τέλους δικτύου, δηλαδή του εξατομικευμένου τέλους δικτύου που υπολογίζεται με βάση τη συμβολή του μη τυπικού χρήστη δικτύου σε μείωση των συνολικών τελών δικτύου ή τη συμβολή του σε αποφυγή αύξησης των τελών δικτύου. Η Γερμανία εξήγησε ότι στόχος αυτής της ελάχιστης εισφοράς είναι να διασφαλίζεται ότι και οι μη τυπικοί χρήστες δικτύου συμβάλλουν με ένα ελάχιστο ποσό στη διαχείριση του δημόσιου ηλεκτρικού δικτύου με το οποίο είναι συνδεδεμένοι. Όσον αφορά συγκεκριμένα τους καταναλωτές βασικού φορτίου, η Γερμανία έχει επισημάνει ότι αν βρίσκονται σε πολύ μικρή απόσταση από μονάδα ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου ([20]), τα τέλη δικτύου που υπολογίζονται με βάση τη μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής μπορεί να

([16]) Η απαίτηση για 7 000 ώρες πλήρους χρήσης ήταν, σύμφωνα με το StromNEV 2010, εφαρμοστέα από την 1η Ιανουαρίου 2011 και, συνεπώς, βρισκόταν ήδη σε ισχύ πριν από τη θέσπιση της πλήρους απαλλαγής των καταναλωτών βασικού φορτίου. Πριν από την εν λόγω τροποποίηση, η απαίτηση ανερχόταν σε 7 500 ώρες πλήρους χρήσης.

([17]) Βλέπε υποσημείωση 6.

([18]) BNetzA, Leitfaden zur Genehmigung von individuellen Netzentgelten nach § 19 Abs. 2 S. 1 und S. 2 StromNEV ab 2011 (29.9.2010).

([19]) Ως υπηρεσίες δικτύου ορίζονται οι υπηρεσίες που παρέχονται από τον φορέα εκμετάλλευσης δικτύου για τη διατήρηση της ισορροπίας του δικτύου. Οι βασικές υπηρεσίες δικτύου είναι οι εφεδρείες, τα μέτρα ανακατανομής και η ενέργεια για τις απώλειες δικτύου.

([20]) Μονάδα ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου είναι ένας σταθμός ηλεκτροπαραγωγής που συνήθως προσφέρει συνεχή παροχή ηλεκτρικής ενέργειας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με μια ελάχιστη απαίτηση παραγωγής ισχύος. Οι μονάδες ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου τίθενται εκτός λειτουργίας μόνο κατά την περιοδική συντήρηση, αναβάθμιση, τεχνικό έλεγχο ή επισκευή τους. Διάφοροι ενδιαφερόμενοι αναφέρουν ότι οι μονάδες ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου συμπληρώνουν γενικά 7 500 ώρες πλήρους χρήσης ετησίως και είναι συνήθως πυρηνικοί σταθμοί, λιγνιτικές μονάδες, υδροηλεκτρικά εργοστάσια και, ως ένα βαθμό, μονάδες ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα. Διακρίνονται από τις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής μεσαίου φορτίου που συμπληρώνουν μεταξύ 3 000 και 5 000 ωρών πλήρους χρήσης ετησίως και είναι συνήθως μονάδες ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα και αεριοστροβίλους, καθώς και από τις μονάδες ισχύος αιχμής που φτάνουν γενικά γύρω στις 1 000 ώρες πλήρους χρήσης στη διάρκεια του έτους και είναι συνήθως υδραντλητικοί σταθμοί, αεριοστρόβιλοι και μονάδες ηλεκτροπαραγωγής με καύση πετρελαίου. Επίσης, η BNetzA κατατάσσει τα ακόλουθα είδη μονάδων ηλεκτροπαραγωγής στις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου: πυρηνικοί σταθμοί, υδροηλεκτρικά εργοστάσια και λιγνιτικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής. Οι μονάδες ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα μπορούν να θεωρηθούν μονάδες ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου αλλά μόνο με συντελεστή απομείωσης 0,8 (βλέπε Leitfaden zur Genehmigung individueller netzentgeltvereinbarungen nach § 19 Abs. 2 S. 1 und 2 StromNEV, παράγραφος 1.3.2.2.1). Οι μονάδες ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα μπορούν να θεωρηθούν μονάδες ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου αλλά μόνο σε ποσοστό έως 80 %.

είναι σχεδόν μηδενικά. Ωστόσο, οι εν λόγω καταναλωτές βασικού φορτίου απολαμβάνουν τα οφέλη του δημόσιου δικτύου και την εξασφαλισμένη προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας που αυτό παρέχει. Η Γερμανία εξήγησε επιπροσθέτως ότι η ελάχιστη εισφορά λάμβανε υπόψη το γεγονός ότι η μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής δεν μπορεί να έχει παρά προσεγγιστικό χαρακτήρα για τον καθορισμό του εξατομικευμένου κόστους δικτύου.

2.2. *Η ΠΛΗΡΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΜΕΤΑΞΥ 2011 ΚΑΙ 2013*

(21) Στο StromNEV όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του νόμου της 26ης Ιουλίου 2011, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 4 Αυγούστου 2011 αλλά είχε αναδρομική εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2011 («StromNEV 2011» ([21])), το σύστημα των εξατομικευμένων τελών δικτύου για τους καταναλωτές βασικού φορτίου καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από πλήρη απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής τελών δικτύου. Τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου για τους καταναλωτές εκτός ωρών αιχμής παρέμειναν σε ισχύ όπως και η υποχρέωσή τους να καταβάλλουν τουλάχιστον το 20 % του δημοσιευμένου τέλους δικτύου.

(22) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 οι τελικοί χρήστες απαλλάσσονταν από τα τέλη δικτύου αν η ετήσια κατανάλωση ενέργειάς τους ανερχόταν σε τουλάχιστον 7 000 ώρες πλήρους χρήσης και υπερέβαινε τις 10 GWh κατανάλωσης. Αυτή η απαλλαγή (εφεξής «η πλήρης απαλλαγή») αποτελεί το αντικείμενο τόσο της απόφασης κίνησης της διαδικασίας όσο και της παρούσας απόφασης.

(23) Το όριο των 7 000 ωρών πλήρους χρήσης είναι αυτό που εντέλει χαρακτηρίζει τον καταναλωτή βασικού φορτίου υπό την έννοια ότι ένας τελικός χρήστης μπορεί να υπερβεί αυτό το όριο μόνον εάν παραμένει σχεδόν μονίμως συνδεδεμένος στο δίκτυο με το ίδιο φορτίο. Οι ώρες (πλήρους) χρήσης ορίζονται βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 2 του StromNEV ως το πηλίκο της ετήσιας απόδοσης ισχύος και του ετήσιου φορτίου αιχμής του αντίστοιχου χρήστη δικτύου.

(24) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 2 τρίτη περίοδος του StromNEV 2011, η απαλλαγή που προβλέπεται στη δεύτερη περίοδο της ίδιας παραγράφου χορηγούνταν μόνον αφού η αρμόδια ρυθμιστική αρχή (η BNetzA ή μία από τις περιφερειακές ρυθμιστικές αρχές, *«Landesregulierungsbehörde»* ([22])) επαλήθευε ότι πληρούνταν οι νομικές προϋποθέσεις. Μετά την ολοκλήρωση της επαλήθευσης, η BNetzA ή οι Landesregulierungsbehörde χορηγούσαν άδεια η οποία παρείχε στον καταναλωτή βασικού φορτίου δικαίωμα πλήρους απαλλαγής από την 1η Ιανουαρίου 2011 (εφόσον κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία πληρούνταν όλες οι προϋποθέσεις) και για αόριστο χρόνο (εφόσον συνέχιζαν να ικανοποιούνται όλες οι απαιτήσεις).

(25) Η πλήρης απαλλαγή είχε ως αποτέλεσμα μείωση των εσόδων για τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων. Αυτή η οικονομική ζημία αντισταθμίστηκε μέσω ειδικής προσαύξησης που επιβλήθηκε το 2012 (βλέπε ενότητα 2.4. κατωτέρω). Για το 2011, ωστόσο, δεν προβλέφθηκε ειδική προσαύξηση και οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων επωμίστηκαν την οικονομική ζημία του έτους αυτού.

(26) Η πλήρης απαλλαγή καταργήθηκε με τροποποίηση ([23]) του StromNEV από την 1η Ιανουαρίου 2014.

2.3. *ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΚΑΙ ΠΟΣΟ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ*

(27) Η Γερμανία κατέθεσε προσωρινό κατάλογο των επιχειρήσεων που δικαιούνταν απαλλαγή βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011. Με βάση αυτές τις πληροφορίες, περισσότερες από 200 επιχειρήσεις είχαν απαλλαγεί από τα τέλη δικτύου δυνάμει του άρθρου 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 κατά την περίοδο 2011-2013. Η μεγάλη πλειονότητα αυτών των επιχειρήσεων εντάσσονται σε διάφορους κλάδους του μεταποιητικού τομέα, συγκεκριμένα στη χημική βιομηχανία (συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών αερίων), στη χαρτοβιομηχανία, στην κλωστοϋφαντουργία, στον κλάδο των μη σιδηρούχων μετάλλων, στα διυλιστήρια πετρελαίου και στην υαλουργία. Επιχειρήσεις που υπάγονται στον τομέα των υπηρεσιών επωφελήθηκαν της πλήρους απαλλαγής σε λίγες μόνον περιπτώσεις. Επρόκειτο για επιχειρήσεις που διέθεταν μεγάλα κέντρα δεδομένων.

([21]) Βλέπε επίσης υποσημείωση 6.

([22]) Η BNetzA είναι μια ομοσπονδιακή κρατική υπηρεσία υπαγόμενη στο γερμανικό Ομοσπονδιακό υπουργείο Οικονομικών και Τεχνολογίας. Το βασικό καθήκον της είναι να μεριμνά για τη συμμόρφωση με τον νόμο για τις τηλεπικοινωνίες (TKG), τον νόμο για τις ταχυδρομικές υπηρεσίες (PostG) και τον νόμο για την ενέργεια (EnWG) και με τα αντίστοιχα διατάγματα, με στόχο τη διασφάλιση της απελευθέρωσης των αγορών στους τομείς των τηλεπικοινωνιών, των ταχυδρομικών υπηρεσιών και της ενέργειας. Είναι επίσης αρμόδια για τις ρυθμίσεις που αφορούν τη λειτουργία των σιδηροδρόμων. Σε όλους αυτούς τους τομείς ρύθμισης, παρακολουθεί τη χωρίς διακρίσεις πρόσβαση στα δίκτυα υπό διαφανείς συνθήκες, και εξετάζει τα τέλη πρόσβασης. Για την επίτευξη των ρυθμιστικών στόχων της, η Bundesnetzagentur έχει στη διάθεσή της αποτελεσματικές διαδικασίες και μέσα, μεταξύ άλλων δικαιώματα ενημέρωσης και έρευνας σε συνδυασμό με την εξουσία επιβολής κλιμακούμενων κυρώσεων και το δικαίωμα έκδοσης κανονιστικών αποφάσεων. Διαθέτει γνωμοδοτικό συμβούλιο αποτελούμενο από 16 μέλη του γερμανικού κοινοβουλίου (Bundestag) και 16 εκπροσώπους της γερμανικής Bundesrat· οι εκπρόσωποι της Bundesrat πρέπει να είναι μέλη ή πολιτικοί εκπρόσωποι της κυβέρνησης ομόσπονδου κρατιδίου. Τα μέλη και τα αναπληρωματικά μέλη του γνωμοδοτικού συμβουλίου διορίζονται από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση μετά από πρόταση της γερμανικής Bundestag και της γερμανικής Bundesrat (άρθρο 5 του νόμου σχετικά με την Ομοσπονδιακή Ρυθμιστική Αρχή Δικτύων για τους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας, του φυσικού αερίου, των τηλεπικοινωνιών, των ταχυδρομείων και των σιδηροδρόμων της 7ης Ιουλίου 2005 (BGBl. Μέρος I σ. 1970). Η BNetzA διοικείται από έναν πρόεδρο και δύο αντιπροέδρους. Οι τελευταίοι προτείνονται από το γνωμοδοτικό συμβούλιο στην κυβέρνηση (παράγραφος 3 του νόμου σχετικά με την Ομοσπονδιακή Ρυθμιστική Αρχή Δικτύων για τους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας, του φυσικού αερίου, των τηλεπικοινωνιών, των ταχυδρομείων και των σιδηροδρόμων της 7ης Ιουλίου 2005, BGBl. Μέρος I σ. 1970). Διορίζονται από τον Πρόεδρο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Ωστόσο, η BNetzA δεν είναι η μόνη ρυθμιστική αρχή στη Γερμανία. Σε ορισμένα ομόσπονδα κρατίδια έχουν συστηθεί ξεχωριστές ρυθμιστικές αρχές (οι Landesregulierungsbehörden).

([23]) Άρθρο 1 του διατάγματος της 14ης Αυγούστου 2013 για την τροποποίηση διαταγμάτων στον τομέα των αγορών ενέργειας, BGBl. Μέρος I σ. 3250.

(28) Οι εκτιμήσεις που παρουσίασε η Γερμανία υποδεικνύουν ότι η οικονομική ζημία που υπέστησαν οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων λόγω της πλήρους απαλλαγής κατά την περίοδο 2011-2013 ανέρχονται σε περίπου 900 εκατ. EUR σε σύγκριση με την περίπτωση καταβολής του κανονικού τέλους από τους καταναλωτές βασικού φορτίου. Η ζημία είναι, ωστόσο, πιθανότατα χαμηλότερη καθώς στον υπολογισμό του τέλους δικτύου για το 2011 οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων κανονικά έλαβαν υπόψη το γεγονός ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου θα ήταν επιλέξιμοι για εξατομικευμένα τέλη δικτύου δυνάμει του άρθρου 19 παράγραφος 2 του StromNEV 2010. Εξάλλου, το ζήτημα της εκτίμησης περιπλέκεται ακόμη περισσότερο δεδομένου, αφενός, ότι το όριο επιλεξιμότητας για τα εξατομικευμένα τέλη είχε αλλάξει από την 1η Ιανουαρίου 2011 (7 000 ώρες πλήρους χρήσης έναντι 7 500 ωρών πλήρους χρήσης) και, αφετέρου, ότι τα εξατομικευμένα τέλη μπορεί να μην ήταν ελκυστικά για ορισμένους καταναλωτές βασικού φορτίου, επειδή μπορεί να μη συνεπαγόταν σημαντική μείωση των τελών δικτύου που καλούνταν να καταβάλουν, ανάλογα με τη γεωγραφική θέση και άλλους παράγοντες που επηρέαζαν τον υπολογισμό των εξατομικευμένων τελών δικτύου.

2.4. *ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ*

2.4.1. Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΟΠΩΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 19 ΤΟΥ STROMNEV 2011

(29) Δεδομένου ότι οι απαλλασσόμενοι καταναλωτές βασικού φορτίου ήταν συνδεδεμένοι σε διαφορετικά επίπεδα δικτύου, η πλήρης απαλλαγή είχε ως αποτέλεσμα απώλεια εσόδων τόσο για τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς (εφεξής «ΔΣΜ») όσο και για τους διαχειριστές συστημάτων διανομής (εφεξής «ΔΣΔ»). Το άρθρο 19 παράγραφος 2 έκτη περίοδος του StromNEV 2011 υποχρέωνε τους ΔΣΜ να χορηγούν αντιστάθμιση στους ΔΣΔ για την απώλεια εισοδήματος που προέκυπτε από την πλήρη απαλλαγή. Ωστόσο, για τους λόγους που εκτίθενται αναλυτικά στην ενότητα 2.4.3, η αντιστάθμιση αυτή χορηγήθηκε εκ των πραγμάτων μόνον από το 2012 και μετά. Το 2011 την οικονομική ζημία επωμίστηκαν οι ΔΣΜ και οι ΔΣΔ στο δίκτυο των οποίων το δίκτυο ήταν συνδεδεμένοι οι απαλλασσόμενοι καταναλωτές βασικού φορτίου.

(30) Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 2 έβδομη περίοδος του StromNEV 2011, οι ΔΣΜ ήταν υποχρεωμένοι να εξισώνουν μέσω συμψηφισμού μεταξύ τους το ποσό των πληρωμών τους προς τους ΔΣΔ και τις δικές τους ζημίες. Για τους λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τον τρόπο διενέργειας αυτού του συμψηφισμού, το άρθρο 19 παράγραφος 2 του StromNEV 2011 παρέπεμπε στο άρθρο 9 του νόμου περί συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρικής ισχύος (*Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz, εφεξής «KWKG»*) ([24]) που ίσχυε εκείνη την εποχή, το οποίο έπρεπε να εφαρμόζεται κατ' αναλογία. Σκοπός του συμψηφισμού ήταν η κατανομή της οικονομικής επιβάρυνσης μεταξύ των ΔΣΜ με τέτοιο τρόπο ώστε κάθε ΔΣΜ να επωμίζεται την ίδια επιβάρυνση αναλογικά προς την παρεχόμενη ηλεκτρική ενέργεια στους τελικούς καταναλωτές που είναι (άμεσα ή έμμεσα) συνδεδεμένοι στην αντίστοιχη περιοχή δικτύου τους. Το άρθρο 9 του KWKG, στο οποίο παρέπεμπε το άρθρο 19 παράγραφος 2 έβδομη περίοδος του StromNEV 2011, θέσπιζε το σύστημα διά του οποίου χορηγούνταν η αντιστάθμιση στους ΔΣΜ, μέσω της λεγόμενης προσαύξησης ΣΗΘ, για το πρόσθετο κόστος που απέρρεε από την υποχρέωσή τους να καταβάλλουν στήριξη στις επιχειρήσεις συνδυασμένης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που ήταν συνδεδεμένες στο δίκτυό τους δυνάμει του KWKG καθώς και από την υποχρέωσή τους να χορηγούν αντιστάθμιση στους ΔΣΔ για τη στήριξη που και εκείνοι με τη σειρά τους κατέβαλλαν στους παραγωγούς συνδυασμένης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που ήταν συνδεδεμένοι στο δίκτυό τους δυνάμει του KWKG ([25]). Η κατ' αναλογία εφαρμογή του άρθρου 9 του KWKG σήμαινε ότι οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων μπορούσαν να επιβάλουν προσαύξηση προκειμένου να εξασφαλίζεται η αντιστάθμιση για την οικονομική ζημία που υφίσταντο λόγω της πλήρους απαλλαγής και ότι τα έσοδα που εισπράττονταν από την εν λόγω προσαύξηση έπρεπε να μεταφέρονται από τους ΔΣΔ στους ΔΣΜ ([26]).

(31) Επιπλέον, το άρθρο 19 παράγραφος 2 του StromNEV 2011 όριζε ότι το άρθρο 20 του StromNEV 2011 εφαρμοζόταν κατ' αναλογία. Το άρθρο 20 του StromNEV 2011 όριζε ότι οι φορείς εκμετάλλευσης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας έπρεπε να βεβαιώνονται, πριν δημοσιεύσουν τα τέλη τους για πρόσβαση στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, ότι τα έσοδα από τα τέλη ήταν επαρκή για την κάλυψη των αναμενόμενων δαπανών τους.

(32) Μετά την έναρξη ισχύος του *ARegV*, το οποίο θεσπίζει ένα κανονιστικό σύστημα που έχει ως στόχο την παροχή κινήτρων στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων για αποδοτικότερη διαχείριση των δικτύων, τα τέλη δικτύου δεν χρειάζεται πλέον να εγκρίνονται από την BNetzA (ως απόρροια του άρθρου 23a του EnWG). Αντί αυτού, το σημείο 1 του άρθρου 32 παράγραφος 1 του ARegV 2011 ορίζει ότι η BNetzA εγκρίνει το ανώτατο επίπεδο εσόδων που

([24]) Νόμος περί συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας (ΣΗΘ) της 25ης Οκτωβρίου 2008 (BGBl. Μέρος I σ. 2101). Ο νόμος αυτός τροποποιήθηκε με το άρθρο 11 του νόμου περί αναθεώρησης του νομικού πλαισίου για τη στήριξη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας της 28ης Ιουλίου 2011 (BGBl. Μέρος I σ. 1634). Το άρθρο 9 του KWKG δεν τροποποιήθηκε μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2011 και 31ης Δεκεμβρίου 2013. Ο KWKG αναθεωρήθηκε ριζικά στις 21 Δεκεμβρίου 2015 με τον νόμο για τη διατήρηση, τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας (BGBl. Μέρος I σ. 2498)· ωστόσο, ο μηχανισμός αντιστάθμισης που προβλεπόταν από το άρθρο 9 διατηρήθηκε (αν και πιο αναλυτικός) και συμπεριλήφθηκε στα άρθρα 26 έως 28 του KWKG της 21ης Δεκεμβρίου 2015. Ο νόμος για τη διατήρηση, τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας τροποποιήθηκε με τη σειρά του με τον νόμο της 22ας Δεκεμβρίου 2016 σχετικά με την τροποποίηση των διατάξεων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από συνδυασμένη παραγωγή και ίδια παραγωγή (BGBl. Μέρος I σ. 3106).

([25]) Για αναλυτική περιγραφή του συστήματος αντιστάθμισης δυνάμει του άρθρου 9 του KWKG (νυν άρθρου 29 του KWKG 2016 μετά τις τροποποιήσεις που θεσπίστηκαν με τον νόμο της 22ας Δεκεμβρίου 2016 σχετικά με την τροποποίηση των διατάξεων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από συνδυασμένη παραγωγή και ίδια παραγωγή (BGBl. Μέρος I σ. 3106), βλέπε απόφαση της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 2017, σχετικά με το καθεστώς ενίσχυσης SA.42393 (2016/C) (πρώην 2015/N) που εφάρμοζε η Γερμανία για ορισμένους τελικούς καταναλωτές (μειωμένη προσαύξηση ΣΗΘ, ενότητα 2.3).

([26]) Βλέπε ειδικότερα άρθρο 9 παράγραφος 7 του KWKG το οποίο προβλέπει τη θέσπιση της προσαύξησης επί της καταναλούμενης ηλεκτρικής ενέργειας επιπλέον των τελών δικτύου, και άρθρο 9 παράγραφος 4 του KWKG το οποίο εκχωρεί στους ΔΣΜ το δικαίωμα να εισπράττουν αντισταθμιστική πληρωμή από τους ΔΣΔ (δηλαδή να εξασφαλίζουν ότι οι ΔΣΔ μεταφέρουν τα έσοδα από την προσαύξηση στους ΔΣΜ).

επιτρέπεται να εισπράττουν οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων από τους χρήστες των δικτύων. Σύμφωνα με το άρθρο 17 του ARegV 2011 αυτό το επιτρεπόμενο ανώτατο επίπεδο εσόδων πρέπει να τηρείται όταν οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων καθορίζουν τα τέλη δικτύου.

(33) Παραμένει, ωστόσο, η υποχρέωση των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων να βεβαιώνονται, πριν δημοσιεύσουν τα τέλη τους για πρόσβαση στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, ότι τα έσοδα από τα τέλη είναι επαρκή για την κάλυψη των αναμενόμενων δαπανών τους (χωρίς να υπερβαίνουν το επιτρεπόμενο ανώτατο επίπεδο εσόδων).

(34) Όπως εξηγήθηκε πιο πάνω, η BNetzA εξέδωσε κανονιστική απόφαση με στόχο την πιο λεπτομερή ρύθμιση του συστήματος προσαύξησης, η οποία τέθηκε τελικώς σε εφαρμογή το 2012 (βλέπε ενότητα 2.4.2). Αντίθετα, το 2011 δεν εφαρμόστηκε το άρθρο 19 παράγραφος 2 έκτη και έβδομη περίοδος του StromNEV 2011 και κάθε φορέας εκμετάλλευσης δικτύων επωμίστηκε το δικό του κόστος (βλέπε ενότητα 2.4.3).

2.4.2. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ «ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗΣ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 19» ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΟΣ 2012

(35) Το νομικό πλαίσιο για την αντιστάθμιση και τον συμψηφισμό των απωλειών εσόδων που προέκυπταν από την πλήρη απαλλαγή συγκεκριμενοποιήθηκε με κανονιστική απόφαση της BNetzA η οποία εκδόθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2011 ([27]) (εφεξής «η κανονιστική απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2011») στη βάση του άρθρου 29 παράγραφος 1 του EnWG και του σημείου 6 του άρθρου 30 παράγραφος 2 του StromNEV 2011 ([28]). Η απόφαση επέβαλε στους ΔΣΔ την υποχρέωση να εισπράττουν από τους τελικούς χρήστες προσαύξηση, τη λεγόμενη «προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19». Η BNetzA επέβαλε επίσης στους ΔΣΔ την υποχρέωση να μεταφέρουν τα έσοδα από τη συγκεκριμένη προσαύξηση στους ΔΣΜ σε μηνιαία βάση (όπως προβλέπεται επίσης βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 5 του KWKG στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 19 παράγραφος 2 έβδομη περίοδος του StromNEV 2011).

(36) Σκοπός της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 ήταν η θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης για την κατανομή της οικονομικής επιβάρυνσης που προκύπτει από την εφαρμογή του άρθρου 19 παράγραφος 2 του StromNEV 2011 με διαφανή και ομοιογενή τρόπο ώστε να εξασφαλίζονται ισότιμες συνθήκες για όλους τους καταναλωτές ηλεκτρικού ρεύματος στη Γερμανία.

(37) Το ύψος της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 δεν υπολογιζόταν από την BNetzA αλλά έπρεπε να υπολογίζεται ετησίως από τους ΔΣΜ σύμφωνα με τη μεθοδολογία που είχε ορίσει η BNetzA. Αυτό σήμαινε ότι ο ΔΣΜ έπρεπε να προσδιορίσει, αφενός, την προβλεπόμενη οικονομική ζημία λόγω της πλήρους απαλλαγής σε παραβολή με το πλήρες τέλος δικτύου και, αφετέρου, την προβλεπόμενη κατανάλωση προκειμένου να καθορίσει την προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 για κάθε kWh. Ωστόσο, για το πρώτο έτος λειτουργίας (δηλαδή για το 2012) η BNetzA όρισε ότι το ποσό που έπρεπε να εισπραχθεί μέσω της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 ανερχόταν σε 440 εκατ. EUR. Το ποσό αυτό λειτουργούσε ως βάση για τον υπολογισμό της προσαύξησης. Από το ποσό αυτό, τα 300 εκατομμύρια EUR έπρεπε να εισπραχθούν για την αντιστάθμιση των απωλειών εσόδων που προέκυπταν από την πλήρη απαλλαγή. Τα υπόλοιπα 140 εκατομμύρια EUR προορίζονταν για την κάλυψη των απωλειών εσόδων που προέρχονταν από τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 πρώτη περίοδος του StromNEV 2011.

(38) Πριν από τις τροποποιήσεις που επέφερε το άρθρο 7 του νόμου της 26ης Ιουλίου 2011 στο StromNEV, οι απώλειες εσόδων που προέρχονταν από τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου για τους μη τυπικούς χρήστες δικτύων ανακτώνταν, στον βαθμό που ο φορέας εκμετάλλευσης δικτύου ήταν μια αποδοτική εταιρεία ικανή, στο πλαίσιο του ARegV, να ανακτήσει το σύνολο των δαπανών της, μέσω των τελών δικτύου: οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων, γνωρίζοντας εκ των προτέρων ότι ορισμένοι χρήστες θα πλήρωναν λιγότερα, μπορούσαν να λαμβάνουν εξαρχής υπόψη αυτόν τον παράγοντα στον υπολογισμό των τελών δικτύου δυνάμει του άρθρου 20 του StromNEV. Βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 έκτη και έβδομη περίοδος του StromNEV 2011, ωστόσο, η απώλεια εσόδων που προέκυπτε από τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου για τους καταναλωτές εκτός ωρών αιχμής, και από την πλήρη απαλλαγή για τους καταναλωτές βασικού φορτίου έπρεπε να αντισταθμιστεί μέσω ειδικής προσαύξησης.

(39) Επιπροσθέτως, η κανονιστική απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2011 όριζε ότι οι ΔΣΜ έπρεπε να καθορίζουν σε ετήσια βάση ποια ήταν η πραγματική ανάγκη σε επίπεδο οικονομικών πόρων για το προηγούμενο έτος. Στην περίπτωση που τα έσοδα από την προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 υπερέβαιναν το ποσό που χρειαζόταν στην πράξη προκειμένου να χορηγηθεί αντιστάθμιση στους ΔΣΜ για τις απώλειες εσόδων που προέκυπταν από την πλήρη απαλλαγή και τη χορήγηση αντιστάθμισης στους ΔΣΔ, έπρεπε να μειωθεί η προσαύξηση για το επόμενο έτος κατά το ποσό της διαφοράς. Όταν τα έσοδα δεν ήταν αρκετά, αυξανόταν αναλόγως η προσαύξηση.

2.4.3. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2011

(40) Η κανονιστική απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2011 όριζε ρητώς ότι οι απώλειες εσόδων που καταγράφηκαν το 2011 δε καλύπτονταν από τον μηχανισμό αντιστάθμισης και συμψηφισμού που περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 30.

(41) Για τις απώλειες του 2011, οι ΔΣΔ δεν είχαν, συνεπώς, δικαίωμα να λάβουν αντιστάθμιση από τους ΔΣΜ. Τόσο οι ΔΣΔ όσο και οι ΔΣΜ έπρεπε να καλύψουν αυτές τις απώλειες εσόδων από ίδιους πόρους.

([27]) BK8-11-024.

([28]) Αν και το άρθρο 29 παράγραφος 1 του EnWG εξουσιοδοτεί την BNetzA να καθορίσει με κανονιστική απόφαση δεσμευτικού χαρακτήρα για τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων τις συγκεκριμένες διαδικασίες για την πρόσβαση στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, το σημείο 6 του άρθρου 30 παράγραφος 2 του StromNEV 2011 όριζε ότι η εν λόγω κανονιστική απόφαση μπορεί ειδικότερα να αφορά τον καθορισμό των κατάλληλων τελών δικτύου.

(42) Μπορούσαν να συμπεριλάβουν τις εν λόγω απώλειες στους λεγόμενους λογαριασμούς ρύθμισης («*Regulierungskonto*») οι οποίοι θεσπίστηκαν από το ARegV.

(43) Όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 32, ο ARegV θέσπισε ένα κανονιστικό σύστημα που έχει ως στόχο την παροχή κινήτρων στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων για αποδοτικότερη διαχείριση των δικτύων και βάσει του οποίου οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων είναι υποκείμενοι σε ανώτατο επίπεδο εσόδων που ορίζεται από την BNetzA. Το επιτρεπόμενο ανώτατο επίπεδο εσόδων καθορίζεται για ρυθμιστική περίοδο διάρκειας έως 5 ετών. Προκειμένου να καθοριστεί το εν λόγω ανώτατο επίπεδο εσόδων, οι φορείς εκμετάλλευσης των δικτύων υποχρεούνται να παρέχουν στην BNetzA διάφορα λογιστικά στοιχεία (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων και των εσόδων τους) πριν από την έναρξη μιας ρυθμιστικής περιόδου. Επιπροσθέτως, το ανώτατο επίπεδο εσόδων που επιτρέπεται να εισπράξουν οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων από τους χρήστες των δικτύων αναπροσαρμόζεται στη διάρκεια της 5ετούς ρυθμιστικής περιόδου λαμβάνοντας υπόψη τις ανεπάρκειες των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων με στόχο να τους παράσχει κίνητρα για βελτίωση της αποδοτικότητας. Αυτό σημαίνει ότι τα εγκεκριμένα ανώτατα έσοδα μειώνονται στη διάρκεια της ρυθμιστικής περιόδου. Η αποδοτικότητα ενός φορέα εκμετάλλευσης δικτύων εκτιμάται πριν από τη ρυθμιστική περίοδο με βάση σύγκριση των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων που διενεργείται από την BNetzA. Η πρώτη ρυθμιστική περίοδος διήρκεσε από το 2009 έως το 2013. Η δεύτερη ρυθμιστική περίοδος άρχισε το 2014 και πρόκειται να ολοκληρωθεί το 2018.

(44) Η θετική ή αρνητική διαφορά ([29]) μεταξύ του εγκεκριμένου ανώτατου επιπέδου εσόδων και των εσόδων που πράγματι εισπράττονται εγγράφονται σε ειδικό λογαριασμό ρύθμισης, ένα λογιστικό εργαλείο παρεχόμενο από την BNetzA (άρθρο 5 του ARegV) το οποίο επιδιώκει να κινητοποιήσει τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητάς τους.

(45) Στο τέλος της 5ετούς περιόδου 2009-2013, τα πλεονάζοντα έσοδα αντισταθμίστηκαν σε συμψηφισμό με τις μειώσεις λόγω πλεοναζόντων εσόδων. Το θετικό ή αρνητικό υπόλοιπο που προέκυψε μεταφέρθηκε στην επόμενη ρυθμιστική περίοδο (άρθρο 5 παράγραφος 4 του ARegV 2011) και κατανεμήθηκε στα πέντε έτη της δεύτερης ρυθμιστικής περιόδου υπό μορφή μείωσης ή αύξησης του κατά τα άλλα εφαρμοζόμενου ανώτατου επιπέδου εσόδων.

(46) Ωστόσο, αν τα εισπραχθέντα έσοδα σε ένα δεδομένο έτος της ρυθμιστικής περιόδου υπερέβαιναν το εγκεκριμένο ανώτατο επίπεδο εσόδων κατά ποσοστό άνω του 5 %, ο οικείος φορέας εκμετάλλευσης δικτύου όφειλε να αναπροσαρμόσει τα τέλη δικτύου του (προκειμένου να μην επαναληφθεί η ίδια κατάσταση το επόμενο έτος και μην παραπεμφθεί η μείωση των τελών δικτύου στην επόμενη ρυθμιστική περίοδο). Αν τα εισπραχθέντα έσοδα σε ένα δεδομένο έτος της ρυθμιστικής περιόδου υπολείπονταν του εγκεκριμένου ανώτατου επιπέδου εσόδων κατά ποσοστό άνω του 5 %, ο οικείος φορέας εκμετάλλευσης δικτύου είχε δικαίωμα να αναπροσαρμόσει τα τέλη δικτύου του (προκειμένου να μην επαναληφθεί η ίδια κατάσταση το επόμενο έτος και να αποτραπεί μια απότομη αύξηση των τελών δικτύου στην επόμενη ρυθμιστική περίοδο). Ωστόσο, στη δεύτερη αυτή περίπτωση, είναι στην ευχέρεια του φορέα εκμετάλλευσης δικτύου να αποφασίσει αν θα αναπροσαρμόσει τα τέλη δικτύου ή όχι.

(47) Αυτό είναι το πλαίσιο εντός του οποίου έπρεπε να αντισταθμιστούν οι απώλειες εσόδων που υπέστησαν οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων λόγω της πλήρους απαλλαγής το 2011. Κατά την «Verprobung» ([30]) για το έτος 2011 (που πραγματοποιήθηκε το 2010), η πλήρης απαλλαγή δεν ήταν υφίστατο και δεν μπορούσε να έχει ληφθεί υπόψη κατά τον καθορισμό των τελών δικτύου για το 2011. Όπως επιβεβαίωσε η Γερμανία μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 24 Οκτωβρίου 2017, βάσει του τότε ισχύοντος ARegV 2011, οι απώλειες εσόδων που καταγράφηκαν το 2011 (δηλαδή η διαφορά ανάμεσα στα επιτρεπόμενα έσοδα και στα πραγματικά εισπραχθέντα έσοδα) δεν ήταν δυνατό να ανακτηθούν με αναπροσαρμογή των τελών δικτύου του 2011 δεδομένου ότι τα τέλη δικτύου έπρεπε να καθοριστούν εκ των προτέρων στο πλαίσιο της «Verprobung», σύμφωνα με το άρθρο 20 του StromNEV, και δεν ήταν δυνατό να τροποποιηθούν στη διάρκεια του έτους. Έπρεπε κατ' ανάγκη να αντισταθμιστεί αυτή η οικονομική ζημία σε συμψηφισμό με τα κέρδη από άλλα έτη της ρυθμιστικής περιόδου. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων προσέφυγαν κατά της πλήρους απαλλαγής και της κανονιστικής απόφασης που εξέδωσε η BNetzA στις 14 Δεκεμβρίου 2011.

(48) Οι απώλειες εσόδων που υπέστησαν οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων λόγω της πλήρους απαλλαγής δεν μπορούσαν να ανακτηθούν μέσω αύξησης των τελών δικτύου ούτε το 2012, δεδομένου ότι τα τέλη δικτύου για το 2012 μπορούσαν να συνδεθούν μόνο με τις προβλεπόμενες δαπάνες για το 2012. Απεναντίας, οι απώλειες εσόδων – αν δεν είχαν ήδη αντισταθμιστεί με βελτίωση της αποτελεσματικότητας το 2011 – έπρεπε να εγγραφούν στον *Regulierungskonto*. Εάν, στο τέλος της πρώτης ρυθμιστικής περιόδου, οι απώλειες εσόδων για το 2011 αντισταθμίζονταν σε συμψηφισμό με τα πρόσθετα έσοδα άλλων ετών της ρυθμιστικής περιόδου, δεν προβλεπόταν αντιστάθμιση ζημίας. Μόνον εάν οι απώλειες δεν ήταν δυνατό να αντισταθμιστούν σε συμψηφισμό με πρόσθετα έσοδα κατά τη ρυθμιστική περίοδο που έληξε το 2013 μπορούσε να υπάρξει έμμεση αντιστάθμιση της απώλειας εσόδων του έτους 2011 στην επόμενη ρυθμιστική περίοδο που θα είχε ως αποτέλεσμα μικρή αύξηση του εγκεκριμένου ανώτατου επιπέδου εσόδων της επόμενης ρυθμιστικής περιόδου. Ωστόσο, ακόμη και σε αυτή την περίπτωση, επειδή ο ARegV δεν προβλέπει αντιστάθμιση για το σύνολο των δαπανών, αλλά μόνο για τις δαπάνες ενός αποδοτικού φορέα εκμετάλλευσης, κανονικά δεν θα επρόκειτο για πλήρη αντιστάθμιση.

([29]) Πριν από την εγγραφή, τα ποσά διορθώνονται σε συνάρτηση με την ποσότητα της μεταφερόμενης ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να διασφαλίζεται ότι η διαφορά στα έσοδα δεν οφείλεται απλώς και μόνο στο γεγονός ότι οι χρήστες των δικτύων κατανάλωσαν περισσότερη ή λιγότερη ηλεκτρική ενέργεια σε σύγκριση με τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό του επιτρεπόμενου ανώτατου επιπέδου εσόδων.

([30]) Όταν οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων καθορίζουν τα τέλη δικτύου, πρέπει να βεβαιώνονται σύμφωνα με το άρθρο 20 του StromNEV ότι τα προς δημοσίευση τέλη δικτύου είναι επαρκή για την κάλυψη των δαπανών που αναφέρονται στο άρθρο 4 του StromNEV. Πρόκειται για τη λεγόμενη «Verprobung» των τελών δικτύου.

2.5. *ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ*

(49) Συνάγεται από την αιτιολογική έκθεση του StromNEV 2011 ότι η πλήρης απαλλαγή για τους καταναλωτές βασικού φορτίου χορηγήθηκε λόγω της υποτιθέμενα σταθεροποιητικής επίδρασης που ασκούν οι καταναλωτές βασικού φορτίου στο δίκτυο ([31]).

2.6. *ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ*

(50) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πλήρης απαλλαγή παρείχε επιλεκτικό πλεονέκτημα στους καταναλωτές βασικού φορτίου με ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας άνω των 7 000 ωρών πλήρους χρήσης και άνω των 10 GWh. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19, που θεσπίστηκε το 2012, συνιστούσε κρατικό πόρο και ότι οι ΔΣΜ είχαν οριστεί υπεύθυνοι για τη χορήγησή της υπό την παρακολούθηση της BNetzA μέσω του *Regulierungskonto*. Όσον αφορά το έτος 2011, η Επιτροπή εξέφρασε την υποψία ότι η πλήρης απαλλαγή μπορεί να είχε χρηματοδοτηθεί μέσω κρατικών πόρων ακόμη και πριν από την επιβολή της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19. Η Επιτροπή υπέδειξε ότι η ύπαρξη κρατικών πόρων μπορεί να απέρρεε από το γεγονός ότι το άρθρο 9 του KWKG παρείχε στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων δικαίωμα να εισπράττουν προσαύξηση από τους χρήστες των δικτύων, με τους ΔΣΜ να διαχειρίζονται τα έσοδα από την προσαύξηση αυτή. Επίσης, η Επιτροπή έκρινε ότι οι απώλειες εσόδων λόγω της πλήρους απαλλαγής το 2011 μπορούσαν να έχουν αντισταθμιστεί μέσω του *Regulierungskonto* τους οποίους, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή, παρακολουθούσε η BNetzA.

(51) Η Επιτροπή επισήμανε επίσης ότι η Γερμανία δεν είχε τεκμηριώσει τη συμβατότητα της ενίσχυσης και είχε απλώς αναφερθεί στη σταθεροποιητική επίδραση στα δίκτυα χωρίς ποσοτικοποίηση αυτής της επίδρασης. Η Επιτροπή αποφάσισε, ως εξ τούτου, να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας.

2.7. *ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΙΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ*

(52) Επειδή οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων δεν είχαν εγγύηση ότι θα μπορούσαν να ανακτήσουν τα απωλεσθέντα έσοδα που υπέστησαν λόγω της πλήρους απαλλαγής το 2011, αρκετοί εξ αυτών προσέφυγαν κατά των αποφάσεων απαλλαγής της BNetzA αλλά και απευθείας κατά της κανονιστικής απόφασης της 14ης Δεκεμβρίου 2011. Με απόφαση της 8ης Μαΐου 2013, το Ανώτερο Περιφερειακό Δικαστήριο του Düsseldorf ([32]) αποφάνθηκε ότι η πλήρης απαλλαγή που εφαρμόστηκε μεταξύ 2011 και 2013 ήταν παράνομη και ακύρωσε την πλήρη απαλλαγή που είχε χορηγηθεί στην επιχείρηση κατά της οποίας υπήρξε προσφυγή ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου. Το Ανώτερο Περιφερειακό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η πλήρης απαλλαγή που χορηγήθηκε δυνάμει του άρθρου 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 υπερέβαινε το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 24 του EnWG 2011 το οποίο εξουσιοδοτούσε την ομοσπονδιακή κυβέρνηση απλώς να καθορίσει τις λεπτομέρειες υπολογισμού των εξατομικευμένων τελών δικτύου, και όχι να θεσπίσει πλήρη απαλλαγή από τα τέλη δικτύου. Το Ανώτερο Περιφερειακό Δικαστήριο παρατήρησε επίσης ότι τα τέλη δικτύου είναι το τίμημα για μια υπηρεσία που παρέχεται στους χρήστες (πρόσβαση στο δίκτυο και χρήση του) και ότι η πλήρης απαλλαγή δεν μπορούσε να εκληφθεί ως εξατομικευμένο τέλος δικτύου ή ως τίμημα για παροχή υπηρεσίας αλλά συνιστούσε προνόμιο, δηλαδή εξαίρεση στην αρχή ότι πρέπει να καταβάλλεται αναλογικό τέλος δικτύου στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων για τη χρήση του δικτύου. Επισήμανε ότι η σταθεροποιητική επίδραση των καταναλωτών βασικού φορτίου θα μπορούσε στην καλύτερη περίπτωση να δικαιολογεί ένα μειωμένο τέλος δικτύου αλλά όχι πλήρη απαλλαγή δεδομένου ότι οι εν λόγω καταναλωτές βασικού φορτίου χρησιμοποιούσαν επίσης το δίκτυο. Τέλος, το Ανώτερο Περιφερειακό Δικαστήριο παρατήρησε ότι η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 δεν αντιστοιχούσε σε τέλος δικτύου αλλά σε προσαύξηση που εισπράττονταν επιπροσθέτως των τελών δικτύου· δεν αντιστοιχούσε στο τίμημα για τη χρήση του δικτύου αλλά απλώς σε μια προσαύξηση η οποία επιβλήθηκε για την κάλυψη της οικονομικής ζημίας που προκάλεσε στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων η πλήρης απαλλαγή.

(53) Με απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015 ([33]), το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο επιβεβαίωσε την απόφαση της 8ης Μαΐου 2013 του Ανώτερου Περιφερειακού Δικαστηρίου του Düsseldorf Το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η πλήρης απαλλαγή που χορηγήθηκε δυνάμει του άρθρου 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 υπερέβαινε το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 24 του EnWG 2011 το οποίο εξουσιοδοτούσε την ομοσπονδιακή κυβέρνηση απλώς να καθορίσει τις λεπτομέρειες υπολογισμού των εξατομικευμένων τελών δικτύου, και όχι να θεσπίσει πλήρη απαλλαγή από τα τέλη δικτύου. Το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο παρατήρησε επιπροσθέτως ότι το άρθρο 24 παράγραφος 1 πρώτη και τρίτη περίοδος του EnWG 2011 βασιζόταν στην αρχή ότι οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων δικαιούνται αποζημίωση για τη χρήση των δικτύων τους και ότι η σταθεροποιητική επίδραση των καταναλωτών βασικού δικτύου δεν μπορούσε να θεωρηθεί αποζημίωση προς τον φορέα εκμετάλλευσης δικτύου για τη χρήση του δικτύου, δεδομένου ότι η εν λόγω σταθεροποιητική επίδραση δεν συνιστούσε αποζημίωση που καταβαλλόταν σε αντάλλαγμα για τη χρήση του δικτύου αλλά απλώς συνέπεια της χρήσης του δικτύου. Το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο παρατήρησε επίσης ότι αν και η εν λόγω σταθεροποιητική επίδραση θα μπορούσε να ενέχει οικονομικό συμφέρον για τους φορείς διαχείρισης δικτύων και να δικαιολογεί τα μειωμένα τέλη δικτύου, δεν μπορεί αυτομάτως να θεωρηθεί ότι δικαιολογεί την πλήρη απαλλαγή μόνο με βάση τον αριθμό των ωρών πλήρους χρήσης, ιδίως με δεδομένο ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου συντελούν στο φορτίο αιχμής του δικτύου. Οι μειώσεις θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την επιμέρους

([31]) BT-Drs. 17/6365, σ. 34.
([32]) VI-3 Kart 178/12 (V). Στις 6 Μαρτίου 2013 το Ανώτερο Περιφερειακό Δικαστήριο είχε εκδώσει παρεμφερή απόφαση μετά από προσφυγή φορέα εκμετάλλευσης δικτύου ο οποίος στρεφόταν κατά της κανονιστικής απόφασης της 14ης Δεκεμβρίου 2011.
([33]) EnVR 32/13.

επίδραση του κάθε καταναλωτή βασικού φορτίου στο δίκτυο. Τέλος, το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο επιβεβαίωσε επίσης ότι η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 δεν αντιστοιχούσε σε τέλος δικτύου αλλά σε προσαύξηση που εισπράττονταν επιπροσθέτως των τελών δικτύου· δεν αντιστοιχούσε στο τίμημα για τη χρήση του δικτύου αλλά απλώς σε μια προσαύξηση η οποία επιβλήθηκε για την κάλυψη της οικονομικής ζημίας που προκάλεσε στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων η πλήρης απαλλαγής

(54) Τόσο το Ανώτερο Περιφερειακό Δικαστήριο του Düsseldorf και το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο κήρυξαν άκυρη την πλήρη απαλλαγή που θεσπίζεται στο άρθρο 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 και τη μεμονωμένη απαλλαγή που χορηγήθηκε βάσει αυτού. Ωστόσο, συνάγεται από τον γερμανικό διοικητικό νόμο ότι το γερμανικό Δημόσιο ίσως να μην μπορούσε εκ των πραγμάτων να αιτηθεί επιστροφή από τους δικαιούχους λόγω των κανόνων παραγραφής Επιπροσθέτως, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 55, το νέο άρθρο 32 παράγραφος 7 του StromNEV 2014 ορίζει ότι οι αποφάσεις απαλλαγής που εκδίδονται βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 κατέστησαν άκυρες μόλις την 1η Ιανουαρίου 2014.

(55) Με διάταγμα της 14ης Αυγούστου 2013 ([34]) η Γερμανία κατάργησε την πλήρη απαλλαγή από την 1η Ιανουαρίου 2014 και επανέφερε από την ημερομηνία αυτή το καθεστώς των εξατομικευμένων τελών δικτύου για τους τελικούς χρήστες με ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας που έφτανε τις 10 GWh και υπερέβαινε τις 7 000 ώρες πλήρους χρήσης. Η BNetzA κλήθηκε να θεσπίσει λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τη μεθοδολογία για τον καθορισμό του εξατομικευμένου κόστους δικτύου βάσει του StromNEV όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του διατάγματος της 14ης Αυγούστου 2013 («StromNEV 2014»). Προς τούτο, η BNetzA επανέφερε τη μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής μέσω κανονιστικής απόφασης ([35]) η οποία εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 29 του EnWG. Αν και ελαφρώς τροποποιημένη, η μεθοδολογία αντιστοιχεί ουσιαστικά στη μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής όπως εφαρμοζόταν για τον υπολογισμό των εξατομικευμένων τελών δικτύου βάσει του StromNEV 2010 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 19 της παρούσας απόφασης). Η κανονιστική απόφαση σχετικά με τη μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής επικυρώθηκε με απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2016 του Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου ([36]). Το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο αναγνώρισε συγκεκριμένα ότι η μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής εξασφαλίζει την εκτίμηση του κόστους δικτύου που προκαλούν οι καταναλωτές βασικού φορτίου σε συμφωνία με την αρχή της αιτιότητας του κόστους.

(56) Τόσο η απόφαση της 8ης Μαΐου 2013 του Ανώτερου Περιφερειακού Δικαστηρίου του Düsseldorf όσο και η απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015 του Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου παρήγαγαν νομικό αποτέλεσμα μόνο για τους διαδίκους και δεν οδήγησαν σε γενική ακύρωση όλων των αποφάσεων απαλλαγής. Το άρθρο 32 παράγραφος 7 του StromNEV 2014 όριζε, συνεπώς, ότι οι αποφάσεις απαλλαγής που είχαν εκδοθεί από ρυθμιστικό φορέα δυνάμει του άρθρου 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 καθίσταντο άκυρες από την 1η Ιανουαρίου 2014. Τα εκκρεμή αιτήματα για αποφάσεις απαλλαγής που είχαν εκδοθεί από ρυθμιστικό φορέα δυνάμει του άρθρου 19 παράγραφος 2 του StromNEV 2011, καθώς και οι υποθέσεις στις οποίες η απόφαση απαλλαγής ακυρώθηκε από δικαστήριο ενέπιπταν στο άρθρο 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2014 (με αναδρομική ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 2012). Στις αντίστοιχες περιπτώσεις για το έτος 2011, εφαρμόστηκε το StromNEV καθώς προηγούνταν χρονικά της θέσπισης της πλήρους απαλλαγής (δηλαδή το καθεστώς των εξατομικευμένων τελών δικτύου με βάση τη φυσική διαδρομή – εφόσον χρειάζεται).

(57) Με απόφαση της 12ης Απριλίου 2016 ([37]), το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο ακύρωσε την κανονιστική απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2011 (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 35 έως 39 της παρούσας απόφασης). Το Δικαστήριο έκρινε ότι η εν λόγω απόφαση βρισκόταν εκτός του πεδίου της εξουσιοδότησης που θεσπίζεται στο άρθρο 24 του EnWG. Ως επακόλουθο της εν λόγω απόφασης, ο Γερμανός νομοθέτης τροποποίησε το άρθρο 24 του EnWG και, συνεπώς, αποκατέστησε αναδρομικά την απουσία εξουσιοδότησης για την προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 ([38]).

3. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

(58) Η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από τις εταιρείες Ahlstrom GmbH, AlzChem AG, Aurubis AG, Bender GmbH, Fitesa Germany GmbH, Evonik Industries AG, Hans Adler OHG, Lindes Gas Produktionsgesellschaft, Norske Skog Walsum GmbH, Oxxynova GmbH, Ruhr Oel GmbH, Saalemühle Alsleben GmbH, Sasol Wax GmbH, SETEX-Textil GmbH, Bundesverband der Energieabnehmer eV, Currenta GmbH & Co. KG, Air Liquide Deutschland GmbH, InfraServ GmbH & Co. KG, Naturin Viscofan GmbH, Wirtschaftsvereinigung Stahl, Wirtschaftsvereinigung Metalle, Hydro Aluminium Rolled Products GmbH, Norsk Hydro ASA, Papierfabrik Scheufelen GmbH & Co. KG, ThyssenKrupp Steel Europe AG, Trimet Aluminium AG, UPM GmbH, Verband der Chemischen Industrie eV, Verband der Industriellen Energie- und Kraftwirtschaft eV και Xstrata Zink GmbH/Glencore. Όλες οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν υποστηρίζουν ότι η πλήρης απαλλαγή δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Τα επιχειρήματα που διατυπώθηκαν στις διάφορες παρατηρήσεις προς επίρρωση αυτής της άποψης συνοψίζονται στις αμέσως επόμενες αιτιολογικές σκέψεις.

(59) Τα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούν ότι η πλήρης απαλλαγή δεν παρείχε πλεονέκτημα στους απαλλασσόμενους καταναλωτές βασικού φορτίου. Σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, η πλήρης απαλλαγή αποτελούσε αντιστάθμιση για τη συμβολή των καταναλωτών βασικού φορτίου στη συνολική σταθερότητα του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας. Ένα από

([34]) Διάταγμα σχετικά με την τροποποίηση διαταγμάτων στον τομέα της ενεργειακής νομοθεσίας (BGBl. Μέρος I σ. 3250).
([35]) BK4-13-739.
([36]) EnVR 34/15.
([37]) EnVR 25/13.
([38]) Βλέπε άρθρο 24 του EnWG όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του νόμου για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας της 26.7.2016 (BGBl. Μέρος I σ. 1786).

τα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρεί ότι η πλήρης απαλλαγή αντιστοιχεί στην αντιστάθμιση για παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος κατά την έννοια της απόφασης Altmark ([39]). Ειδικότερα, υποστηρίζεται ότι η κατανάλωση βασικού φορτίου που πληροί τις προϋποθέσεις για πλήρη απαλλαγή αποτελούσε προαπαιτούμενο για τη συνεχή παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από μονάδες ηλεκτροπαραγωγής εξοπλισμένες με σύγχρονες γεννήτριες. Οι τελευταίες θεωρούνται απαραίτητες για τη σταθερότητα του δικτύου καθώς συμβάλλουν στην αποτροπή των μετατοπίσεων συχνότητας. Ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη παραπέμπουν ως προς αυτό σε μελέτη της 20ής Ιανουαρίου 2012 με θέμα την ελάχιστη παραγωγή από συμβατικές ([40]) μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που χρειάζεται η Γερμανία προκειμένου να εξασφαλίζεται ασφαλής διαχείριση του δικτύου στο πλαίσιο της διείσδυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ([41]) (εφεξής η «μελέτη του 2012»). Εναλλακτικά, κάποια ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούν ότι το πλεονέκτημα δεν είναι επιλεκτικό και ότι δικαιολογείται από τη λογική και τη φύση των τελών δικτύου στη Γερμανία. Εξηγούν σχετικά ότι η προβλεψιμότητα του προτύπου κατανάλωσης των καταναλωτών βασικού φορτίου έχει ως αποτέλεσμα σημαντική μείωση του κόστους δικτύου καθώς περιορίζει την ανάγκη για ενέργεια εξισορρόπησης και εφεδρείες. Επιπροσθέτως, διατείνονται ότι το σταθερό πρότυπο κατανάλωσης συμβάλλει στη μεγαλύτερη διάρκεια ζωής του εξοπλισμού δικτύου και, συνεπώς, στη μείωση του κόστους υλικών. Το κόστος αυτό θα έπρεπε σε άλλη περίπτωση να αναλάβουν οι ΔΣΜ ως μέρος των υποχρεώσεών τους σε σχέση με το δίκτυο όπως ορίζεται στο άρθρο 11 του EnWG. Κάποια από τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν επίσης ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου συμβάλλουν στον έλεγχο της τάσης και στην πρόληψη των γενικών διακοπών ηλεκτρικού ρεύματος (black-out) και ότι η πλήρης απαλλαγή τους χορηγείται ως αντιστάθμιση για αυτό. Τέλος, στις παρατηρήσεις υποστηρίζεται ότι η απαλλασσόμενη κατανάλωση βασικού φορτίου εγγυάται την τροφοδότηση του δικτύου με ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από διαλείπουσες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Με τον τρόπο αυτό, μειώνονται τόσο οι δαπάνες για την επέκταση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας όσο και οι αντισταθμιστικές πληρωμές βάσει του νόμου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (*Erneuerbare Energien Gesetz, εφεξής «EEG»*) ([42]).

(60) Επιπροσθέτως, τα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούν ότι η πλήρης απαλλαγή δεν χρηματοδοτούνταν μέσω κρατικών πόρων. Σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, το άρθρο 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 εντασσόταν στο γενικό σύστημα τελών δικτύου και, συνεπώς, δεν ήταν τίποτε περισσότερο από μια διάταξη ρύθμισης των τιμών. Το γεγονός ότι η πλήρης απαλλαγή εξαρτάται από άδεια την οποία χορηγεί η BNetzA θεωρείται ότι είναι μια καθαρά τυπική διαδικασία που από μόνη της δεν αρκεί για να αποδειχθεί ότι η πλήρης απαλλαγή χρηματοδοτούνταν μέσω κρατικών πόρων.

(61) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν συγκεκριμένα ότι η πλήρης απαλλαγή δεν ήταν δυνατό να θεωρηθεί χρηματοδοτούμενη μέσω κρατικών πόρων μετά τη θέσπιση, το 2012, της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19. Η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 θεωρείται ότι αποτελεί μέρος του γενικού συστήματος τελών δικτύου. Κατά τον ίδιο τρόπο, τα ενδιαφερόμενα μέρη απορρίπτουν τον χαρακτηρισμό της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 ως οιονεί δημοσιονομικής εισφοράς. Εν είδει εξήγησης, τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι το ύψος της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 δεν καθοριζόταν από το Δημόσιο, αλλά υπολογιζόταν από τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων με βάση τις απώλειες εξόδων που προέκυπταν από την πλήρη απαλλαγή. Η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 εξυπηρετούσε απλώς τον σκοπό της εξίσωσης της οικονομικής επιβάρυνσης που προκύπτει από την πλήρη απαλλαγή για όλους τους χρήστες δικτύων στη Γερμανία. Επίσης, τα έσοδα από την προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 δεν τροφοδοτούσαν τον κρατικό προϋπολογισμό ούτε τελούσαν υπό κρατικό έλεγχο. Ως προς αυτό, τα ενδιαφερόμενα μέρη εξηγούν ότι οι ΔΣΜ μπορούσαν να χρησιμοποιούν κατά την ευχέρειά τους τα έσοδα από την προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19. Τα ενδιαφερόμενα μέρη απορρίπτουν τη διαπίστωση ότι οι ΔΣΜ συγκέντρωναν τα έσοδα από την προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 και, ως εκ τούτου, λειτουργούσαν όπως περίπου ένα ταμείο. Εξηγούν ότι η κοινή ομάδα έργου *«Horizontaler Belastungsausgleich» (PG HOBA)*, στην οποία παραπέμπει η απόφαση κίνησης της διαδικασίας, δημιουργήθηκε σε εθελοντική βάση και εξυπηρετούσε απλώς τον σκοπό του τεχνικού συντονισμού μεταξύ των ΔΣΜ.

(62) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν επίσης ότι δεν υφίσταται δεσμευτική σχέση προορισμού μεταξύ της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 και της χρηματοδότησης της απαλλαγής από τα τέλη δικτύου. Το πλεονέκτημα της απαλλαγής θα υλοποιούνταν και χωρίς την προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19, και σε αυτή την περίπτωση οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων θα καλούνταν να επωμιστούν τις απώλειες εσόδων που προέκυπταν από την πλήρη απαλλαγή. Ο μηχανισμός αντιστάθμισης που περιγράφεται στην ενότητα 2.4 της παρούσας απόφασης έπρεπε να εξεταστεί ανεξάρτητα από το πλεονέκτημα που παρεχόταν στους καταναλωτές βασικού φορτίου. Χωρίς τον μηχανισμό αντιστάθμισης, οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων θα είχαν απλώς λάβει υπόψη τις απώλειες εσόδων κατά τον υπολογισμό των τελών δικτύου για τις μη απαλλασσόμενες επιχειρήσεις όπως και το 2011.

(63) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι η απαλλαγή από τα τέλη δικτύου δεν προκάλεσε στρέβλωση του ανταγωνισμού ούτε επηρέασε τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, καθώς μοναδικός σκοπός της ήταν η μείωση της οικονομικής επιβάρυνσης και η άμβλυνση του οικονομικού μειονεκτήματος που απορρέει από τα τέλη δικτύου στη Γερμανία, τα οποία θεωρούνται σημαντικά υψηλότερα σε σύγκριση με τα άλλα κράτη μέλη.

([39]) Απόφαση της 24ης Ιουλίου 2003, *Altmark Trans GmbH και Regierungspräsidium Magdeburg κατά Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (Altmark)*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

([40]) Οι συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής αντιδιαστέλλονται γενικά με μονάδες ηλεκτροπαραγωγής όπως οι ανεμογεννήτριες και τα φωτοβολταϊκά συστήματα που αναπτύχθηκαν τα τελευταία χρόνια. Οι ακόλουθες μονάδες ηλεκτροπαραγωγής θεωρούνται γενικά συμβατικού τύπου: πυρηνικοί σταθμοί, μονάδες ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα, λιγνιτικές μονάδες, μονάδες ηλεκτροπαραγωγής με καύση πετρελαίου και υδροηλεκτρικά εργοστάσια.

([41]) IAEW/Consentec/FGH, Studie zur Ermittlung der technischen Mindesterzeugung des konventionellen Kraftwerksparks zur Gewährleistung der Systemstabilität in den deutschen Übertragungsnetzen bei hoher Einspeisung aus erneuerbarer Energien, Abschlussbericht 20. Januar 2012.

([42]) BGBl. Μέρος I σ. 2074 και BGBl. Μέρος I σ. 1634.

(64) Ένας μικρός αριθμός ενδιαφερόμενων μερών υποστηρίζουν ότι η απαλλαγή από τα τέλη δικτύου είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά. Τα επιχειρήματά τους αναφέρονται κατά βάση στη συμβολή των καταναλωτών βασικού φορτίου στη σταθερότητα του δικτύου και, συνεπώς, στην ασφάλεια εφοδιασμού στην Ευρώπη. Επιπροσθέτως, υποστηρίζουν ότι, στο πλαίσιο των ενωσιακών πολιτικών για το κλίμα, η απαλλαγή θα ενίσχυε την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων έντασης ενέργειας και, συνεπώς, θα απέτρεπε τη μεταφορά των δραστηριοτήτων τους εκτός της Ένωσης, γεγονός που θα είχε αρνητικές συνέπειες για την οικονομία της Ένωσης, καθώς θα προκαλούσε, π.χ., απώλεια αλυσίδων αξίας και θα αύξανε την εξάρτηση της Ένωσης από τις εισαγωγές.

(65) Τέλος, ένας μικρός αριθμός ενδιαφερόμενων μερών υποστήριξαν ότι οποιαδήποτε επιστροφή θα συνιστούσε παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης Ως προς αυτό, υποστηρίζουν πως η διαπίστωση της Επιτροπής ότι η πλήρης απαλλαγή χρηματοδοτούνταν μέσω κρατικών πόρων συνιστούσε παρέκκλιση από την ερμηνεία της έννοιας της κρατικής ενίσχυσης που εφαρμοζόταν πριν από την πλήρη απαλλαγή τόσο στη δική της πρακτική όσο και στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, ιδίως δε την ερμηνεία του περί κρατικών πόρων στην απόφαση *PreussenElektra*.

(66) Μετά τη λήξη της προθεσμίας για υποβολή παρατηρήσεων από τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από δύο ακόμη ενδιαφερόμενα μέρη (Wacker Chemie AG και Koehler Kehl GmbH). Η Wacker Chemie AG υπέβαλε παρατηρήσεις σχετικά με τη μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής που ανέπτυξε η BNetzA για τον καθορισμό των εξατομικευμένων τελών δικτύου για τους καταναλωτές βασικού φορτίου από το 2014. Η Wacker θεωρούσε ότι η μέθοδος της φυσικής διαδρομής δεν αποτελούσε ικανοποιητικό τρόπο καθορισμού των εξατομικευμένων τελών δικτύου επειδή συναρτά το τέλος δικτύου με το εάν ο καταναλωτής βασικού φορτίου βρίσκεται κοντά σε μονάδα ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου ή όχι. Η Wacker επέκρινε επίσης το γεγονός ότι τα υδροηλεκτρικά εργοστάσια δεν θεωρούνταν μονάδες βασικού φορτίου και ότι η εν λόγω μονάδα έπρεπε να είναι σε θέση να καλύπτει το σύνολο του δυνητικού φορτίου ενός καταναλωτή βασικού φορτίου. Η Wacker θεωρούσε ότι η πλήρης απαλλαγή ήταν μια απλούστερη αρχή που αντανακλούσε επαρκώς τη συμβολή των καταναλωτών βασικού φορτίου στη σταθερότητα του δικτύου. Η Wacker, ωστόσο, δεν προσκόμισε στοιχεία που περιέγραφαν τα σταθεροποιητική επίδραση των καταναλωτών βασικού φορτίου. Η Koehler Kehl GmbH υπέβαλε παρατηρήσεις σχετικά με έκθεση που δημοσιεύθηκε από τη BNetzA στις 20 Μαρτίου 2015 ([43]). Η Koehler Kehl GmbH παραπέμπει σε χωρία της έκθεσης, όπου επιβεβαιώνεται η συμβολή της κατανάλωσης βασικού φορτίου στη σταθερότητα του δικτύου κατά την περίοδο 2011-2013. Σε αυτή τη βάση, η Koehler Kehl GmbH υποστηρίζει ότι η διαφορετική μεταχείριση των καταναλωτών βασικού φορτίου δεν ισοδυναμεί με επιλεκτικό πλεονέκτημα. Πάντως, στον βαθμό που η έκθεση αξιολόγησης υποδεικνύει ότι η σταθερή κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας βασικού φορτίου έχει όλο και μικρότερη σημασία για τη σταθερότητα του δικτύου, η Koehler Kehl GmBH αμφισβητεί την εγκυρότητα της έκθεσης. Σε αυτό το πλαίσιο, οι παρατηρήσεις της αμφισβητούν τη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε για την εκπόνηση της έκθεσης χαρακτηρίζοντάς την εσφαλμένη, δεδομένου ότι η έκθεση βασίζεται, π.χ., σε δηλώσεις φορέων εκμετάλλευσης δικτύων χαμηλής τάσης με τα οποία, ωστόσο, δεν είναι συνδεδεμένος κανένας καταναλωτής βασικού φορτίου. Ως εκ τούτου, η έκθεση δεν ήταν δυνατό να περιέχει έγκυρα στοιχεία ικανά να απορρίψουν τη σταθεροποιητική επίδραση της κατανάλωσης βασικού φορτίου. Επιπροσθέτως, στις παρατηρήσεις υπογραμμίζεται η διαρκής ανάγκη για μονάδες παραγωγής βασικού φορτίου και, επομένως, για κατανάλωση βασικού φορτίου δεδομένης με στόχο τη σταθεροποίηση του δικτύου.

4. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

(67) Η Γερμανία θεωρεί ότι η πλήρης απαλλαγή που αποτέλεσε το αντικείμενο της απόφασης κίνησης της διαδικασίας δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση, καθώς δεν παρείχε επιλεκτικό πλεονέκτημα ούτε χρηματοδοτούνταν μέσω κρατικών πόρων. Εναλλακτικά, θεωρεί ότι η απαλλαγή είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά. Ως προς αυτό, τονίζει επίσης την ανάγκη να επικρατούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τους κλάδους έντασης ενέργειας στην Ευρώπη σε μια περίοδο που το μερίδιο της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές βαίνει αυξανόμενο.

(68) Η Γερμανία θεωρεί ότι η πλήρης απαλλαγή ήταν σύμφωνη με τη λογική του συστήματος τελών δικτύου στη Γερμανία, και ιδίως με την αρχή ότι τα τέλη δικτύου πρέπει να είναι αναλογικά (προς το κόστος) και να μην εισάγουν διακρίσεις. Υποστηρίζει ότι η αρχή της αιτιότητας του κόστους που κατοχυρώνεται στο άρθρο 16 παράγραφος 1 του StromNEV καθώς και στην απαίτηση που θεσπίζεται στο άρθρο 17 παράγραφος 1 δεύτερη περίοδος του StromNEV, σύμφωνα με την οποία τα τέλη δικτύου πρέπει να αντικατοπτρίζουν τις πραγματικές ώρες χρήσης, κατέστησαν αναγκαία τη διαφορετική μεταχείριση των καταναλωτών βασικού δικτύου από τους άλλους τελικούς καταναλωτές. Προσθέτει δε ότι η απαλλαγή πρέπει να θεωρηθεί ικανοποιητική αντιστάθμιση για τη συμβολή των βασικών καταναλωτών στη σταθερότητα του δικτύου.

(69) Η Γερμανία εξηγεί ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου είναι πολύ διαφορετικοί από τους «τυπικούς καταναλωτές». Ενώ οι τυπικοί καταναλωτές είχαν μεταβλητή κατανάλωση που δεν ήταν δυνατό να προβλεφθεί απολύτως, οι καταναλωτές βασικού φορτίου ήταν καταναλωτές που απορροφούσαν σταθερά την ίδια ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας από το δίκτυο. Ο μεγάλος βαθμός προβλεψιμότητας της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας βασικού φορτίου μείωνε την ανάγκη για ηλεκτρική ενέργεια εξισορρόπησης και εφεδρείες καθώς και την ανάγκη για ανακατανομή. Γενικά, ο μεγάλος βαθμός προβλεψιμότητας διευκολύνει τον προγραμματισμό των δικτύων και μεγιστοποιεί τη χρήση του στόλου μονάδων ηλεκτροπαραγωγής (υπό την προϋπόθεση ότι ο στόλος αποτελείται κυρίως από συμβατικές μονάδες). Ωστόσο, αν υπάγονταν στα τέλη δικτύου που υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 16 και το άρθρο 17 του StromNEV, οι

([43]) BNetzA, Evaluierungsbericht zu den Auswirkungen des § 19 Abs. 2 StromNEV auf den Betrieb von Elektrizitätsversorgungsnetzen – Evaluierungsbericht gemäß § 32 Abs. 11 StromNEV, 20.3.2015.

καταναλωτές βασικού φορτίου θα καλούνταν να συνεισφέρουν πλήρως σε όλα τα παραπάνω κόστη ενώ δεν είναι εκείνοι που τα δημιουργούν. Επειδή οι καταναλωτές βασικού φορτίου βρίσκονταν γενικά κοντά σε εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, αφενός χρησιμοποιούσαν μικρότερο τμήμα του δικτύου και αφετέρου οι απώλειες ενέργειας που σχετίζονταν με την κατανάλωσή τους ήταν λιγότερες. Επιπροσθέτως, η απαλλασσόμενη κατανάλωση βασικού φορτίου δεν δημιουργούσε αυξημένη ανάγκη για ανάπτυξη του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας (εκτός εάν η ίδια αυτή κατανάλωση αποτελούσε το αίτιο για την επέκταση του δικτύου) καθώς μόνον η απόκλιση φορτίου που υπερβαίνει τη σταθερή κατανάλωση βασικού φορτίου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για την ενίσχυση της δυναμικότητας του δικτύου. Τέλος, οι καταναλωτές βασικού φορτίου είχαν επίσης θετική συμβολή στη ρύθμιση της συχνότητας δεδομένου ότι ένα σταθερό φορτίο ορισμένου μεγέθους μπορεί να περιορίσει τις διαταραχές συχνότητας και να δώσει στον φορέα εκμετάλλευσης δικτύου περισσότερο χρόνο αντίδρασης.

(70) Η Γερμανία εξηγεί επίσης ότι το γενικό σύστημα τελών δικτύου δεν αποτύπωνε ικανοποιητικά τα κόστη δικτύου που προκαλούσε η απαλλασσόμενη κατανάλωση βασικού φορτίου σε σύγκριση με τους καταναλωτές με μεταβλητά πρότυπα κατανάλωσης. Ειδικότερα, η συνάρτηση ταυτοχρονισμού βασιζόταν σε αριθμητικά στοιχεία του παρελθόντος αλλά δεν μπορούσε να εγγυηθεί ότι η κατανάλωση των καταναλωτών μεταβλητού προτύπου θα συνέπιπτε χρονικά με εκείνη του παρελθόντος. Ως εκ τούτου, παρόλο που εμπειρικά οι καταναλωτές μεταβλητού προτύπου με μικρό αριθμό ωρών πλήρους χρήσης χαρακτηρίζονταν επίσης από χαμηλό συντελεστή ταυτοχρονισμού, η κατανάλωση τους μπορούσε εντούτοις (λόγω της μη προβλεψιμότητάς της) να κυμαίνεται κοντά στο ετήσιο φορτίο αιχμής. Αυτό υποχρέωνε τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύου να περιλαμβάνουν ένα περιθώριο ασφαλείας κατά την ανάπτυξη του δικτύου. Αυτό το περιθώριο ασφαλείας δεν ήταν αναγκαίο για τους καταναλωτές βασικού φορτίου. Ως αποτέλεσμα, η συνάρτηση ταυτοχρονισμού υπερεκτιμούσε το κόστος που προκαλούσε η κατανάλωση βασικού φορτίου σε σχέση με τους καταναλωτές μεταβλητού προτύπου.

(71) Τέλος, η Γερμανία εξηγεί ότι ένα μεγάλο και σταθερό φορτίο δημιουργεί οικονομίες κλίμακας τις οποίες δεν λάμβανε υπόψη ο καθορισμός των τελών δικτύου βάσει της συνάρτησης ταυτοχρονισμού. Ως εκ τούτου, ο καθορισμός των τελών δικτύου βάσει της συνάρτησης ταυτοχρονισμού υπερεκτιμούσε τα τέλη δικτύου που όφειλαν να καταβάλλουν οι καταναλωτές βασικού φορτίου.

(72) Η Γερμανία καταλήγει επ' αυτού στο συμπέρασμα ότι, σε σύγκριση με τους καταναλωτές μεταβλητού προτύπου, οι καταναλωτές βασικού φορτίου συμβάλλουν σε μια σειρά μειώσεων του κόστους και εξοικονομήσεων κόστους από τις οποίες επωφελούνται όλοι οι χρήστες δικτύων. Οι εξοικονομήσεις αυτές δεν είναι δυνατό να υπολογιστούν με ακρίβεια αλλά μπορούν να υπολογιστούν έμμεσα με επιμερισμό του εξατομικευμένου κόστους του καταναλωτή βασικού φορτίου (πρόσθετο κόστος).

(73) Η Γερμανία θεωρεί ότι η νομική απαίτηση για κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας που υπερέβαινε τις 10 GWh και έφτανε τις 7 000 ώρες πλήρους χρήσης ήταν δικαιολογημένη και συνάδουσα καθώς εξασφάλιζε σταθερή και σημαντική κατανάλωση βασικού φορτίου. Για να συμπληρώσουν 7 000 ώρες χρήσης, οι τελικοί χρήστες πρέπει να απορροφούν ηλεκτρική ενέργεια από το δίκτυο η οποία αντιστοιχεί στο μέγιστο ετήσιο φορτίο αιχμής για κάθε τέταρτο της ώρας και για περίοδο που αντιστοιχεί στο 80 % του έτους. Οι 7 000 ώρες πλήρους χρήσης δεν συναρτώνταν συνεπώς από την ποσότητα της καταναλούμενης ηλεκτρικής ενέργειας αλλά από τη σταθερότητα της κατανάλωσης. Με άλλα λόγια, οι 7 000 ώρες πλήρους χρήσης μπορούν να επιτευχθούν μόνον εάν ο καταναλωτής απορροφά την ίδια ακριβώς ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας για τουλάχιστον 80 % του έτους στο σύνολό του. Η Γερμανία εξηγεί επίσης ότι η απαίτηση για κατανάλωση 10 GWh θεσπίστηκε ως έχει επειδή οι χρήστες δικτύου θα εξέταζαν την αποχώρησή τους από το γενικό σύστημα τελών δικτύου μόνο σε ένα ορισμένο επίπεδο κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας ([44]).

(74) Όσον αφορά την πιθανή συμμετοχή κρατικών πόρων, η Γερμανία θεωρεί ότι το Δημόσιο δεν ασκούσε έλεγχο στη χρηματοδότηση της απαλλαγής. Διατείνεται ότι η έγκριση της απαλλαγής από τις ρυθμιστικές αρχές δεν είναι από μόνη της αρκετή για να στοιχειοθετηθεί έλεγχος αυτού του είδους.

(75) Επιπλέον, η Γερμανία υποστηρίζει ότι η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως εισφορά κατά την έννοια της απόφασης Essent ([45]). Προς επίρρωση του επιχειρήματός της, η Γερμανία διατείνεται ότι η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 δεν επιβλήθηκε από το Δημόσιο, αλλά από τους ΔΣΜ, που ήταν κατά κύριο λόγο ιδιωτικές εταιρείες. Επίσης, σε αντίθεση με την απόφαση Essent, το πλεόνασμα της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 δεν τροφοδοτούσε τον κρατικό προϋπολογισμό. Τέλος, οι ΔΣΜ μπορούσαν να χρησιμοποιούν κατά την ευχέρειά τους τα έσοδα της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19.

(76) Η Γερμανία διατείνεται επίσης ότι το γεγονός καθαυτό ότι η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 είχε θεσπιστεί από την BNetzA δεν επαρκεί από μόνο του για τη στοιχειοθέτηση της ύπαρξης κρατικού ελέγχου. Ως προς αυτό, η Γερμανία εξηγεί ότι η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 θεσπίστηκε με στόχο την εξίσωση των απωλειών εσόδων που προέκυπταν από την απαλλαγή. Αυτή η εξίσωση σε όλη τη Γερμανία ήταν αναγκαία λόγω των κανονιστικών ιδιαιτεροτήτων που τη χαρακτηρίζουν, με το δίκτυο μεταφοράς να διαιρείται σε τέσσερις γεωγραφικές περιοχές και τέσσερις ΔΣΜ. Η εναλλακτική λύση θα ήταν η αύξηση των τελών δικτύου για τους μη απαλλασσόμενους τελικούς χρήστες στο εσωτερικό της εκάστοτε περιοχής δικτύου, η οποία ωστόσο θα είχε ως αποτέλεσμα αποκλίσεις στις οικονομικές επιβαρύνσεις μεταξύ των γεωγραφικών περιοχών στη Γερμανία. Το ύψος της επιβάρυνσης εξαρτώνταν συνεπώς από το αριθμό των απαλλαγών εντός της αντίστοιχης περιοχής δικτύου.

([44]) Οι συνδυασμένες απαιτήσεις για κατανάλωση άνω των 10 GWh και για 7 000 ώρες πλήρους χρήσης μπορούν να επιτευχθούν με φορτίο μόλις 1,4 MW.

([45]) Απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413.

(77) Όσον αφορά το έτος 2011, η Γερμανία εξηγεί ότι τα απολεσθέντα έσοδα του 2011 δεν μπορούσαν να ανακτηθούν μέσω των τελών δικτύου το 2011 καθώς τα τέλη δικτύου έπρεπε να έχουν καθοριστεί εκ των προτέρων. Δεν μπορούσαν να ανακτηθούν ούτε το 2012, καθώς τα τέλη δικτύου πρέπει να υπολογίζονται με βάση το προβλεπόμενο κόστος δικτύου. Κατά συνέπεια, απουσία της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19, οι απώλειες εσόδων λόγω της απαλλαγής ενδέχεται να αντισταθμίστηκαν μερικώς –αν πράγματι αντισταθμίστηκαν– μέσω του *Regulierungskonto* σύμφωνα με τις διατάξεις που ορίζονται στο άρθρο 5 του ARegV 2011. Εάν στη συνέχεια οι απώλειες εσόδων είχαν ως αποτέλεσμα αρνητική διαφορά μεταξύ των εισπραχθέντων εσόδων και του επιτρεπόμενου ανώτατου επιπέδου εσόδων, η διαφορά αυτή εγγραφόταν στον λογαριασμό ρύθμισης. Αν στο τέλος της ρυθμιστικής περιόδου συνέχιζε να υπάρχει αρνητικό υπόλοιπο, αυτό θα μπορούσε να μεταφραστεί σε αύξηση των ανώτατων επιτρεπόμενων επιπέδων εσόδων κατά την επόμενη ρυθμιστική περίοδο. Ως προς αυτό, η Γερμανία διευκρινίζει ότι η αρμόδια ρυθμιστική αρχή δεν είχε ούτε την κυριότητα του *Regulierungskonto* ούτε έλεγχο επί του λογαριασμού. Ο *Regulierungskonto* δεν εξυπηρετούσε άλλο σκοπό πέρα από την αντιστάθμιση των εσόδων από τέλη δικτύου όταν αυτά υπερέβαιναν το εγκεκριμένο ανώτατο επίπεδο εσόδων στη διάρκεια της εκάστοτε ρυθμιστικής περιόδου με βάση το σύστημα που περιγράφηκε στην αιτιολογική σκέψη 41. Συνεπώς, ο *Regulierungskonto* δεν διέθετε ρευστοποιήσιμα στοιχεία ενεργητικού που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση των απολεσθέντων εσόδων λόγω της απαλλαγής.

(78) Η Γερμανία θεωρεί επίσης ότι η πλήρης απαλλαγή δεν συνεπάγεται πρόσθετη επιβάρυνση για τον κρατικό προϋπολογισμό. Ειδικότερα, οι ΔΣΜ δεν ήταν δυνατόν να ταυτίζονται με το Δημόσιο. Κατά τον συντονισμό των διαδικασιών τους για τη διαχείριση της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 σε ένα πλαίσιο αποδοτικότητας και διαφάνειας, δεν λειτουργούσαν σαν ταμείο.

(79) Η Γερμανία εξέφρασε επίσης την άποψη ότι η πλήρης απαλλαγή από τα τέλη δικτύου δεν προκαλούσε στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Σε σχέση με αυτό, η Γερμανία αναφέρθηκε στο υψηλό επίπεδο κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας το οποίο θα επιβάρυνε τις επιχειρήσεις έντασης ενέργειας που δραστηριοποιούνται στη Γερμανία περισσότερο από τους ανταγωνιστές τους σε άλλα κράτη μέλη. Ως προς αυτό, η Γερμανία υποστήριξε ότι επίσης πρέπει να προβλέπεται η θέσπιση από τα κράτη μέλη μέτρων τα οποία συμβάλλουν στη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, και ιδίως των κλάδων έντασης ενέργειας, και υπογράμμισε σχετικά ότι η Γερμανία εφαρμόζει μια πολύ φιλόδοξη πολιτική στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών σε σύγκριση με άλλα κράτη μέλη και ότι η φιλόδοξη αυτή πολιτική απαιτούσε σημαντικές επενδύσεις στα δίκτυα. Το γεγονός αυτό θα προκαλέσει αύξηση των τελών δικτύου. Ήταν αναγκαίος ο περιορισμός του ενεργειακού κόστους που επισύρει η ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας προκειμένου να εξασφαλιστούν ισότιμοι κανόνες ανταγωνισμού σε σύγκριση με κλάδους σε άλλα κράτη μέλη ή σε τρίτες χώρες. Χωρίς αυτόν τον περιορισμό, η γερμανική βιομηχανία θα απειλούνταν.

(80) Επιπροσθέτως, η Γερμανία εξηγεί ότι, ακόμη και αν η πλήρης απαλλαγή χαρακτηριζόταν ως ενίσχυση, θα αποτελούσε σε κάθε περίπτωση συμβατή ενίσχυση βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχεία β) ή γ) της Συνθήκης δεδομένου ότι η πλήρης απαλλαγή που εφαρμόστηκε μεταξύ 2011 και 2013 ήταν αναγκαία ως κίνητρο για την επικράτηση ενός τρόπου κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας που θα ήταν επωφελής για το δίκτυο και για τη σταθερότητά του. Η Γερμανία εξηγεί σχετικά ότι η πλήρης απαλλαγή ήταν αναγκαία προκειμένου να παραμείνουν οι καταναλωτές βασικού φορτίου εντός του συστήματος γενικής παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και να αποτραπεί η μετάβασή τους σε σύστημα αυτοεφοδιασμού ή η κατασκευή απευθείας γραμμής προς μονάδα ηλεκτροπαραγωγής εις βάρος της σταθερότητας του δικτύου. Με τον τρόπο αυτό, η πλήρης απαλλαγή συνέβαλε στον στόχο της ασφάλειας εφοδιασμού. Η Γερμανία υπενθυμίζει σχετικά ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου διευκολύνουν την ασφαλή διαχείριση του δικτύου χάρη στην προβλεψιμότητα και τη σταθερή κατανάλωση που τους χαρακτηρίζουν. Επιπροσθέτως, η Γερμανία υπογραμμίζει ότι η απαλλασσόμενη κατανάλωση βασικού φορτίου αποτελούσε προαπαιτούμενο για την ελάχιστη συμβατική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας που είναι αναγκαία για την εγγύηση της σταθερότητας του δικτύου και επίσης αναφέρεται στη μελέτη του 2012. Πιο συγκεκριμένα, η Γερμανία εξηγεί ότι κατά την περίοδο 2011-2013 στο μείγμα ηλεκτρικής ενέργειας της Γερμανίας κυριαρχούσαν ακόμη οι συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής και δεν υπήρχε ακόμη ιδιαίτερη ευελιξία. Χωρίς μεγάλη και σταθερή απορρόφηση ηλεκτρικής ενέργειας, οι συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που είναι εξοπλισμένες με σύγχρονες γεννήτριες δεν θα μπορούσαν να βρίσκονται σε συνεχή λειτουργία και να παρέχουν τις ίδιες βοηθητικές υπηρεσίες ([46]). Αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία υπό το φως του αυξανόμενου μεριδίου ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από διαλείπουσες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και της απόφασης για παύση λειτουργίας 8 εργοστασίων πυρηνικής ενέργειας μετά το ατύχημα της Φουκουσίμα. Χωρίς τις συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής με σύγχρονες γεννήτριες, οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων θα ήταν υποχρεωμένοι να εφαρμόσουν άλλα μέτρα σταθεροποίησης δικτύου, τα οποία με τη σειρά τους θα αύξαναν το γενικό κόστος δικτύου. Η Γερμανία θεωρεί συνεπώς ότι ο στόχος της πλήρους απαλλαγής ήταν σύμφωνος με τους γενικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 1 του EnWG, συγκεκριμένα με την ασφαλή και αποδοτική παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε λογική τιμή. Η Γερμανία υποστηρίζει επίσης ότι η πλήρης απαλλαγή ήταν αναγκαία προκειμένου να διευκολυνθεί η ανάπτυξη της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές δεδομένου ότι παρείχε την εγγύηση ότι, όσο υπήρχε παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, θα υπήρχαν πάντοτε καταναλωτές για να την απορροφήσουν. Χωρίς τους καταναλωτές βασικού φορτίου υπήρχε κίνδυνος να παράγεται ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές σε χρονικές στιγμές στις οποίες δεν υπάρχει ζήτηση για ηλεκτρική ενέργεια. Αυτό, όμως, θα υποχρέωνε τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων να προχωρήσουν σε περικοπές παραγωγής στις ανανεώσιμες εγκαταστάσεις ηλεκτρικής ενέργειας και να χορηγήσουν σε αυτές αντιστάθμιση, με αποτέλεσμα αύξηση του κόστους στήριξης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

([46]) Η οδηγία 2009/72/ΕΚ ορίζει τις βοηθητικές υπηρεσίες ως: «υπηρεσίες που είναι αναγκαίες για τη διαχείριση συστήματος μεταφοράς ή διανομής». Παραδείγματα βοηθητικών υπηρεσιών τις οποίες μπορούν να παρέχουν στους ΔΣΜ οι παραγωγοί είναι οι υπηρεσίες που σχετίζονται με τη συχνότητα (εξισορρόπηση του συστήματος) και όσες δεν σχετίζονται με τη συχνότητα (έλεγχος τάσης και επανεκκίνηση μετά από από ολική διακοπή (black-start)) προκειμένου να διασφαλίζεται η διαχείριση του συστήματος.

(81) Τέλος, η Γερμανία εξηγεί ότι η πλήρης απαλλαγή επιδίωκε επίσης την εφαρμογή του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 714/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([47]), καθώς και της αιτιολογικής σκέψης 32 και του άρθρου 32 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([48]), που ορίζουν ότι η εφαρμογή των τελών δικτύου δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις. Η Γερμανία υποστηρίζει ότι, χάρη στην πλήρη απαλλαγή, τα τέλη δικτύου αντικατόπτριζαν τις διαφορετικές αιτιότητες κόστους της κατανάλωσης βασικού φορτίου και της κανονικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.

5. **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

(82) Η αξιολόγηση που ακολουθεί βασίζεται και περιορίζεται σε αξιολόγηση του νομοθετικού πλαισίου, της κατάστασης της αγοράς, του μείγματος ηλεκτρικής ενέργειας και της κατάστασης του δικτύου αποκλειστικά για τα έτη 2011 έως 2013.

5.1. *ΥΠΑΡΞΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 107 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ*

(83) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές ([49]).

5.1.1. ΥΠΑΡΞΗ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΟΣ

(84) Η έννοια του πλεονεκτήματος κατά το άρθρο 107, παράγραφος 1 της Συνθήκης περιλαμβάνει όχι μόνον θετικές παροχές, όπως είναι οι ίδιες οι επιδοτήσεις, αλλά επίσης παρεμβάσεις οι οποίες, υπό διαφορετική μορφή, ελαφρύνουν τις επιβαρύνσεις που κανονικά βαρύνουν τον προϋπολογισμό μιας επιχειρήσεως και που, για τον λόγο αυτό, χωρίς να είναι επιδοτήσεις κατά τη στενή έννοια της λέξεως, είναι της αυτής φύσεως και έχουν ταυτόσημα αποτελέσματα ([50]).

(85) Οι καταναλωτές ηλεκτρικού ρεύματος κανονικά καταβάλλουν τέλος για τη χρήση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας. Το τέλος αυτό αντιστοιχεί στο κόστος που δημιουργεί ο εν λόγω καταναλωτής για το δίκτυο. Για τις επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, τα τέλη δικτύου αποτελούν, συνεπώς, μέρος του συνήθους κόστους παραγωγής τους. Απαλλάσσοντας πλήρως τους καταναλωτές βασικού φορτίου με ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας άνω των 10 GWh και 7 000 ώρες πλήρους χρήσης, το άρθρο 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 τους απάλλαξε από μια οικονομική επιβάρυνση και ένα κόστος παραγωγής που θα έπρεπε διαφορετικά να επωμιστούν. Το άρθρο 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 παρείχε συνεπώς πλεονέκτημα στους καταναλωτές βασικού φορτίου που πληρούσαν τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

(86) Ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη υποστήριξαν ότι η απαλλαγή δεν συνιστούσε πλεονέκτημα επειδή ισοδυναμούσε με πληρωμή για παρεχόμενη υπηρεσία (σταθερή κατανάλωση) σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς (επικαλούμενοι τη λεγόμενη «αρχή του ιδιώτη επενδυτή υπό συνθήκες οικονομίας της αγοράς», εφεξής «ΑΙΕΟΑ») ή με χορήγηση αντιστάθμισης για παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος.

Δεν οφείλεται αντιστάθμιση για παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος

(87) Στην απόφαση «Altmark», το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι, για να μην συνιστά κρατική ενίσχυση η αντιστάθμιση για παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ([51]), πρέπει να πληρούνται και τα τέσσερα ακόλουθα κριτήρια:

α) [η] δικαιούχος επιχείρηση πρέπει να έχει όντως αναλάβει την εκτέλεση των υπηρεσιών δημόσιας υπηρεσίας, αυτές δε οι υποχρεώσεις πρέπει να είναι σαφώς προκαθορισμένες·

β) οι βασικές παράμετροι βάσει των οποίων υπολογίζεται η αντιστάθμιση πρέπει να έχουν προσδιορισθεί προηγουμένως αντικειμενικά και με διαφάνεια, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να περιλαμβάνει η αντιστάθμιση οικονομικό πλεονέκτημα, ικανό να ευνοήσει τη δικαιούχο επιχείρηση έναντι των ανταγωνιστριών της·

([47]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 714/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στο δίκτυο για τις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενεργείας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1228/2003 (ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 15).

([48]) Οδηγία 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 2003/54/ΕΚ (ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 55).

([49]) Η αξιολόγηση δεν επηρεάζει την υπό εξέταση παράβαση 2014/2285 με αντικείμενο το άρθρο 24 του EnWG.

([50]) Απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου 1961, *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg κατά Ανωτάτης Αρχής ΕΚΑΧ*, 30/59, ECLI:EU:C:1961:2· απόφαση της 19ης Μαΐου 1999, *Ιταλία κατά Επιτροπής*, C-6/97, ECLI:EU:C:1999:251, σκέψη 15· απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1999, *Γαλλία κατά Επιτροπής*, C-251/97, ECLI:EU:C:1999:480, σκέψη 35.

([51]) Απόφαση της 24ης Ιουλίου 2003, *Altmark Trans GmbH και Regierungspräsidium Magdeburg κατά Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (Altmark)*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, σκέψεις 87-93.

γ) η αντιστάθμιση δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέτρο του αναγκαίου για την κάλυψη του συνόλου ή μέρους των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκπλήρωση υποχρεώσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών εσόδων και ενός εύλογου κέρδους σε σχέση με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών·

δ) όταν η επιλογή της επιχείρησης στην οποία πρόκειται να ανατεθεί η εκπλήρωση υποχρεώσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας σε συγκεκριμένη περίπτωση δεν πραγματοποιείται στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημοσίας σύμβασης, παρέχουσας τη δυνατότητα επιλογής του υποψηφίου που είναι σε θέση να παράσχει τις σχετικές υπηρεσίες με το μικρότερο, για το κοινωνικό σύνολο κόστος, το επίπεδο της απαραίτητης αντισταθμίσεως πρέπει να καθορίζεται βάσει ανάλυσης των δαπανών στις οποίες θα προέβαινε μια μέση επιχείρηση, με χρηστή διαχείριση και τα κατάλληλα μέσα, προκειμένου να εκπληρώσει τις ως άνω υποχρεώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά έσοδα και ένα εύλογο κέρδος από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών.

(88) Διαπιστώνεται, ωστόσο, ότι στην προκειμένη περίπτωση δεν πληρούνται σωρευτικά οι τέσσερις ανωτέρω προϋποθέσεις, Κατά πρώτον, η γερμανική νομοθεσία δεν καθορίζει υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος που συνίσταται στη σταθερή κατανάλωση ούτε αναθέτει στους καταναλωτές βασικού φορτίου υποχρέωση παροχής δημοσίας υπηρεσίας ([52]). Δεύτερον, η νομοθεσία δεν προβλέπει παραμέτρους βάσει των οποίων πρέπει να υπολογίζονται οι δαπάνες προκειμένου να αποφεύγεται η χορήγηση υπεραντιστάθμισης. Τρίτον, για πολλούς από τους καταναλωτές βασικού φορτίου, μια κατανάλωση της τάξης των 7 000 ωρών πλήρους χρήσης που υπερβαίνει τις 10 GWh απλώς αντιστοιχεί στη συνήθη κατανάλωσή τους και δεν συνεπάγεται ιδιαίτερο κόστος. Η πλήρης απαλλαγή σε τέτοιες περιπτώσεις οδηγεί αναπόφευκτα σε υπεραντιστάθμιση καθώς υπερβαίνει την αντιστάθμιση που θα ήταν αναγκαία για την κάλυψη του επιπλέον κόστους που σχετίζεται με την υποτιθέμενη υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Τέλος, οι επιχειρήσεις δεν επιλέχθηκαν στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημοσίας σύμβασης και η απαλλαγή δεν καθορίστηκε βάσει ανάλυσης των δαπανών στις οποίες θα προέβαινε μια μέση επιχείρηση, με χρηστή διαχείριση και κατάλληλα εξοπλισμένη με τα κατάλληλα μέσα, προκειμένου να εκπληρώσει τις ως άνω υποχρεώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά έσοδα και ένα εύλογο κέρδος από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών. Η Γερμανία έχει απεναντίας δηλώσει ότι ήταν δύσκολο να ποσοτικοποιηθεί η αξία που αντιπροσώπευε το σταθερό φορτίο για το δίκτυο.

Η πλήρης απαλλαγή δεν αντιστοιχεί στη συμπεριφορά φορέα της οικονομίας της αγοράς

(89) Αναφορικά με το επιχείρημα ότι η πλήρης απαλλαγή αντιστοιχούσε στην πληρωμή που θα κατέβαλλε ένα φορέας της οικονομίας της αγοράς για την αγορά της εν λόγω υπηρεσίας, η Επιτροπή παρατηρεί ότι δεν διατυπώθηκαν πειστικά επιχειρήματα που να αποδεικνύουν ότι η αξία της πλήρους απαλλαγής αντιστοιχεί στην τιμή στην οποία οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων θα ήταν –εάν δεν υπήρχε η διάταξη του άρθρου 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011– πρόθυμοι να αγοράσουν την υποτιθέμενη υπηρεσία από τους καταναλωτές βασικού φορτίου.

(90) Πρώτον, το γεγονός ότι οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων προσέφυγαν κατά της απαλλαγής ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 52 και 53) δείχνει ότι οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων δεν ήταν διατεθειμένοι να αγοράσουν την υποτιθέμενη υπηρεσία με αντάλλαγμα την πλήρη απαλλαγή η οποία υπερβαίνει το επίπεδο των εξατομικευμένων τελών δικτύου (για τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου βλέπε κατωτέρω ενότητα 5.1.2). Η BNetzA διενήργησε έρευνα μεταξύ των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων για τους σκοπούς έκθεσης αξιολόγησης της 30ής Μαρτίου 2015 σχετικά με τις επιπτώσεις του άρθρου 19 παράγραφος 2 του StromNEV 2011 στη διαχείριση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και εστιάζοντας στα στοιχεία που σχετίζονται με την περίοδο 2011 έως 2013 (εφεξής η «έκθεση αξιολόγησης 2015») ([53]). Η εν λόγω έκθεση αποκάλυψε ότι οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων που έχουν καταναλωτές βασικού φορτίου συνδεδεμένους στο δίκτυό τους είναι διχασμένοι ως προς τη συμβολή των καταναλωτών βασικού δικτύου στη σταθερότητα του δικτύου. Ορισμένοι ανέφεραν ότι κατά την περίοδο 2011 έως 2013 οι καταναλωτές βασικού φορτίου προκαλούσαν μικρότερο κόστος δικτύου –είναι, ωστόσο, κρίσιμο ότι υπήρχε κάποιο κόστος– σε σύγκριση με τους λοιπούς χρήστες των δικτύων με μεταβαλλόμενο και μη προβλέψιμο φορτίο ενώ άλλοι εξήγησαν ότι ένα ευέλικτο φορτίο θα ήταν πιο χρήσιμο για τη ρύθμιση των μεταβαλλόμενων συνθηκών ζήτησης ([54]). Ένας μόνον ΔΣΜ εξήγησε ότι η συμβολή των καταναλωτών βασικού φορτίου στη σταθερότητα των δικτύων εξαρτώνταν από τις ειδικές συνθήκες του δικτύου ([55]). Τέλος, αρκετοί από τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων είχαν παρατηρήσει ότι οι εμπλεκόμενοι καταναλωτές βασικού φορτίου παρουσίαζαν ήδη το συγκεκριμένο πρότυπο φορτίου και πριν από τη θέσπιση της απαλλαγής, οπότε η απαλλαγή δεν ήταν αναγκαία για να τροποποιήσουν τη συμπεριφορά τους. Με άλλα λόγια: η υπηρεσία σε κάθε περίπτωση παρεχόταν, ακόμη και απουσία του μέτρου. Οι διαπιστώσεις αυτές επιβεβαιώνουν περαιτέρω το γεγονός ότι οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων δεν θα «αγόραζαν» με δική τους πρωτοβουλία το σταθερό φορτίο από τους καταναλωτές βασικού φορτίου, και ασφαλώς κανείς εξ αυτών στην τιμή της πλήρους απαλλαγής.

(91) Δεύτερον, ακόμη και αν υποτεθεί ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων θα επιδίωκαν να αγοράσουν την υποτιθέμενη υπηρεσία, θα το έκαναν μόνο στο μέτρο που θα ήταν αναγκαίο για τη διευκόλυνση της διαχείρισης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και σε τιμή που θα αντανακλούσε τη διαφοροποιημένη συμβολή στη

([52]) Βλέπε επίσης απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 2015, *Ισπανία κατά Επιτροπής*, T-461/13, ECLI:EU:T:2015:891, σκέψεις 67-75.
([53]) Evaluierungsbericht zu den Auswirkungen des § 19 Abs. 2 StromNEV auf den Betrieb von Elektrizitätsversorgungsnetzen, BNetzA, 30 Μαρτίου 2015. Βλέπε επίσης τις απαντήσεις της ομοσπονδιακής κυβέρνησης σχετικά με την εν λόγω έκθεση στα μέλη του γερμανικού κοινοβουλίου (BT-Drucksache 18/5763), στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://dipbt.bundestag.de/doc/btd/18/057/1805763.pdf).
([54]) Βλέπε τις αρνητικές απαντήσεις στα γραφήματα 6 και 7 της έκθεσης και τα ευρήματα στη σελίδα 38 της έκθεσης αξιολόγησης 2015.
([55]) Βλέπε σ. 38 της έκθεσης αξιολόγησης 2015.

σταθερότητα. Αντίθετα, η πλήρης απαλλαγή χορηγείται στους καταναλωτές βασικού φορτίου που συμπληρώνουν 7 000 ώρες πλήρους χρήσης και υπερβαίνουν τις 10 GWh χωρίς να εξετάζεται ούτε το επίπεδο δικτύου στο οποίο είναι συνδεδεμένοι ούτε η πραγματική συμβολή τους στη σταθερότητα των δικτύων ([56]), αλλά ούτε και το γεγονός ότι μπορεί να υπάρχουν ήδη αρκετοί καταναλωτές βασικού φορτίου που καθιστούν δυνατή τη σταθερή διαχείριση του δικτύου. Επίσης, αν η σταθερή ζήτηση (και όχι η μείωση του κόστους) ήταν ο αποφασιστικός παράγοντας για την ασφαλή διαχείριση του δικτύου, δεν υπάρχει λόγος να αποκλείονται από την απαλλαγή οι σταθεροί καταναλωτές που απορροφούν λιγότερο από 10 GWh.

(92) Τρίτον, επισημαίνεται ότι τα γερμανικά δικαστήρια αποφάνθηκαν επίσης ότι η πλήρης απαλλαγή δεν ήταν δυνατό να εκληφθεί ως πληρωμή για παροχή υπηρεσίας, αφενός επειδή για πολλούς καταναλωτές βασικού φορτίου η «υπηρεσία» αντιστοιχούσε απλώς στο σύνηθες πρότυπο κατανάλωσής τους και αφετέρου επειδή η πλήρης απαλλαγή δεν λάμβανε υπόψη τη συγκεκριμένη αύξηση σταθερότητας που επιτυγχανόταν. Σύμφωνα με τα εν λόγω δικαστήρια, μόνο μια μείωση που θα λάμβανε υπόψη τον συγκεκριμένο αντίκτυπο του κάθε καταναλωτή βασικού φορτίου στο δίκτυο θα μπορούσε να θεωρηθεί δικαιολογημένη (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 52 και 52).

(93) Μια μερίδα ενδιαφερόμενων μερών βάσισαν το επιχείρημα ότι η πλήρης απαλλαγή αντιστοιχούσε στο ποσό που θα πλήρωνε ένας φορέας της οικονομίας της αγοράς για να αγοράσει την υπηρεσία των καταναλωτών βασικού φορτίου στη μελέτη του 2012 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 59 της παρούσας απόφασης).

(94) Η Επιτροπή παρατηρεί, πρώτον, ότι η απαλλαγή θεσπίστηκε με κανονιστική πράξη από το Δημόσιο που ενεργούσε υπό την ιδιότητά του ως ρυθμιστικής αρχής. Σε σχέση με αυτό, πρέπει να εφαρμόζεται η πιο πρόσφατη νομολογία του Γενικού Δικαστηρίου, υπόθεση *EDF* κατά *Επιτροπής* ([57]). Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη απόφαση, το κράτος μέλος πρέπει να αποδεικνύει, όταν επικαλείται την ΑΙΕΟΑ, ότι έλαβε την κανονιστική απόφασή του υπό την ιδιότητα μετόχου, και όχι υπό την ιδιότητα της δημόσιας αρχής. Στην προκειμένη περίπτωση, η Γερμανία (σε ομοσπονδιακό επίπεδο) δεν έχει συμμετοχή στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων. Σε κάθε περίπτωση, η Γερμανία δεν υπέβαλε έγγραφα από τα οποία διαπιστώνεται ότι έλαβε υπόψη τις συμμετοχές περιφερειακών και τοπικών αρχών στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων. Η Γερμανία πράγματι δεν προσκόμισε στοιχεία εκείνης της περιόδου που να αποδεικνύουν την ύπαρξη εμπορικού ενδιαφέροντος, όπως εξάλλου ούτε και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η μελέτη έπεται χρονικά της κανονιστικής απόφασης της 14ης Δεκεμβρίου 2011 που εξέδωσε η BNetzA. Ως εκ τούτου, η ΑΕΙΟΑ δεν έχει εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση.

(95) Δεύτερον, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, ακόμη και αν είχε εφαρμογή η ΑΙΕΟΑ, κάτι που δεν ισχύει, η εν λόγω μελέτη έπεται χρονικά της θέσπισης της απαλλαγής. Ως εκ τούτου, ένας φορέας της οικονομίας της αγοράς δεν θα μπορούσε να έχει βασιστεί σε αυτή κατά τη λήψη της απόφασης σχετικά με την απαλλαγή.

(96) Ακόμη και αν η μελέτη του 2012 ήταν συναφής για την εφαρμογή της ΑΙΕΟΑ, κάτι που δεν ισχύει, δεν τεκμηριώνει τους ισχυρισμούς που διατυπώθηκαν. Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι για να διασφαλιστεί η αναγκαία ελάχιστη παραγωγή από τις εν λόγω μονάδες ηλεκτροπαραγωγής, απαιτείται σταθερή και μεγάλη ζήτηση καθώς αυτό διασφαλίζει την κερδοφορία της κάθε μονάδας και την αποφυγή του παροπλισμού της. Πρέπει, ωστόσο, να επισημανθεί ότι η μελέτη του 2012 αυτή καθαυτή δεν άπτεται καθόλου της χρησιμότητας των καταναλωτών βασικού φορτίου για τη διατήρηση της αναγκαίας ελάχιστης παραγωγής από συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής στη Γερμανία με στόχο την εξασφάλιση ασφαλούς διαχείρισης των δικτύων. Δεν είναι αυτό το αντικείμενο της μελέτης του 2012 η οποία, μάλιστα, δεν περιέχει καν αναφορά στους καταναλωτές βασικού φορτίου, Απεναντίας, η σύνοψη των αποτελεσμάτων της μελέτης ([58]) υπογραμμίζει ότι το ελάχιστο δυναμικό παραγωγής που απαιτείται στη Γερμανία για την εξασφάλιση ασφαλούς διαχείρισης των δικτύων εκτιμήθηκε με βάση την υπάρχουσα ζήτηση στη Γερμανία. Με άλλα λόγια, το ελάχιστο δυναμικό παραγωγής που χρειάζεται η Γερμανία για ασφαλή διαχείριση των δικτύων εξαρτάται από την ποσότητα της κατανάλωσης αλλά και από τον τύπο φορτίου που πρέπει να παρέχεται. Αν η ζήτηση ήταν μικρότερη ή αν δεν υπήρχε ανάγκη για παραγωγή βασικού φορτίου για την κάλυψη της κατανάλωσης βασικού φορτίου, το ελάχιστο δυναμικό παραγωγής που χρειάζεται η Γερμανία θα ήταν διαφορετικό. Κατ' αρχάς, οι καταναλωτές βασικού φορτίου είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους απαιτείται το συγκεκριμένο δυναμικό παραγωγής. Συνεπώς, η ζήτηση που δημιουργούν πολύ δύσκολα θα μπορούσε να περιγραφεί ως υπηρεσία. Σε κάθε περίπτωση, η απλή ύπαρξη των καταναλωτών βασικού φορτίου δεν είναι αρκετή για να εξασφαλίσει την παραμονή των εν λόγω μονάδων στην αγορά. Αυτό θα εξαρτηθεί τελικά από την τιμή πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας. Αν η τιμή αυτή είναι πολύ χαμηλή, δεν θα επιτρέψει στη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου να παραμείνει στην αγορά. Ένας άλλος παράγοντας είναι το επίπεδο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Σε περιόδους χαμηλής ζήτησης αλλά μεγάλης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η ηλεκτρική ενέργεια που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές έχει προτεραιότητα όσον αφορά την αποστολή και την πρόσβαση έναντι των μονάδων που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα. Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι μέρος των συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής που αναφέρονται στη μελέτη του 2012 σχετικά με την ελάχιστη παραγωγή από συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής δεν είναι μονάδες ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου αλλά συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που μπορούν να αυξάνουν ταχύτατα την ισχύ τους όπως οι αεριοστρόβιλοι. Οι καταναλωτές βασικού φορτίου δεν αποτελούν κίνητρο για την παραμονή του συγκεκριμένου είδους μονάδων στην αγορά καθώς η κερδοφορία τους συνδέεται με τη δυνατότητα επίτευξης υψηλότερων τιμών ηλεκτρικής ενέργειας σε συνθήκες ακραίας πίεσης του συστήματος.

([56]) Για τους σκοπούς της πλήρους απαλλαγής, δεν γίνεται διάκριση ανάμεσα στους καταναλωτές με απολύτως σταθερή κατανάλωση άνω των 8 760 ωρών πλήρους χρήσης και στους καταναλωτές με λιγότερο σταθερή κατανάλωση.

([57]) Απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2018, *EDF κατά Επιτροπής*, T-747/15, ECLI:EU:T:2018:6, σκέψεις 218 έως 251.

([58]) Βλέπε σ. (i) της μελέτης του 2012, με επικεφαλίδα «Ergebniszusammenfassung».

(97) Ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη υποστήριξαν επίσης ότι η απαλλαγή είναι δικαιολογημένη επειδή οι καταναλωτές βασικού φορτίου αποτελούν μέρος του σχεδίου αποκοπής φορτίου πέντε σταδίων το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή από τους ΔΣΜ για την πρόληψη των γενικών διακοπών ηλεκτρικού ρεύματος (black-out) σε περίπτωση υπερφόρτωσης του συστήματος. Το σχέδιο περιγράφεται στον Κώδικα μεταφοράς 2007 (Κανόνες δικτύου και συστήματος για τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς της Γερμανίας). Υποστηρίζουν επίσης ότι αυτή η αποκοπή φορτίου λαμβάνει χώρα εκτός της όποιας συμβατικής σχέσης και χωρίς αντιστάθμιση και ότι η πλήρης απαλλαγή αποτελεί αντιστάθμιση για τη συμβολή τους στην ασφάλεια εφοδιασμού.

(98) Στο σημείο αυτό επισημαίνεται αρχικά ότι οι ισχυρισμοί αυτοί έρχονται σε αντίφαση με τον ίδιο τον Κώδικα μεταφοράς 2007. Το άρθρο 7.3.4.(6) του Κώδικα μεταφοράς 2007 ορίζει ρητώς ότι η αποκοπή φορτίου διασφαλίζεται μέσω συμβατικών ρυθμίσεων με τους πελάτες των δικτύων. Επιπροσθέτως, δεν υπάρχει συσχετισμός μεταξύ της πλήρους απαλλαγής και της αποκοπής φορτίου υπό την έννοια ότι η συμπερίληψη στο σχέδιο αποκοπής φορτίου πέντε σταδίων δεν αποτελεί προϋπόθεση της επιλεξιμότητας για πλήρη απαλλαγή. Τα ενδιαφερόμενα μέρη παραδέχονται σε αυτό το σημείο ότι η σταθερή κατανάλωσή τους απλώς αυξάνει την πιθανότητα να συμπεριληφθούν στο σχέδιο. Καταναλωτές που δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως καταναλωτές βασικού φορτίου μπορούν επίσης να ενταχθούν στο σχέδιο. Το σχέδιο αποκοπής φορτίου πέντε σταδίων πρέπει, στην πραγματικότητα, να συμπεριλαμβάνει καταναλωτές εκτός των καταναλωτών βασικού φορτίου, καθώς αφορά το 35 % έως 50 % του φορτίου συστήματος (μετά την αποκοπή των αντλιών) ([59]). Με βάση τα στοιχεία που κατέθεσε η Γερμανία, οι δικαιούχοι της πλήρους απαλλαγής αντιπροσώπευαν συνολικά ένα φορτίο αιχμής γύρω στα 3,5 GW το οποίο αντιστοιχούσε περίπου στο 4,2 % της ζήτησης αιχμής στη Γερμανία το 2013 ([60]). Συνεπώς, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι η απαλλαγή αποτελούσε αποζημίωση για τη συμπερίληψη στο σχέδιο των πέντε σταδίων, θα συνιστούσε και πάλι επιλεκτικό πλεονέκτημα δεδομένου ότι περιοριζόταν στους καταναλωτές βασικού φορτίου αποκλείοντας όλους τους άλλους καταναλωτές που συμμετέχουν επίσης στο σχέδιο αποκοπής φορτίου πέντε σταδίων.

(99) Τέλος, ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη φαίνεται να υπαινίσσονται ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου έπρεπε να συμμορφώνονται με ειδικές τεχνικές προδιαγραφές κατά τη σύνδεσή τους στο δίκτυο και ότι για να πληρούν αυτές τις προδιαγραφές οι καταναλωτές βασικού φορτίου έπρεπε να επενδύσουν σε εξοπλισμό που βελτιώνει τη σταθερότητα του δικτύου παρέχοντας άεργη ισχύ ([61]), για τον οποίο όμως δεν χορηγείται αντιστάθμιση.

(100) Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι η πλήρης απαλλαγή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση έναντι αυτής της υποτιθέμενης υπηρεσίας για την παροχή της οποίας θα ήταν διατεθειμένος να πληρώσει ένας φορέας της οικονομίας της αγοράς. Πράγματι, η κατάσταση που περιγράφεται από τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν αντιστοιχεί σε υπηρεσία που θα αγόραζαν οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων. Αντιστοιχεί σε τεχνική προδιαγραφή την οποία πρέπει να πληρούν οι καταναλωτές προκειμένου να συνδεθούν στο δίκτυο. Συγκεκριμένα, πρέπει να εξασφαλίζουν ότι ο παράγοντας μετατόπισής τους παραμένει μεταξύ -0,9 και +0,9. Ανάλογα με τις συνθήκες, αυτό μπορεί πράγματι να απαιτεί από τον καταναλωτή επένδυση σε ειδικό εξοπλισμό με τον οποίο διασφαλίζεται ότι ο παράγοντας μετατόπισης κινείται μεταξύ των καθορισμένων τιμών. Αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί υπηρεσία προς το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και συνιστά προληπτικό μέτρο για την αποφυγή μεγαλύτερων διαταραχών του δικτύου. Αν οι καταναλωτές, συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτών βασικού φορτίου, δεν συμμορφώνονταν με αυτή την τεχνική προδιαγραφή, θα προκαλούσαν σημαντικές διαταραχές της τάσης στο δίκτυο. Τα ίδια τα ενδιαφερόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η προδιαγραφή είναι αναγκαία για την εξασφάλιση ασφαλούς διαχείρισης των δικτύων. Επιπροσθέτως, οι τεχνικές προδιαγραφές ισχύουν για όποιον καταναλωτή επιθυμεί σύνδεση στο εν λόγω δίκτυο και όχι ειδικά για τους καταναλωτές βασικού φορτίου, οπότε ακόμη και αν η απαλλαγή μπορούσε να θεωρηθεί ως «αποζημίωση» (κάτι που όμως δεν ισχύει στην προκειμένη περίπτωση) θα αποτελούσε και πάλι επιλεκτικό πλεονέκτημα δεδομένου ότι θα περιοριζόταν στους καταναλωτές βασικού φορτίου και θα εξαιρούσε όλους τους άλλους καταναλωτές που υπόκεινται στην ίδια απαίτηση.

5.1.2. ΥΠΑΡΞΗ ΕΠΙΛΕΚΤΙΚΟΥ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΟΣ

(101) Τόσο τα ενδιαφερόμενα μέρη όσο και η Γερμανία υποστήριξαν ότι η πλήρης απαλλαγή δεν παρείχε επιλεκτικό πλεονέκτημα καθώς η εν λόγω απαλλαγή δικαιολογούνταν από τη φύση και τη λογική του συστήματος τελών δικτύου στη Γερμανία. Υπογραμμίζουν ότι το σύστημα τελών δικτύου στη Γερμανία βασίζεται μεν στην αιτιότητα του κόστους,

([59]) Στάδιο 1: 49,8 Hz Ειδοποίηση προσωπικού και προγραμματισμός της ισχύος της μονάδας ηλεκτροπαραγωγής που δεν είναι ακόμη ενεργοποιημένη, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΔΣΜ, αποκοπή αντλιών.
Στάδιο 2: 49,0 Hz Στιγμιαία αποκοπή του 10 - 15 % του φορτίου συστήματος.
Στάδιο 3: 48,7 Hz Στιγμιαία αποκοπή ενός πρόσθετου 10 - 15 % του φορτίου συστήματος.
Στάδιο 4: 48,4 Hz Στιγμιαία αποκοπή ενός πρόσθετου 15 - 20 % του φορτίου συστήματος.
Στάδιο 5: 47,5 Hz Αποσύνδεση όλων των εγκαταστάσεων παραγωγής από το δίκτυο.

([60]) Η ζήτηση αιχμής στη Γερμανία ανερχόταν σε 83,1 GW το 2013, βλέπε RAP (2015): Έκθεση σχετικά με το γερμανικό σύστημα παραγωγής ισχύος. Έκδοση 1.0. Μελέτη που διενεργήθηκε κατόπιν παραγγελίας του μη κερδοσκοπικού οργανισμού Agora Energiewende, διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση https://www.agora-energiewende.de/fileadmin/downloads/publikationen/CountryProfiles/Agora_CP_Germany_web.pdf

([61]) Σε ένα δίκτυο που χρησιμοποιεί εναλλασσόμενο ρεύμα, απαιτείται τόσο πραγματική όσο και άεργη ισχύς για τη μεταφορά της ηλεκτρικής ενέργειας. Πραγματική ισχύς είναι η ισχύς που καταναλώνεται και μεταφέρεται μέσω των ηλεκτροφόρων γραμμών. Αντίθετα η άεργη ισχύς είναι αναγκαία για τη διατήρηση της τάσης της γραμμής (βλέπε, π.χ., τις εξηγήσεις που παρέχει η Amprion: https://www.amprion.net/%C3%9Cbertragungsnetz/Physikalische-Grundlagen/Blind-Wirkleistung/). Παράγεται από σύγχρονες γεννήτριες και άλλες διατάξεις αντιστάθμισης άεργης ισχύος. Η άεργη ισχύς τείνει να μειώνεται όταν οι ηλεκτροφόρες γραμμές είναι μεγάλου μήκους με αποτέλεσμα να απαιτείται τοποθέτηση διατάξεων αντιστάθμισης άεργης ισχύος στο μέσο της γραμμής.

αλλά ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου έχουν ένα πρότυπο κατανάλωσης και φορτίου που είναι πολύ διαφορετικό από τους τυπικούς χρήστες δικτύων, οι οποίοι χαρακτηρίζονται από μεταβαλλόμενη και μη προβλέψιμη κατανάλωση και φορτίο. Οι καταναλωτές βασικού φορτίου συνέβαλαν στη μείωση των διαφόρων δαπανών δικτύου γεγονός που δικαιολογούσε την πλήρη απαλλαγή.

(102) Η πλήρης απαλλαγή μπορεί να συνιστά κρατική ενίσχυση μόνο στον βαθμό που το πλεονέκτημα που παρέχεται στους καταναλωτές βασικού φορτίου είναι επιλεκτικό. Για να τεκμηριώσει ότι ένα πλεονέκτημα είναι επιλεκτικό, η Επιτροπή πρέπει να αποδείξει ότι το μέτρο συνιστά διάκριση μεταξύ οικονομικών παραγόντων που είναι, με βάση το καθορισθέν σύστημα αναφοράς, σε συγκρίσιμη πραγματική και νομική κατάσταση και ότι η διάκριση αυτή δεν δικαιολογείται από τη φύση ή από την εν γένει οικονομία του συστήματος αναφοράς ([62]).

(103) Για να εξακριβωθεί κατά πόσο, στο πλαίσιο του σχετικού νομικού καθεστώτος, η πλήρης απαλλαγή συνιστά επιλεκτικό πλεονέκτημα για ορισμένες επιχειρήσεις έναντι άλλων που, υπό το πρίσμα του στόχου που επιδιώκεται από εν λόγω καθεστώς, βρίσκονται σε συγκρίσιμη πραγματική και νομική κατάσταση, πρέπει πρώτα να καθοριστεί το πλαίσιο αναφοράς εντός του οποίου τοποθετείται το εξεταζόμενο μέτρο ([63]).

5.1.2.1. ***Το σύστημα αναφοράς***

(104) Η Επιτροπή συμφωνεί ότι, για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, το σχετικό πλαίσιο αναφοράς είναι το γερμανικό σύστημα τελών δικτύου. Το εν λόγω σύστημα τελών δικτύου βασίζεται στην αρχή ότι τα τέλη δικτύου πρέπει να υπολογίζονται βάσει του κόστους και να μην εισάγουν διακρίσεις. Πράγματι, το άρθρο 21 του EnWG θεσπίζει την αρχή ότι τα τέλη δικτύου πρέπει να είναι αναλογικά («angemessen»), διαφανή και να μην εισάγουν διακρίσεις (βλέπε αιτιολογική σκέψη 7 της παρούσας απόφασης). Η αρχή της αιτιότητας του κόστους κατοχυρώνεται στο άρθρο 16 του StromNEV και υπονοείται στο άρθρο 3 του StromNEV, το οποίο ορίζει ότι τα τέλη δικτύου αντιστοιχούν στην πληρωμή για τη χρήση των δικτύων. Το StromNEV θεσπίζει αναλυτικούς κανόνες σχετικά με τη μεθοδολογία που πρέπει να ακολουθείται για καθορισμό των τελών δικτύου με τρόπο που να αντανακλά το κόστος.

(105) Το άρθρο 24 του EnWG 2011 εξουσιοδοτεί την ομοσπονδιακή κυβέρνηση να καθορίσει με διάταγμα τη μεθοδολογία για τον καθορισμό των γενικών τελών δικτύου που πρέπει να καταβάλλονται. Όπως ορίζεται στην αιτιολογική σκέψη 7 της παρούσας απόφασης, το άρθρο 24 του EnWG διακρίνει ως προς αυτό τη μεγάλη πλειονότητα των χρηστών από τους μη τυπικούς χρήστες δικτύου στους οποίους μπορούν να χρεώνονται εξατομικευμένα τέλη δικτύου. Το StromNEV υιοθετεί αυτή τη διάκριση και προβλέπει επίσης δύο τύπους μεθοδολογιών: τη μεθοδολογία που εφαρμόζεται στους συνήθεις χρήστες δικτύων (άρθρα 15, 16 και 17 του StromNEV) και τη μεθοδολογία που ισχύει για τους μη τυπικούς χρήστες δικτύων (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 17 έως 20 της παρούσας απόφασης).

(106) Τα άρθρα 15, 16 και 17 του StromNEV ορίζουν τη γενική μέθοδο υπολογισμού για τον καθορισμό των τελών δικτύου. Η μεθοδολογία αυτή έχει περιγραφεί στις αιτιολογικές σκέψεις 10 έως 14 της παρούσας απόφασης. Συγκεκριμένα, η συνάρτηση ταυτοχρονισμού που περιγράφεται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του StromNEV και στο παράρτημα 4 του StromNEV προβλέπει επιμερισμό του κόστους δικτύου στους διάφορους χρήστες δικτύου με βάση το πόσο πιθανό είναι η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας του εκάστοτε χρήστη να συμβάλλει στην ετήσια αιχμή. Η Γερμανία υποστήριξε ότι σε ένα σύστημα με ροή ηλεκτρικής ενέργειας από επάνω προς τα κάτω, το στοιχείο της ετήσιας αιχμής αποτελεί έναν από τους βασικούς παράγοντες κόστους του δικτύου.

(107) Η Γερμανία ωστόσο απέδειξε ότι παρόλο που αυτή η γενική μεθοδολογία επιτρέπει αξιόπιστο καθορισμό του κόστους δικτύου που προκαλείται από τους περισσότερους τελικούς χρήστες, η συνάρτηση ταυτοχρονισμού – εάν εφαρμοζόταν με τον ίδιο τρόπο σε όλους τους χρήστες των δικτύων – εκ των πραγμάτων υπερεκτίμησε το κόστους δικτύου που προκλήθηκε από τους καταναλωτές βασικού φορτίου κατά την περίοδο 2011-2013. Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι η μεθοδολογία υπολογισμού που βασίζεται στη συνάρτηση ταυτοχρονισμού κατανέμει το σύνολο του κόστους δικτύου σε όλους τους χρήστες ενώ στο εν λόγω κόστος περιλαμβάνονται στοιχεία κόστους τα οποία δεν μπορούν να αποδοθούν, ή αποδίδονται σε πολύ μικρότερο βαθμό, στους καταναλωτές βασικού φορτίου κατά την περίοδο 2011-2013. Πιο συγκεκριμένα, τα κόστη που σχετίζονται με την εξισορρόπηση των ξαφνικών διακυμάνσεων της ζήτησης δεν προκαλούνται από τους καταναλωτές βασικού φορτίου, καθώς οι τελευταίοι έχουν προβλέψιμη και πολύ πιο σταθερή κατανάλωση. Το ίδιο ισχύει για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη διατήρηση της συχνότητας του δικτύου παρά τις διακυμάνσεις στο φορτίο.

([62]) Απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, *Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής*, C-159/01, ECLI:EU:C:2004:246, σκέψη 43· απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, *Πορτογαλία κατά Επιτροπής*, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, σκέψη 80· απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2011, *Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών*, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, σκέψη 62· απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, *Επιτροπή κατά Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, ECLI:EU:C:2016:971, σκέψεις 53-60· απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, *Επιτροπή κατά Workd Duty Free Group SA*, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-20/15 P και C-21/15 P, ECLI:EU:C:2016:981, σκέψεις 92-94.

([63]) Απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, *Πορτογαλία κατά Επιτροπής*, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, σκέψη 56 και απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, *Επιτροπή κατά Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, ECLI:EU:C:2016:971, σκέψη 55.

(108) Είναι αλήθεια ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου συμβάλλουν στο φορτίο αιχμής όπως και όλοι οι άλλοι χρήστες δικτύου και ότι το φορτίο αιχμής είναι σημαντικό για τη διαστασιοποίηση του δικτύου, δηλαδή για έναν παράγοντα που δημιουργεί κόστος δικτύου. Ωστόσο, δεν είναι συναφές για τον επιμερισμό των λοιπών στοιχείων κόστους δικτύου (π.χ. του κόστους που σχετίζεται με τις εφεδρείες που απαιτούνται για την παροχή ενέργειας εξισορρόπησης). Αν όλοι οι χρήστες δικτύων είχαν μη προβλέψιμα και μεταβαλλόμενα πρότυπα κατανάλωσης, θα ήταν και τότε λογικό να επιμερίζονται τα κόστη αυτά χρησιμοποιώντας την ίδια κλείδα επιμερισμού, π.χ. σε αναλογικά προς τη συμβολή τους στο φορτίο αιχμής. Όμως, οι καταναλωτές βασικού φορτίου έχουν προβλέψιμο και πολύ πιο σταθερό πρότυπο φορτίου. Κατά την περίοδο 2011-2013 με το δεδομένο μείγμα ενέργειας, οι καταναλωτές βασικού φορτίου δημιουργούσαν πολύ μικρότερη ανάγκη για υπηρεσίες συστήματος σε σχέση με τους άλλους χρήστες των δικτύων. Συνεπώς, σε ένα σύστημα τελών δικτύου που βασίζεται στην αρχή της αιτιότητας του κόστους, οι δαπάνες για υπηρεσίες συστήματος οι οποίες δεν χρειάζονται για τους καταναλωτές βασικού φορτίου δεν ήταν δυνατό να επιμερίζονται σε αυτούς χρησιμοποιώντας την ίδια κλείδα με τους χρήστες δικτύου που χαρακτηρίζονται από μεταβαλλόμενο και μη προβλέψιμο φορτίο.

(109) Επίσης, η μεθοδολογία υπολογισμού με βάση τη συνάρτηση ταυτοχρονισμού δεν λαμβάνει υπόψη τις οικονομίες κλίμακας. Όταν ένα δίκτυο χρησιμοποιείται συνεχώς στο μέγιστο της δυναμικότητάς του, το κόστος ανά μονάδα είναι πολύ μικρότερο απ' όσο όταν το ίδιο δίκτυο χρησιμοποιείται από καταναλωτές μεταβλητού προτύπου συνήθως μόνον έως το 30 % της δυναμικότητάς του και μόνο περιστασιακά στο μέγιστο της δυναμικότητάς του. Τέλος, λόγω της μεταβλητής και μη προβλέψιμης φύσης της κατανάλωσης των χρηστών εν γένει, οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων πρέπει να προβλέπουν ένα περιθώριο ασφαλείας κατά τη διαστασιοποίηση του δικτύου. Πράγματι, ο παράγοντας ταυτοχρονισμού εκφράζει απλώς την πιθανότητα κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας από τον εκάστοτε καταναλωτή κατά την αιχμή φορτίου αλλά δεν μπορεί να την εγγυηθεί. Για τους καταναλωτές βασικού φορτίου, ωστόσο, αυτό το περιθώριο ασφαλείας δεν απαιτείται στον ίδιο βαθμό – αν απαιτείται. Συνεπώς, αν τα τέλη δικτύου των καταναλωτών βασικού φορτίου υπολογιστούν με βάση τη μεθοδολογία καθορισμού των τελών δικτύου που χρησιμοποιεί τη συνάρτηση ταυτοχρονισμού, θα υπερεκτιμηθούν και πάλι.

(110) Η Επιτροπή θεωρεί, συνεπώς, ότι η δυνατότητα που προβλέπεται στο άρθρο 24 του EnWG 2011 για καθορισμό εξατομικευμένων τελών δικτύου για τους μη τυπικούς χρήστες δικτύου όπως οι καταναλωτές βασικού φορτίου συνάδει με την αρχή της αιτιότητας του κόστους και της αποφυγής των διακρίσεων. Πρέπει να θεωρείται αναπόσπαστο μέρος του συστήματος αναφοράς καθώς λειτουργεί διορθωτικά προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη το κόστος δικτύου που πραγματικά προκαλείται από τους μη τυπικούς χρήστες δικτύου όπως οι καταναλωτές βασικού φορτίου.

(111) Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι η διάταξη σύμφωνα με την οποία τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου που καταβάλλονται από τους μη τυπικούς χρήστες δικτύου δεν μπορούν να υπολείπονται του 20 % των δημοσιευμένων τελών δικτύου αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των κανόνων που διέπουν τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου βάσει του StromNEV. Πρώτον, αυτή η ελάχιστη εισφορά αποτελούσε σταθερή απαίτηση για την ομάδα των μη τυπικών χρηστών δικτύου που αναφέρεται στο άρθρο 19 παράγραφος 2 πρώτη περίοδος του StromNEV και, πιο συγκεκριμένα, εφαρμοζόταν κατά την περίοδο 2011 έως 2013 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 21 της παρούσας απόφασης). Δεύτερον, είχε επίσης εφαρμογή στους καταναλωτές βασικού φορτίου δυνάμει του StromNEV 2010 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 20 της παρούσας απόφασης). Και τέλος, η ελάχιστη εισφορά τέλους δικτύου του 20 % για τους μη τυπικούς τελικούς χρήστες όπως οι καταναλωτές βασικού δικτύου αποτελεί – όπως εξήγησε η Γερμανία (βλέπε αιτιολογική σκέψη 20 – ένα δίχτυ ασφαλείας το οποίο εγγυάται ότι οι μη τυπικοί καταναλωτές καταβάλλουν μια ελάχιστη αποζημίωση για τα οφέλη που απολαμβάνουν από τη σύνδεσή τους στο δίκτυο. Ειδικότερα, όσον αφορά τους καταναλωτές βασικού φορτίου, η ελάχιστη εισφορά του 20 % λαμβάνει επίσης υπόψη ότι η μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής, παρά το γεγονός ότι αντικατοπτρίζει με πιστότητα το κόστος δικτύου που προκαλείται από τους καταναλωτές βασικού φορτίου, είναι σε κάθε περίπτωση προσεγγιστική.

5.1.2.2. ***Παρέκκλιση από το σύστημα αναφοράς***

(112) Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι η πλήρης απαλλαγή που θεσπίστηκε με τον νόμο της 26ης Ιουλίου 2011 αντιβαίνει στην αρχή των εξατομικευμένων τελών δικτύου που ορίζονται στο σημείο 3 του άρθρου 24 του EnWG 2011 πρώτη περίοδος βάσει του οποίου οι μη τυπικές μορφές χρήσης των δικτύων είναι δυνατό να υπόκεινται σε εξατομικευμένα τέλη δικτύου.

(113) Η αρχή της αιτιότητας του κόστους σε συνδυασμό με την αρχή ότι τα τέλη δικτύου πρέπει να είναι αναλογικά και να μην εισάγουν διακρίσεις συνεπάγονται ότι τα τέλη δικτύου καθορίζονται με βάση το εξατομικευμένο κόστος δικτύου που καταλογίζεται σε έναν δεδομένο χρήστη δικτύου. Η πλήρης απαλλαγή από τα τέλη δικτύου θα ήταν συνεπώς σύμφωνη με τις προαναφερθείσες αρχές μόνον εάν αποδεικνυόταν ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου δεν δημιουργούν κόστος για το δίκτυο. Αυτό, ωστόσο, δεν αποδείχθηκε. Απεναντίας, οι καταναλωτές βασικού φορτίου δημιουργούν κόστος ιδίως όταν συνδέονται για πρώτη φορά σε ένα υπάρχον δίκτυο δεδομένου ότι η σύνδεσή τους μπορεί να απαιτεί αύξηση της δυναμικότητας του εν λόγω δικτύου. Κατά τον ίδιο τρόπο, στην περίπτωση που ένα δίκτυο δεν έχει ακόμη κατασκευαστεί, θα πρέπει να διαστασιοποιηθεί ώστε να ικανοποιεί τουλάχιστον τη ζήτηση των καταναλωτών βασικού φορτίου. Αυτό έχει αναγνωριστεί τόσο από τα γερμανικά περιφερειακά δικαστήρια όσο και από το γερμανικό Ομοσπονδιακό Δικαστήριο. Τα εν λόγω δικαστήρια έχουν αποφανθεί ρητώς ότι η πλήρης απαλλαγή αντέβαινε στο άρθρο 24 του EnWG 2011 (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 52 και 52 της παρούσας απόφασης). Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι η άλλη κατηγορία μη τυπικών χρηστών δικτύου που αναφέρεται στο άρθρο 19 παράγραφος 2 πρώτη περίοδος του StromNEV συνέχισε να υπόκειται σε εξατομικευμένα τέλη δικτύου τα οποία υπολογίζονταν με βάση τα εξατομικευμένα χαρακτηριστικά φορτίου τους κατά τη διάρκεια των ετών 2011 έως 2013 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 21 της παρούσας

απόφασης). Η πλήρης απαλλαγή για τους καταναλωτές βασικού φορτίου εισήγαγε συνεπώς διάκριση εις βάρος αφενός των άλλων ομάδων μη τυπικών χρηστών δικτύου που παρέμειναν υποκείμενοι σε εξατομικευμένα τέλη δικτύου και αφετέρου όλων των άλλων τελικών χρηστών δεδομένου ότι η πλήρης απαλλαγή παρεκκλίνει από τις αρχές της αιτιότητας του κόστους και της αναλογικότητας των τελών δικτύου.

(114) Επισημαίνεται ότι πριν από τη θέσπιση της πλήρους απαλλαγής το 2011 οι καταναλωτές βασικού φορτίου ήταν υποκείμενοι σε εξατομικευμένα τέλη δικτύου τα οποία έπρεπε να καθορίζονται έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι μειώσεις του κόστους δικτύου ή οι μικρότερες αυξήσεις του κόστους δικτύου που οφείλονταν στους καταναλωτές βασικού φορτίου. Αυτά τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου δεν μπορούσαν, ωστόσο, να υπολείπονται του 20 % των δημοσιευμένων τελών δικτύου. Για τον υπολογισμό του κόστους δικτύου, η BNetzA είχε περιγράψει τη μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής (βλέπε αιτιολογική σκέψη 19). Η Επιτροπή θεωρεί ότι η μεθοδολογία αυτή είναι αξιόπιστη για έναν κατά προσέγγιση υπολογισμό του κόστους που προκάλεσαν οι καταναλωτές βασικού φορτίου κατά την περίοδο 2011 έως 2013 δεδομένων των χαρακτηριστικών του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας εκείνη την εποχή. Πράγματι, η συγκεκριμένη μεθοδολογία καθορίζει τα τέλη δικτύου με βάση τις δαπάνες που μπορούν να καταλογιστούν στον καταναλωτή βασικού φορτίου, δηλαδή το κεφαλαιουχικό κόστος και τις πάγιες λειτουργικές δαπάνες που σχετίζονται με το τμήμα του δικτύου που συνδέει τον καταναλωτή βασικού φορτίου με την πλησιέστερη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου που μπορεί de facto να καλύψει συνολικά τη ζήτησή του. Παρόλο που η μέθοδος αυτή οδηγεί πράγματι – όπως παρατήρησε επικριτικά ένα ενδιαφερόμενο μέρος – σε διαφοροποιημένα τέλη δικτύου ανάλογα με τη θέση του καταναλωτή βασικού φορτίου, αυτός ακριβώς είναι ο σκοπός του καθεστώτος εξατομικευμένων τελών δικτύου, δηλαδή η εξακρίβωση του κόστους που προκαλεί στο δίκτυο κάθε μεμονωμένος καταναλωτής βασικού φορτίου. Αν ένας καταναλωτής βασικού φορτίου βρίσκεται σε μεγαλύτερη απόσταση από μονάδα ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου, αυτό συνεπάγεται επίσης ότι θα χρησιμοποιεί ένα πολύ μεγαλύτερο τμήμα του δικτύου για τη μεταφορά της ηλεκτρικής ενέργειας από τη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής που μπορεί de facto να καλύψει συνολικά τη ζήτησή του. Επίσης, το γεγονός ότι η φυσική διαδρομή υπολογίζεται σε σχέση με τη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής που καλύπτει το σύνολο της ζήτησης του καταναλωτή βασικού φορτίου κρίνεται δικαιολογημένο. Αν η μονάδα ηλεκτροπαραγωγής μπορεί να καλύψει μέρος μόνον της ζήτησης του καταναλωτή βασικού φορτίου, αυτό συνεπάγεται ότι και στην περίπτωση αυτή ο καταναλωτής θα χρησιμοποιήσει περισσότερα τμήματα του δικτύου προκειμένου να καλύψει τη ζήτησή του και, επομένως, είναι υπεύθυνος για υψηλότερο κόστος δικτύου. Όσο για το γεγονός ότι η μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής δεν κατατάσσει τα υδροηλεκτρικά εργοστάσια στις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου, επισημαίνεται ότι το έγγραφο κατευθύνσεων 2010 της BNetzA που αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 19 ανωτέρω αποδέχεται τα υδροηλεκτρικά εργοστάσια ως μονάδες ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου. Επιπροσθέτως, η μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής λαμβάνει επίσης υπόψη τις απώλειες δικτύου και τις υπηρεσίες δικτύου που έχει χρησιμοποιήσει ο καταναλωτής βασικού φορτίου, αν υπάρχουν. Η καταλληλότητα της μεθοδολογίας της φυσικής διαδρομής για τον καθορισμό του κόστους δικτύου που προκαλούν οι καταναλωτές βασικού φορτίου επιβεβαιώθηκε προεξαρχόντως από το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο το 2016 ([64]).

(115) Η Επιτροπή θεωρεί, συνεπώς, ότι η διαφορετική μεταχείριση των μη τυπικών χρηστών (δηλαδή των καταναλωτών εκτός ωρών αιχμής και των καταναλωτών βασικού φορτίου) σε σύγκριση με τους λοιπούς χρήστες δικτύων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του συστήματος αναφοράς και αυτό αποτυπώνεται στη δομή του, στο μέτρο που βασίζεται στη γενική αρχή ενός εξατομικευμένου κόστους δικτύου που καταλογίζεται σε κάθε χρήστη δικτύου.

(116) Η πλήρης απαλλαγή που ίσχυσε μεταξύ 2011 και 2013 παρεκκλίνει, ωστόσο, από τον καθορισμό εξατομικευμένων τελών δικτύου που ισχύουν για τους μη τυπικούς χρήστες δεδομένου ότι η πλήρης απαλλαγή δεν βασίζεται σε εξατομικευμένο καθορισμό του κόστους που προκαλείται από τον εκάστοτε καταναλωτή βασικού φορτίου. Παρόλο που τόσο οι καταναλωτές εκτός ωρών αιχμής όσο και οι καταναλωτές βασικού φορτίου βρίσκονται, σύμφωνα με τους στόχους του συστήματος τελών δικτύου, σε συγκρίσιμη πραγματική και νομική κατάσταση (πρόκειται για μη τυπικούς χρήστες στην περίπτωση των οποίων η εφαρμογή των δημοσιευμένων τελών δικτύου δεν θα αντανακλούσε με ακρίβεια το κόστος για την περίοδο μεταξύ 2011-2013), η μεταχείρισή τους ήταν διαφορετική.

(117) Επιπλέον, η πλήρης απαλλαγή παρεκκλίνει επίσης από το σύστημα αναφοράς υπό την έννοια ότι δεν απαιτεί από τον καταναλωτή βασικού φορτίου να καταβάλει τουλάχιστον 20 % των δημοσιευμένων τελών δικτύου όπως απαιτείται από τους άλλους μη τυπικούς χρήστες, δηλαδή τους καταναλωτές εκτός ωρών αιχμής. Αυτή η διαφορά μεταχείρισης ισοδυναμεί με διάκριση δεδομένου ότι δεν συντρέχει λόγος απαλλαγής των καταναλωτών βασικού δικτύου από τη συγκεκριμένη απαίτηση. Ειδικότερα, δεν τεκμηριώνεται γιατί τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου απαιτείται να λαμβάνουν υπόψη ένα δίχτυ ασφαλείας για τους καταναλωτές εκτός ωρών αιχμής, όχι όμως και για τους καταναλωτές βασικού φορτίου, όταν είναι γνωστό ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου – όπως και οι καταναλωτές εκτός ωρών αιχμής – αποκομίζουν επίσης οφέλη από τη σύνδεσή τους στο δίκτυο. Επίσης, τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου που υπολογίζονται με τη μέθοδο της φυσικής διαδρομής ενέχουν έναν βαθμό προσέγγισης.

5.1.2.3. ***Αδυναμία αιτιολόγησης με βάση τη φύση και τη λογική του συστήματος τελών δικτύου***

(118) Η έννοια της ενίσχυσης δεν αφορά μέτρα που εισάγουν διαφοροποίηση μεταξύ επιχειρήσεων σχετικά με επιβαρύνσεις, όταν αυτή η διαφοροποίηση προκύπτει από τη φύση και την οικονομία του συστήματος των σχετικών επιβαρύνσεων ([65]). Το βάρος της απόδειξης για αυτό το δεύτερο σκέλος της εξέτασης φέρει το κράτος μέλος.

([64]) EnVR 34/15, άρθρο 27.

([65]) Απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, *Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής*, C-159/01, ECLI:EU:C:2004:246, σκέψη 42· απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2011, *Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών*, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, σκέψη 62.

(119) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η Γερμανία δεν προσκόμισε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η πλήρης απαλλαγή δικαιολογούνταν από τη φύση και την οικονομία του συστήματος τελών δικτύου στη Γερμανία. Υποστήριξε ότι η πλήρης απαλλαγή μπορεί να συμβάλει στην ασφάλεια εφοδιασμού εξασφαλίζοντας την ύπαρξη των συμβατικών μονάδων παραγωγής ισχύος που απαιτούνται για την ασφάλεια εφοδιασμού και ότι μπορεί επίσης να διευκολύνει την προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Ωστόσο, οι στόχοι αυτοί δεν συνδέονται στενά με τα τέλη δικτύου και πρέπει, συνεπώς, εξεταστούν στο πλαίσιο της εκτίμησης συμβατότητας σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου ([66]) (βλέπε ενότητα 3.3.1).

5.1.2.4. ***Συμπέρασμα***

(120) Η πλήρης απαλλαγή δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από τη λογική των τελών δικτύου στη Γερμανία στο μέτρο που δεν αποτελεί απλή μείωση των δημοσιευμένων τελών δικτύου τα οποία αντικατοπτρίζουν τη συμβολή των καταναλωτών βασικού δικτύου στην εξοικονόμηση ή στην αποφυγή κόστους. Η πλήρης απαλλαγή συνιστά κυρίως μια αδικαιολόγητη παρέκκλιση από το σύστημα αναφοράς καθώς εξαιρεί τους καταναλωτές βασικού φορτίου από το κόστος που θα τους επιμέριζε το σύστημα αναφοράς, δηλαδή από το εξατομικευμένο κόστος δικτύου που υπολογίζεται με βάση τη μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής και δεν μπορεί να υπολείπεται του 20 % των δημοσιευμένων τελών δικτύου.

(121) Η Επιτροπή καταλήγει, ως εκ τούτου, στο συμπέρασμα ότι, στον βαθμό που οι καταναλωτές βασικού φορτίου απαλλάσσονταν από την καταβολή τελών δικτύου που υπερέβαιναν το κόστος δικτύου που προκαλούνταν από την κατανάλωσή τους ή, στην περίπτωση που το εν λόγω κόστος αντιστοιχούσε σε λιγότερο από την ελάχιστη εισφορά του 20 % των δημοσιευμένων τελών δικτύου, απαλλάσσονταν από αυτή την ελάχιστη εισφορά, η απαλλαγή αντιβαίνει στη λογική του συστήματος αναφοράς, και παρέχει πράγματι επιλεκτικό πλεονέκτημα.

5.1.3. ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΣ

(122) Η πλήρης απαλλαγή θεσπίστηκε με το άρθρο 7 του νόμου της 26ης Ιουλίου 2011 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 21 της παρούσας απόφασης) και εφαρμόστηκε με διοικητικές πράξεις που επικύρωναν τα αιτήματα απαλλαγής (βλέπε αιτιολογική σκέψη 24 της παρούσας απόφασης). Είναι, συνεπώς, καταλογιστέα στο Δημόσιο.

(123) Η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 που χρηματοδότησε την απαλλαγή καταλογίζεται επίσης στο Δημόσιο. Πρώτον, η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 θεσπίστηκε με το άρθρο 7 του νόμου της 26ης Ιουλίου 2011 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 21 της παρούσας απόφασης) και εφαρμόστηκε ακολούθως από την BNetzA, μια κρατική αρχή (βλέπε ενότητα 2.4.2 και υποσημείωση 22 της παρούσας απόφασης). Το γεγονός ότι ο υπολογισμός του τέλους πραγματοποιείται από ιδιώτες που ορίζονται εκ του νόμου για την εργασία αυτή δεν επηρεάζει αυτό το συμπέρασμα, επειδή οι εν λόγω ιδιώτες – οι ΔΣΜ – δεν έχουν διακριτική ευχέρεια κατά την εκτέλεση της εν λόγω εργασίας, και έχουν οριστεί από το Δημόσιο για την εκτέλεση της εν λόγω εργασίας, στο πλαίσιο των καθηκόντων τους ως ΔΣΜ σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 2 του StromNEV 2011. Επιπροσθέτως, η BNetzA έχει τη συνήθη εποπτική εξουσία επί των ΔΣΜ, και μπορεί να απευθύνει δεσμευτικές αποφάσεις στους ΔΣΜ, εάν δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τους (άρθρα 29 και 54 του EnWG 2011). Τέλος, για το έτος 2012, η BNetzA καθόρισε απευθείας το συνολικό ποσό που έπρεπε να αντισταθμιστεί από την προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 37 της παρούσας απόφασης).

5.1.4. ΥΠΑΡΞΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

(124) Για να θεωρηθεί ένα επιλεκτικό πλεονέκτημα κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, πρέπει να χορηγείται απευθείας ή έμμεσα με κρατικούς πόρους. Η έννοια της «παρέμβασης μέσω κρατικών πόρων» καλύπτει όχι μόνο πλεονεκτήματα που χορηγούνται απευθείας από το Δημόσιο, αλλά και «εκείνα που χορηγούνται μέσω δημόσιου ή ιδιωτικού οργανισμού που έχει συσταθεί ή οριστεί από το κράτος για τη χορήγηση της ενίσχυσης» ([67]). Υπό αυτή την έννοια, το άρθρο 107, παράγραφος 1 της Συνθήκης περιλαμβάνει όλα τα χρηματικά μέσα τα οποία οι δημόσιες αρχές μπορούν όντως να χρησιμοποιούν προς στήριξη των επιχειρήσεων, χωρίς να έχει σημασία συναφώς αν τα μέσα αυτά ανήκουν διαρκώς στην περιουσία του Δημοσίου ([68]).

([66]) Βλέπε ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ C 262 της 19.7.2016, σ. 1) σημείο 138· βλέπε απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2011, *Paint Graphos και λοιποί*, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-78/08 έως C-80/08, ECLI:EU: C:2011:550, σκέψεις 69 και 70· απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, *Πορτογαλία κατά Επιτροπής*, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, σκέψη 81· απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2011, *Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών*, C-279/08 P, ECLI:EU: C:2011:551· απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, *British Aggregates κατά Επιτροπής*, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757· απόφαση της 18ης Ιουλίου 2013, *P Oy*, C-6/12, ECLI:EU:C:2013:525, σκέψεις 27 κ.εξ.

([67]) Απόφαση της 22ας Μαρτίου 1977, *Steinike & Weinlig κατά Γερμανίας*, 78/76, ECLI:EU:C:1977:52, σκέψη 21· απόφαση της 13ης Μαρτίου 2001, *PreussenElektra*, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, σκέψη 58· απόφαση της 30ής Μαΐου 2013, *Doux Elevage*, C-677/11, ECLI:EU: C:2013:348, σκέψη 26· απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, *Association Vent de Colère!*, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, σκέψη 20· απόφαση της 17ης Μαρτίου 1993, *Sloman Neptun*, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-72/91 και C-73/91, ECLI:EU:C:1993:97, σκέψη 19· απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2017, *Επιτροπή κατά TV2/Danmark*, C-656/15 P, ECLI:EU:C:2017:836, σκέψη 44.

([68]) Απόφαση της 30ής Μαΐου 2013, *Doux Elevage et Cooperative agricole UKL-ARREE*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, σκέψη 34· απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, *Γαλλία κατά Επιτροπής*, T-139/09, ECLI:EU:T:2012:496, σκέψη 36· απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, *Association Vent de Colère*, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, σκέψη 21.

(125) Το γεγονός ότι το πλεονέκτημα δεν χρηματοδοτείται απευθείας από τον κρατικό προϋπολογισμό δεν είναι από μόνο του αρκετό για να αποκλείσει τη συμμετοχή κρατικών πόρων. Συνάγεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι δεν είναι αναγκαίο να τεκμηριώνεται σε κάθε περίπτωση ότι υπήρξε μεταφορά πόρων από τον κρατικό προϋπολογισμό ή από ιδιωτικό φορέα για να χαρακτηριστεί το πλεονέκτημα που χορηγείται σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις ως κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ([69]).

(126) Ο ιδιωτικός χαρακτήρας των κεφαλαίων δεν παρεμποδίζει τον χαρακτηρισμό τους ως κρατικών πόρων κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ([70]). Αυτό υπογραμμίστηκε επίσης στην απόφαση της υπόθεσης *Γαλλία κατά Επιτροπής* ([71]), στην οποία το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το κριτήριο που έχει σημασία για να εξακριβωθεί αν πρόκειται για δημόσιους πόρους είναι, ανεξάρτητα από την αρχική προέλευση των πόρων αυτών, ο βαθμός παρέμβασης της δημόσιας αρχής κατά τον προσδιορισμό των μέτρων και των τρόπων χρηματοδότησής τους. Επομένως, το γεγονός και μόνο ότι ένα σύστημα επιδοτήσεων που ωφελεί ορισμένους επιχειρηματίες συγκεκριμένου τομέα χρηματοδοτείται εν όλω ή εν μέρει από εισφορές που επιβάλλουν οι δημόσιες αρχές σε συγκεκριμένους επιχειρηματίες δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι το σύστημα αυτό δεν έχει τον χαρακτήρα ενίσχυσης χορηγούμενης από το κράτος, κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ([72]). Ομοίως, το γεγονός ότι οι πόροι δεν βρίσκονται σε καμία χρονική στιγμή στην ιδιοκτησία του Δημοσίου δεν αποκλείει το γεγονός οι εν λόγω πόροι να συνιστούν κρατικούς πόρους, εάν τελούν υπό τον έλεγχο του Δημοσίου ([73]). Στην πραγματικότητα, η έννοια της ενίσχυσης που χορηγείται μέσω κρατικών πόρων σκοπό έχει να συμπεριλάβει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης όχι μόνο τις ενισχύσεις που χορηγούνται απευθείας από το κράτος, αλλά και τις ενισχύσεις που χορηγούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς τους οποίους ορίζει ή ιδρύει το κράτος ([74]).

(127) Η ίδια επιχειρηματολογία χρησιμοποιήθηκε επίσης στην υπόθεση *Essent* ([75]). Στην εν λόγω υπόθεση, το Δικαστήριο κλήθηκε να αξιολογήσει νόμο ο οποίος όριζε ότι οι διαχειριστές του ολλανδικού δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας έπρεπε να εισπράττουν προσαύξηση επί της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας που κατανάλωναν οι ιδιώτες πελάτες και να καταβάλλουν τα έσοδα από την εν λόγω προσαύξηση στη SEP, κοινή θυγατρική των τεσσάρων παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας, εν είδει αποζημίωσης των τελευταίων για τις λεγόμενες «λανθάνουσες δαπάνες». Η εν λόγω προσαύξηση έπρεπε να καταβάλλεται από τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων στη SEP που υποχρεούνταν να την εισπράττει και να χρησιμοποιεί τα έσοδα έως του ποσού που οριζόταν στον νόμο για τους σκοπούς της κάλυψης των λανθανουσών δαπανών. Ως προς αυτό, το Δικαστήριο παρατήρησε ότι η SEP είχε οριστεί εκ του νόμου για τη διαχείριση κρατικών πόρων ([76]). Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το ολλανδικό σύστημα συνεπαγόταν χρήση κρατικών πόρων ([77]).

(128) Με βάση αυτή τη νομολογία, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι επιδοτήσεις που χρηματοδοτούνται από οιονεί δημοσιονομικές επιβαρύνσεις ή εισφορές που επιβάλλονται από το κράτος και των οποίων η διαχείριση και κατανομή πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου συνεπάγονται μεταφορά κρατικών πόρων, ακόμη και αν δεν χορηγούνται από δημόσιες αρχές αλλά από ιδιωτικούς φορείς οι οποίοι ορίζονται από το Δημόσιο και διακρίνονται από τις δημόσιες αρχές.

(129) Αυτό επιβεβαιώθηκε από το Δικαστήριο στην υπόθεση *Vent de Colère* ([78]) στην οποία το Δικαστήριο παρατήρησε συγκεκριμένα πως το γεγονός ότι μέρος των κεφαλαίων που εισπράττονταν δεν διοχετεύονταν στην *Caisse des Dépôts et Consignations* αλλά παρακρατούνταν από τις επιχειρήσεις που είχαν αναλάβει την υποχρέωση να αγοράζουν ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές με καθορισμένα τιμολόγια δεν ήταν αρκετό για να αποκλείσει την παρέμβαση μέσω κρατικών πόρων.

(130) Το Δικαστήριο απέκλεισε τη μεταφορά κρατικών πόρων μόνο σε πολύ ειδικές περιπτώσεις: Επί παραδείγματι, το Δικαστήριο ([79]) θεώρησε ότι η απόφαση εθνικής αρχής με την οποία επεκτείνεται στο σύνολο των επαγγελματιών ενός συγκεκριμένου κλάδου συμφωνία η οποία επιβάλλει εισφορά στο πλαίσιο αναγνωρισμένης από την εθνική αρχή διεπαγγελματικής οργάνωσης καθιστώντας την υποχρεωτική, προκειμένου να επιτραπεί η υλοποίηση ορισμένων δράσεων επικοινωνίας και προώθησης, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Το Δικαστήριο επισήμανε ως προς αυτό ότι το μέτρο

([69]) Βλ απόφαση της 16ης Μαΐου 2002, *Γαλλία κατά Επιτροπής*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, σκέψη 36· απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, σκέψη 70· απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, *Association Vent De Colère!* κ.λπ., C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, σκέψεις 19-21· απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, *ENEA*, C-329/15, ECLI:EU:C:2017:671, σκέψη 25· βλέπε επίσης απόφαση της 30ής Μαΐου 2013, *Doux Elevage et Cooperative agricole UKL-ARREE*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, σκέψη 34 και απόφαση της 19ης Μαρτίου 2013, *Bouygues Telecom κατά Επιτροπής*, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-399/10 P και C-401/10 *P*, ECLI:EU:C:2013:175, σκέψη 100.

([70]) Απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1996, *Air France* κατά *Επιτροπής*, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, σκέψεις 63-65· απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2017, *Επιτροπή κατά TV2/Danmark*, C-656/15 P, ECLI:EU:C:2017:836, σκέψη 48.

([71]) Απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, *Γαλλία κατά Επιτροπής*, T-139/09, ECLI:EU:T:2012:496.

([72]) Απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, *Γαλλία κατά Επιτροπής*, T-139/09, ECLI:EU:T:2012:496, σκέψη 61.

([73]) Απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1996, *Air France* κατά *Επιτροπής*, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, σκέψεις 65-67· απόφαση της 16ης Μαΐου 2002, *Γαλλία κατά Επιτροπής*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, σκέψη 37· απόφαση της 30ής Μαΐου 2013, *Doux Elevage et Cooperative agricole UKL-ARREE*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, σκέψη 35.

([74]) Αντιστοίχως, βλέπε απόφαση της 22ας Μαρτίου 1977, *Steinike & Weinlig*, C-78/76, ECLI:EU:C:1977:52, σκέψη 21· απόφαση της 17ης Μαρτίου 1993, *Sloman Neptun*, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-72/91 και C-73/91, ECLI:EU:C:1993:97, σκέψη 19, και απόφαση της 10ης Μαΐου 2016, *Γερμανία κατά Επιτροπής*, T-47/15, ECLI:EU:T:2016:281, σκέψη 81· απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2017, *Επιτροπή κατά TV2/Danmark*, C-656/15 P, ECLI:EU:C:2017:837, σκέψη 36.

([75]) Απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413.

([76]) Απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, σκέψη 74.

([77]) Απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, σκέψη 66.

([78]) Απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, *Association Vent de Colère!*, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, σκέψη 27.

([79]) Απόφαση της 30ής Μαΐου 2013, *Doux Elevage*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348· απόφαση της 15ης Ιουλίου 2004, *Pearle*, C-345/02, ECLI:EU:C:2004:448.

δεν χρηματοδοτούνταν από κρατικούς πόρους καθώς δεν ήταν το Δημόσιο αλλά η διεπαγγελματική οργάνωση που αποφάσιζε για τον τρόπο χρήσης των πόρων που προέρχονταν από την εισφορά. Οι εν λόγω πόροι διατίθεντο εξολοκλήρου στην επιδίωξη των στόχων που καθόριζε η οργάνωση. Συνεπώς, οι πόροι αυτοί δεν υπόκειντο διαρκώς σε δημόσιο έλεγχο και δεν ήταν στη διάθεση των κρατικών αρχών.

(131) Στην υπόθεση *PreussenElektra*, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ο νόμος περί της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος (Stromeinspeisungsgesetz) ([80]), στην έκδοση που ίσχυε το 1998, δεν προέβλεπε ίδρυση ή ορισμό δημόσιου ή ιδιωτικού φορέα για τη διαχείριση της ενίσχυσης ([81]). Το συμπέρασμα αυτό βασιζόταν στην παρατήρηση ότι ο *Stromeinspeisungsgesetz* θέσπιζε μηχανισμό ο οποίος περιοριζόταν στο να υποχρεώνει απευθείας τις επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων ηλεκτρικού ρεύματος σε προηγούμενο στάδιο της παραγωγής να αγοράζουν το ηλεκτρικό ρεύμα από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε πάγιες τιμές, χωρίς διαχείριση της ροής των πληρωμών από οποιονδήποτε φορέα ([82]). Η κατάσταση που διαμορφωνόταν στο πλαίσιο του *Stromeinspeisungsgesetz* χαρακτηριζόταν από μεγάλο αριθμό διμερών σχέσεων ανάμεσα σε παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος από ανανεώσιμες πηγές και σε προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος. Δεν υπήρχε προσαύξηση την οποία θέσπισε το Δημόσιο εν είδει αντιστάθμισης προς τους προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος για την οικονομική επιβάρυνση που προέκυπτε από την υποχρέωση προμήθειας. Συνεπώς, δεν είχε οριστεί κανένας φορέας για τη διαχείριση μιας τέτοιας προσαύξησης και των αντίστοιχων χρηματικών ροών.

(132) Αντιθέτως, το Δικαστήριο υπέδειξε στην υπόθεση *Vent de Colère* ότι το γαλλικό σύστημα υποστήριξης ήταν διαφορετικό από την κατάσταση που εξετάστηκε στην υπόθεση *PreussenElektra* σε δύο πτυχές του: Στην υπόθεση *PreussenElektra* το οικείο κράτος μέλος δεν είχε αναθέσει στις ιδιωτικές επιχειρήσεις να διαχειρίζονται έναν κρατικό πόρο, αλλά οι επιχειρήσεις υπείχαν υποχρέωση αγοράς μέσω των δικών τους χρηματικών πόρων. Επιπροσθέτως, στην υπόθεση *PreussenElektra* δεν υπήρχε μηχανισμός ο οποίος συστήθηκε και διευθύνεται από το κράτος για την αντιστάθμιση με συμψηφισμό του πρόσθετου κόστους που προέκυπτε από την υποχρέωση αγοράς και μέσω του οποίου το κράτος πρόσφερε στους ιδιώτες φορείς εκμετάλλευσης που δεσμεύονταν από την υποχρέωση αγοράς τη βέβαιη προοπτική πλήρους κάλυψης του πρόσθετου κόστους ([83]).

(133) Το Δικαστήριο επιβεβαίωσε πρόσφατα αυτή τη διαφοροποιημένη προσέγγιση κατά την αξιολόγηση των κρατικών πόρων. Στην υπόθεση *ENEA SA*, το Δικαστήριο έκρινε ότι ένα εθνικό μέτρο το οποίο επιβάλλει σε επιχειρήσεις, τόσο ιδιωτικές όσο και δημόσιες, υποχρέωση να αγοράζουν ηλεκτρική ενέργεια από συνδυασμένη παραγωγή δεν συνιστά παρέμβαση εκ μέρους του κράτους ή με κρατικούς πόρους όταν το πρόσθετο κόστος από την εν λόγω υποχρέωση αγοράς δεν μετακυλίεται στον τελικό χρήστη και δεν χρηματοδοτείται με υποχρεωτική εισφορά την οποία επιβάλλει το Δημόσιο ή μηχανισμός πλήρους αποζημίωσης ([84]).

(134) Με βάση αυτές τις αρχές, για να εξεταστεί εάν η χρηματοδότηση της πλήρους απαλλαγής, όπως προκύπτει από το άρθρο 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011, ενέχει χρήση κρατικών πόρων, πρέπει να γίνει διάκριση ανάμεσα στη χρηματοδότηση της πλήρους απαλλαγής το 2011 και στη χρηματοδότηση της εν λόγω απαλλαγής κατά τα έτη 2012 και 2013, δηλαδή μετά τη θέσπιση της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19.

5.1.4.1. ***Χρηματοδότηση μέσω κρατικών πόρων μετά την επιβολή από την BNetzA της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 (έτη 2012 και 2013)***

(135) Με βάση τον μηχανισμό αντιστάθμισης που προβλέπεται στο άρθρο 19 παράγραφος 2 έκτη και έβδομη περίοδος του StromNEV 2011 και περιγράφηκε στην ενότητα 2.4 της παρούσας απόφασης, η BNetzA επέβαλε με κανονιστική απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2011 στους ΔΣΔ την υποχρέωση να εισπράττουν από τους τελικούς χρήστες την προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 και να καταβάλλουν τα έσοδα από αυτή την προσαύξηση στους ΔΣΜ σε μηνιαία βάση.

(136) Στις αιτιολογικές σκέψεις 49 έως 84 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους έκρινε ότι η πλήρης απαλλαγή έπρεπε να θεωρηθεί χρηματοδοτούμενη από κρατικούς πόρους. Οι λόγοι αυτοί μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

α) η πλήρης απαλλαγή είναι αντιπροσωπευτική πολιτικής του Δημοσίου·

β) οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων έχουν εκ του νόμου τη διασφάλιση ότι η οικονομική ζημία που προκύπτει από την πλήρη απαλλαγή θα αντισταθμίζεται στο ακέραιο μέσω προσαύξησης επί της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας των χρηστών δικτύου· αυτό σημαίνει ότι δεν χρειάζεται να χρηματοδοτήσουν την απαλλαγή από δικά τους οικονομικά μέσα·

γ) έχει ανατεθεί στους ΔΣΜ η διαχείριση των χρηματικών ροών που προκύπτουν από την απαλλαγή και την προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19·

([80]) BGB1 Μέρος I σ. 2633.
([81]) Απόφαση της 13ης Μαρτίου 2001, *PreussenElektra*, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, σκέψεις 58 και 59.
([82]) Απόφαση της 13ης Μαρτίου 2001, *PreussenElektra*, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, σκέψη 56· βλέπε επίσης απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, σκέψη 74, όπου το Δικαστήριο επισημαίνει ότι στην υπόθεση *PreussenElektra*, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις δεν είχαν οριστεί από το Δημόσιο για τη διαχείριση κρατικού πόρου.
([83]) Απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, *Association Vent de Colère*, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, σκέψεις 34-36.
([84]) Απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, *ENEA*, C-329/15, ECLI:EU:C:2017:671, σκέψη 30.

δ) οι ΔΣΜ δεν έχουν την ευχέρεια να χρησιμοποιούν τα έσοδα της προσαύξησης όπως επιθυμούν, δεδομένου ότι η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 πρέπει να περιορίζεται στην οικονομική ζημία που προκύπτει από την απαλλαγή· τυχόν πλεονάζοντα έσοδα που προκύπτουν από την προσαύξηση αφαιρούνται από τις προσαυξήσεις που πρέπει να καταβληθούν τα αμέσως επόμενα έτη·

ε) η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 δεν αντιστοιχεί σε πληρωμή για παροχή υπηρεσίας ή αγαθού.

(137) Η Επιτροπή δεν συμμερίζεται την άποψη που εξέφρασε τόσο η Γερμανία όσο και τα ενδιαφερόμενα μέρη ότι η πλήρης απαλλαγή δεν μπορεί να θεωρηθεί χρηματοδοτούμενη από κρατικούς πόρους επειδή οι οικονομικοί πόροι που χρηματοδοτούν την απαλλαγή δεν διοχετεύονται στον κρατικό προϋπολογισμό. Όπως υπενθυμίζεται στις αιτιολογικές σκέψεις 125 έως 129 της παρούσας απόφασης, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι η έννοια των κρατικών πόρων μπορεί να επίσης να καλύπτει την περίπτωση χρηματοδότησης της ενίσχυσης με ιδιωτικά μέσα, που επιβάλλονται από το κράτος και των οποίων η διαχείριση και κατανομή πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου. Κατά το Δικαστήριο, ένα τέτοιο καθεστώς χρηματοδότησης συνεπάγεται μεταφορά κρατικών πόρων, παρά το γεγονός ότι οι εν λόγω πόροι δεν χορηγούνται από δημόσιες αρχές αλλά από ιδιωτικούς φορείς οι οποίοι ορίζονται από το κράτος και διακρίνονται από τις δημόσιες αρχές.

(138) Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι απώλειες εσόδων που προέκυψαν από την πλήρη απαλλαγή από τα τέλη δικτύου το 2012 και το 2013 μετακυλίονταν εξολοκλήρου στους τελικούς χρήστες μέσω μηχανισμού πλήρους αντιστάθμισης μέσω συμψηφισμού ο οποίος χρηματοδοτούνταν μέσω υποχρεωτικής εισφοράς που τους επιβλήθηκε από το κράτος.

(139) Όπως περιγράφηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 35 έως 39 της παρούσας απόφασης, το νομικό πλαίσιο που ίσχυε το 2012 και το 2013 προέβλεπε μηχανισμό χρηματοδότησης που θα αντιστάθμιζε με συμψηφισμό τις απώλειες εσόδων που υφίστατο ο φορέας εκμετάλλευσης δικτύου με τον οποίο ήταν συνδεδεμένοι οι καταναλωτές βασικού φορτίου. Οι ΔΣΜ ήταν υποχρεωμένοι να αποζημιώνουν τους ΔΣΔ για τις απώλειες εσόδων τους και να επωμίζονται ισομερώς μεταξύ τους αυτή την πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση. Σύμφωνα με την κανονιστική απόφαση της BNetzA της 14ης Δεκεμβρίου 2011 που εκδόθηκε με βάση το άρθρο 29 παράγραφος 1 του EnWG και το σημείο 6 του άρθρου 30 παράγραφος 2 του StromNEV 2011, χορηγούνταν στους ΔΣΜ αντιστάθμιση για την οικονομική επιβάρυνση που υφίσταντο μέσω της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19.

(140) Η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 συνιστούσε οιονεί δημοσιονομική εισφορά που επιβαλλόταν στους τελικούς χρήστες. Ως τέτοια, δεν αποτελούσε μέρος του γενικού συστήματος τελών δικτύου όπως διαπιστώνεται από τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η ίδια η BNetzA εξήγησε στην απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2011 ότι η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 είχε ειδικό σκοπό, συγκεκριμένα τη χορήγηση αντιστάθμισης στους ΔΣΜ για την οικονομική ζημία τους, και συνεπώς δεν αντιστοιχούσε σε γενικό τέλος δικτύου αλλά μάλλον αποτελούσε «*άλλο ένα τέλος*» κατά την έννοια του άρθρου 17 παράγραφος 8 του StromNEV, το οποίο πρέπει να εισπράττεται ξεχωριστά από τα γενικά τέλη δικτύου. Αυτό επιβεβαιώθηκε περαιτέρω από τα γερμανικά δικαστήρια και, ειδικά από το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, το οποίο αποφάνθηκε ότι η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 δεν αντιστοιχούσε σε τέλος δικτύου αλλά σε προσαύξηση η οποία σκοπό είχε την κάλυψη της οικονομικής ζημίας που προέκυπτε από την απαλλαγή που είχε θεσπιστεί βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 52 και 53 της παρούσας απόφασης).

(141) Η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 ισοδυναμεί με υποχρεωτική εισφορά που επιβάλλεται από το κράτος. Είχε θεσπιστεί στον StromNEV 2011 και ακολούθως τέθηκε σε ισχύ με δεσμευτική κανονιστική απόφαση που εξέδωσε ο BNetzA, ανώτατη ομοσπονδιακή δημόσια αρχή με διοικητικά και ρυθμιστικά καθήκοντα που τελεί υπό την εποπτεία του υπουργείου Οικονομικών Υποθέσεων και Ενέργειας. Ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρός της διορίζονται από τον υπουργό, ενώ το συμβούλιό της αποτελείται από εκπροσώπους της Bundesrat και της Bundestag ([85]).

(142) Επιπροσθέτως, οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων είχαν οριστεί για την είσπραξη και διαχείριση της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο. Σε σχέση με αυτό, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι η διαχείριση κρατικού πόρου μπορεί να ανατεθεί και σε ιδιωτικό φορέα. Επίσης, συνάγεται από την απόφαση στην υπόθεση Essent ότι είναι δυνατόν να ορίζονται περισσότεροι από έναν φορείς για τη διαχείριση της προσαύξησης.

(143) Πρώτον, οι ΔΣΔ και οι ΔΣΜ ήταν υποχρεωμένοι να επιβάλλουν και να εισπράττουν την προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 από τους τελικούς χρήστες και οι ΔΣΔ ήταν υποχρεωμένοι να μεταφέρουν την προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 στους ΔΣΜ.

(144) Δεύτερον, οι ΔΣΜ μπορούσαν να χρησιμοποιούν τα έσοδα από την προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 με μοναδικό σκοπό την αντιστάθμιση των απωλειών εσόδων που προέκυπταν από την απαλλαγή για τους καταναλωτές βασικού φορτίου βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 και του εξισωτικού μηχανισμού που περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 35 της παρούσας απόφασης. Αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι το ύψος της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 ήταν προσαρμοσμένο στις οικονομικές ανάγκες που προκαλούσε η πλήρης απαλλαγή. Ειδικότερα, αν υπήρχαν έσοδα καθ' υπέρβαση του ποσού που απαιτούνταν για την αντιστάθμιση της εν λόγω οικονομικής επιβάρυνσης κατά το έτος x, αυτό συνεπαγόταν μείωση της προσαύξησης κατά το έτος x+2 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 39). Συνεπώς, η Επιτροπή δεν συμμερίζεται την άποψη της Γερμανίας και των ενδιαφερόμενων μερών σύμφωνα με την οποία οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων μπορούσαν να χρησιμοποιούν την προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 κατά την ευχέρειά τους.

([85]) Βλέπε άρθρα 1, 3, 4 και 5 του νόμου σχετικά με την Ομοσπονδιακή Ρυθμιστική Αρχή Δικτύων για τους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας, του φυσικού αερίου, των τηλεπικοινωνιών, των ταχυδρομείων και των σιδηροδρόμων της 7ης Ιουλίου 2005 (BGBl. I σ. 1970, 2009).

(145) Με βάση τα ανωτέρω, επισημαίνεται ότι η θέσπιση της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 παρείχε στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων την εγγύηση ότι οι απώλειες εσόδων τους ως αποτέλεσμα της απαλλαγής που χορηγήθηκε δυνάμει του άρθρου 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 θα αντισταθμίζονταν πλήρως και, ως εκ τούτου, διαφέρει από αμφότερες τις υποθέσεις PreussenElektra και ENEA ([86]) στις οποίες οι επιχειρήσεις που είχαν επωμιστεί την υποχρέωση αγοράς υποχρεούνταν να χρηματοδοτούν την υποχρέωση με δικά τους οικονομικά μέσα και δεν μπορούσαν να μετακυλίουν τα κόστη τους στους πελάτες.

(146) Σε σχέση με αυτό, η άποψη που προέβαλαν τα ενδιαφερόμενα μέρη ότι δεν υφίσταται δεσμευτική σχέση προορισμού μεταξύ της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 και της χρηματοδότησης της απαλλαγής από τα τέλη δικτύου βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Πράγματι, το 2012, η απαλλαγή από τα τέλη δικτύου δεν μπορούσε να χρηματοδοτηθεί με άλλο τρόπο παρά μέσω της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 η οποία υπολογίστηκε ώστε να αντιστοιχεί επακριβώς στις οικονομικές ανάγκες που είχε δημιουργήσει η απαλλαγή.

(147) Με βάση αυτά τα στοιχεία, η Επιτροπή εμμένει στο συμπέρασμά της ότι το πλεονέκτημα που χορηγήθηκε στους καταναλωτές βασικού φορτίου με τη μορφή της πλήρους απαλλαγής το 2012 και το 2013 πρέπει να θεωρείται χρηματοδοτούμενο μέσω κρατικών πόρων.

5.1.4.2. ***Χρηματοδότηση μέσω κρατικών πόρων πριν από την επιβολή της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 (έτος 2011)***

(148) Παρόλο που η πλήρης απαλλαγή βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 ήταν εφαρμοστέα από την 1η Ιανουαρίου 2011, η προσαύξηση δυνάμει του άρθρου 19 τέθηκε σε ισχύ μόλις την 1η Ιανουαρίου 2012 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 40 της παρούσας απόφασης). Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε το ερώτημα μήπως οι απαλλαγές που είχαν χορηγηθεί το 2011 είχαν επίσης χρηματοδοτηθεί μέσω κρατικών πόρων και κάλεσαν τη Γερμανία να παράσχει πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο χρηματοδότησης της πλήρους απαλλαγής το 2011.

(149) Με βάση τις πρόσθετες πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τη Γερμανία, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων μερών, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι ο μηχανισμός χρηματοδότησης που εφαρμόστηκε το 2011 ενείχε χρήση κρατικών πόρων.

(150) Όπως εξήγησε η Γερμανία (βλέπε αιτιολογική σκέψη 77) και όπως αναφέρεται ρητώς από την BNetzA στην κανονιστική απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2011, το 2011 δεν είχε θεσπιστεί μηχανισμός αντιστάθμισης και συμψηφισμού. Ειδικότερα, το άρθρο 19 παράγραφος 2 έκτη και έβδομη περίοδος του StromNEV 2011 δεν είχε ακόμη τεθεί σε ισχύ. Ως εκ τούτου, οι απώλειες εσόδων που προέκυψαν από την πλήρη απαλλαγή από τα τέλη δικτύου το 2011 δεν μετακυλίστηκαν στους τελικούς χρήστες μέσω μηχανισμού πλήρους αντιστάθμισης μέσω συμψηφισμού ούτε – απουσία της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19 το 2011 – μέσω υποχρεωτικής εισφοράς που είχε επιβληθεί από το κράτος.

(151) Αντί αυτού, όπως ορίζει η κανονιστική απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2011, οι ΔΣΔ και οι ΔΣΜ έπρεπε να καλύψουν τις απώλειες εσόδων που υπέστησαν λόγω της πλήρους απαλλαγής το 2011 από τους δικούς τους πόρους.

(152) Είχαν δικαίωμα να συμπεριλάβουν τις εν λόγω απώλειες ως κόστη στους λογαριασμούς ρύθμισής τους οι οποίοι θεσπίστηκαν από το ARegV 2011. Ωστόσο, όπως εξηγήθηκε στην αιτιολογική σκέψη 47, οι απώλειες εσόδων που προκλήθηκαν το 2011 δεν ήταν δυνατό να ανακτηθούν με αναπροσαρμογή των τελών δικτύου του 2011 δεδομένου ότι τα εν λόγω τέλη πρέπει να καθορίζονται εκ των προτέρων και δεν μπορούν να τροποποιηθούν στη διάρκεια του έτους. Οι απώλειες εσόδων –αν δε αντισταθμίζονταν από άλλες αυξήσεις στα έσοδα, δηλαδή ίδιους πόρους των ΔΣΜ και των ΔΣΔ, για το 2011– έπρεπε να εγγραφούν στο *Regulierungskonto*. Στις περιπτώσεις όπου στο τέλος της ρυθμιστικής περιόδου που έληξε το 2013 οι απώλειες εσόδων για το 2011 είχαν αντισταθμιστεί από επιπλέον έσοδα άλλων ετών της ρυθμιστικής περιόδου, δεν προβλεπόταν αντιστάθμιση των απωλειών, και οι απώλειες καλύπτονταν από ίδιους πόρους των ΔΣΜ και των ΔΣΔ. Μόνον εάν οι απώλειες δεν ήταν δυνατό να αντισταθμιστούν σε συμψηφισμό με πρόσθετα έσοδα κατά τη ρυθμιστική περίοδο που έληξε το 2013 μπορούσε να υπάρξει έμμεση αντιστάθμιση της απώλειας εσόδων του έτους 2011 στην επόμενη ρυθμιστική περίοδο. Ωστόσο, ακόμη και σε αυτή την περίπτωση, δεν υπήρχε εγγύηση πλήρους αντιστάθμισης. Το επίπεδο της αντιστάθμισης εξαρτώταν περισσότερο από άλλους παράγοντες, συγκεκριμένα από την αποδοτικότητα (ή την έλλειψή της) των ΔΣΜ και ΔΣΔ, καθώς το ARegV δεν βασίζεται στα πραγματικά κόστη, αλλά στα κόστη που ιδεωδώς θα βάρυναν μια αποδοτική επιχείρηση.

(153) Οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων δεν είχαν συνεπώς καμία εγγύηση ότι οι απώλειες εσόδων που υπέστησαν λόγω της πλήρους απαλλαγής το 2011 θα αντισταθμίζονταν. Με άλλα λόγια, το 2011 οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων ήταν υποχρεωμένοι να χρηματοδοτήσουν την πλήρη απαλλαγή με ίδια οικονομικά μέσα.

([86]) Απόφαση της 13ης Μαρτίου 2001, *PreussenElektra,* C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160 και απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, *ENEA*, C-329/15, ECLI:EU:C:2017:671.

(154) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το πλεονέκτημα που παρεχόταν στους καταναλωτές βασικού φορτίου με τη μορφή της πλήρους απαλλαγής από τα τέλη δικτύου το 2011 έπρεπε να χρηματοδοτηθεί μέσω ίδιων πόρων των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων και δεν χρηματοδοτήθηκε μέσω κρατικών πόρων ([87]).

5.1.5. ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

(155) Σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, για να κατηγοριοποιηθεί ένα εθνικό μέτρο ως κρατική ενίσχυση, δεν είναι απαραίτητο να αποδειχθεί ότι η ενίσχυση έχει πραγματικές επιπτώσεις στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, αλλά απλώς να εξεταστεί εάν η ενίσχυση δύναται να επηρεάσει τις εν λόγω συναλλαγές ([88]). Ειδικότερα, όταν μια ενίσχυση χορηγούμενη από το κράτος ή με κρατικούς πόρους ενισχύει τη θέση μιας επιχειρήσεως σε σχέση με άλλες ανταγωνίστριες επιχειρήσεις στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, πρέπει να θεωρείται ότι το εμπόριο αυτό επηρεάζεται από την ενίσχυση ([89]).

(156) Όπως προαναφέρθηκε, η μεγάλη πλειονότητα των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων δραστηριοποιούνται στη χημική βιομηχανία (συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών αερίων), στη χαρτοβιομηχανία, στην κλωστοϋφαντουργία, στη χαλυβουργία, στον κλάδο των μη σιδηρούχων μετάλλων, στα διυλιστήρια πετρελαίου και στην υαλουργία. Ορισμένοι δικαιούχοι λειτουργούν επίσης κέντρα δεδομένων ως πάροχοι υπηρεσιών. Όλοι αυτοί οι τομείς αποτελούν πεδίο συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών με διασυνοριακές ανταλλαγές προϊόντων. Ελαφρύνοντας τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις από ένα κόστος το οποίο οι επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου στα άλλα κράτη μέλη υποχρεούνται κανονικά να καταβάλλουν (τέλη δικτύου), η πλήρης απαλλαγή ενισχύει τη θέση των απαλλασσόμενων επιχειρήσεων έναντι των λοιπών ανταγωνιστριών επιχειρήσεων στο πλαίσιο των ενδοκοινοτικών συναλλαγών και, ως εκ τούτου, η πλήρης απαλλαγή μπορεί να επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

5.1.6. ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΣΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ

(157) Ένα ευνοϊκό μέτρο που λαμβάνεται από το κράτος θεωρείται ότι νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό όταν είναι πιθανό να βελτιώσει την ανταγωνιστική θέση της αποδέκτριας επιχείρησης σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις τις οποίες ανταγωνίζεται ([90]).

(158) Στους μεταποιητικούς κλάδους, όπου δραστηριοποιούνται συνήθως οι απαλλασσόμενες επιχειρήσεις, καθώς και στην αγορά των κέντρων δεδομένων, επικρατούν συνθήκες ανταγωνισμού. Σε πολλούς από αυτούς τους τομείς το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας αντιπροσωπεύει μεγάλο μερίδιο του κόστους παραγωγής, κάτι που επιβεβαιώθηκε και από τη Γερμανία σε επιστολή της 6ης Δεκεμβρίου 2013 όσον αφορά τη χαρτοβιομηχανία, την τσιμεντοβιομηχανία, τις χημικές βιομηχανίες και τον κλάδο του αλουμινίου και των λοιπών μετάλλων. Σε αυτό το πλαίσιο, η πλήρης απαλλαγή από τα τέλη δικτύου μειώνει το κόστος παραγωγής των απαλλασσόμενων επιχειρήσεων. Μπορεί, συνεπώς, να βελτιώσει την ανταγωνιστική θέση των δικαιούχων της απαλλαγής έναντι των ανταγωνιστών τους στα άλλα κράτη μέλη. Είναι επίσης πιθανό να βελτιώσει την ανταγωνιστική θέση τους έναντι των επιχειρήσεων που δεν έχουν ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας 10 GWh και 7 000 ώρες πλήρους χρήσης αλλά δραστηριοποιούνται στον ίδιο κλάδο. Συνεπώς, η πλήρης απαλλαγή μπορεί να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού.

(159) Επισημαίνεται ότι δεν μπορούν να αποκλειστεί ο επηρεασμός των συναλλαγών ούτε η στρέβλωση του ανταγωνισμού λόγω του υποτιθέμενα αυξημένου κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας στη Γερμανία έναντι του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας στα άλλα κράτη μέλη. Το άρθρο 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 χορήγησε πλήρη απαλλαγή από τα τέλη δικτύου στους καταναλωτές βασικού φορτίου. Ως αποτέλεσμα, οι εν λόγω καταναλωτές δεν είχαν οικονομική επιβάρυνση από τη χρήση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ οι ανταγωνίστριες επιχειρήσεις στα άλλα κράτη μέλη υποχρεούνταν να καταβάλλουν τέλη δικτύου. Επιπροσθέτως, το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί ότι ένα κράτος μέλος που επιδιώκει την προσέγγιση, μέσω μονομερών μέτρων, των όρων ανταγωνισμού που ισχύουν σε ορισμένο οικονομικό τομέα προς αυτούς που επικρατούν σε άλλα κράτη μέλη δεν μπορεί να άρει τον χαρακτήρα ενίσχυσης των εν λόγω μέτρων ([91]).

5.1.7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

(160) Με βάση τα ανωτέρω, η πλήρης απαλλαγή από τα τέλη δικτύου που εφαρμόστηκε το 2012 και το 2013 για τους καταναλωτές βασικού φορτίου με ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας της τάξης των 10 GWh και 7 000 ώρες πλήρους χρήσης συνιστά κρατική ενίσχυση στο μέτρο που απάλλασσε τους εν λόγω καταναλωτές από το κόστος δικτύου που προκαλούσε η κατανάλωσή τους και από την ελάχιστη εισφορά του 20 % των δημοσιευμένων τελών δικτύου.

(161) Η απαλλαγή από τα τέλη δικτύου για το 2011 δεν χρηματοδοτήθηκε μέσω κρατικών πόρων και, συνεπώς, δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση.

([87]) Απόφαση της 13ης Μαρτίου 2001, *PreussenElektra,* C-379/98, ECLI: EU:C:2001:160 και απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2017, *ENEA*, C-329/15, ECLI:EU:C:2017:671.
([88]) Απόφαση της 8ης Μαΐου 2013, *Libert* κ.λπ., συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-197/11 and C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, σκέψη 76.
([89]) Απόφαση της 8ης Μαΐου 2013, *Libert* κ.λπ., συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-197/11 and C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, σκέψη 77.
([90]) Βλέπε απόφαση 17ης Σεπτεμβρίου 1980, *Phillip Morris*, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, σκέψη 11.
([91]) Απόφαση της 3ης Μαρτίου 2005, *Wolfgang Heiser v Finanzamt Innsbruck*, C-172/03, ECLI:EU:C:2004:678, σκέψη 54.

5.2. *ΕΛΛΕΙΨΗ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ*

(162) Παραλείποντας να κοινοποιήσει το μέτρο πριν από την εφαρμογή του, η Γερμανία δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της βάσει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Κατά συνέπεια, το εν λόγω μέτρο συνιστά παράνομη κρατική ενίσχυση.

5.3. *ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ*

(163) Η εκτίμηση συμβατότητας που ακολουθεί πραγματεύεται μόνο την πλήρη απαλλαγή που χορηγήθηκε στους καταναλωτές βασικού φορτίου το 2012 και το 2013 στο μέτρο που συνιστά κρατική ενίσχυση (βλέπε αιτιολογική σκέψη 160).

(164) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες για το κατά πόσο η πλήρης απαλλαγή από τα τέλη δικτύου για τους καταναλωτές βασικού φορτίου μπορεί να κριθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή κάλεσε τη Γερμανία να υποβάλει πρόσθετες παρατηρήσεις σχετικά με τη συμβατότητα της πλήρους απαλλαγής με την εσωτερική αγορά.

(165) Η Γερμανία υποστήριξε ότι η πλήρης απαλλαγή μπορεί να κηρυχθεί συμβατή με βάση το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχεία β) ή γ) της Συνθήκης δεδομένου ότι χορηγήθηκε με στόχο τα εξής:

— εγγύηση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού·

— διευκόλυνση της προώθησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·

— εφαρμογή συστήματος πρόσβασης στο σύστημα δικτύων χωρίς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών του συστήματος όπως απαιτείται από το άρθρο 32 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ·

— μέριμνα ώστε τα τέλη δικτύου να αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά κόστη όπως απαιτείται από το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 714/2009.

(166) Γενικά, η Γερμανία θεωρούσε επίσης ότι η πλήρης απαλλαγή θα ενίσχυε την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και ότι ήταν συμβατή με τον στόχο της Ένωσης για επαναβιομηχάνιση της Ευρώπης.

5.3.1. ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 107 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 ΣΤΟΙΧΕΙΟ Β)

(167) Όσον αφορά το πρώτο επιχείρημα της Γερμανίας υπέρ της συμβατότητας, επισημαίνεται ότι η πλήρης απαλλαγή δεν συνδέεται με κάποιο ειδικό και συγκεκριμένο «σημαντικό σχέδιο κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος». Η Γερμανία δεν περιέγραψε κανένα σχέδιο του οποίου η εκτέλεση θα προωθούνταν μέσω της πλήρους απαλλαγής από τα τέλη δικτύου. Επίσης, η Γερμανία δεν προσκόμισε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η πλήρης απαλλαγή αποκαθιστούσε κάποια σοβαρή ανωμαλία στην οικονομική ζωή της Γερμανίας. Συνεπώς, η πλήρης απαλλαγή δεν δικαιολογείται βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης.

5.3.2. ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 107 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 ΣΤΟΙΧΕΙΟ Γ)

(168) Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης θεσπίζει τη γενική αρχή της απαγόρευσης των κρατικών ενισχύσεων στο εσωτερικό της Ένωσης. Ωστόσο, η Επιτροπή μπορεί να κηρύξει μια ενίσχυση συμβατή απευθείας δυνάμει του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ) της Συνθήκης αν η ενίσχυση αυτή προορίζεται και είναι κατάλληλη για την επίτευξη ενός σαφώς καθορισμένου στόχου κοινού συμφέροντος ([92]), αν είναι αναγκαία για την επίτευξη αυτού του σκοπού, έχει χαρακτήρα κινήτρου και είναι αναλογική, υπό την προϋπόθεση ότι οι θετικές επιπτώσεις του κοινού στόχου υπερισχύουν των αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές.

(169) Το βάρος της απόδειξης όσον αφορά τη συμβατότητα φέρει το κράτος μέλος ([93]).

(170) Επειδή η Γερμανία υποστήριξε ότι η πλήρης απαλλαγή συνέβαλε στην προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμε πηγές και στην ασφάλεια εφοδιασμού, η Επιτροπή έλεγξε εάν το υπό εξέταση μέτρο ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος ([94]) («ΕΑG»). Ωστόσο, οι ΕΑG δεν περιέχουν κανόνες συμβατότητας για τα μέτρα που στοχεύουν στην ασφάλεια εφοδιασμού. Όσον αφορά την προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, περιέχουν κριτήρια

([92]) Απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 2009, *Kronoply* κατά *Επιτροπής*, T-162/06, ECLI:EU:T:2009:2, ιδίως σκέψεις 65, 66, 74 και 75· απόφαση της 8ης Ιουνίου 1995, *Siemens v Commission*, T-459/93, ECLI:EU:T:1995:100, σκέψη 48.

([93]) Απόφαση της 28ης Απριλίου 1993, *Ιταλία κατά Επιτροπής*, C-364/90, ECLI:EU:C:1993:157, σκέψη 20· απόφαση της 15ης Ιουνίου 2005, *Regione autonoma della Sardegna v Commission*, T-171/02, ECLI:EU:T:2005:219, σκέψεις 166-168.

([94]) Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (2008/C 82/01) (ΕΕ C 82 της 1.4.2008, σ. 1).

συμβατότητας μόνον για ενισχύσεις που χορηγούνται σε εγκαταστάσεις που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (ενότητα 1.5.6. των ΕΑ�G). Τα εν λόγω κριτήρια, ωστόσο, δεν αφορούν μέτρα όπως το εξεταζόμενο στην προκειμένη περίπτωση, το οποίο συνίσταται στην απαλλαγή καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας από τα τέλη δικτύου με στόχο να τους δοθούν «κίνητρα» για να παραμείνουν συνδεδεμένοι στο δίκτυο ώστε, όταν διατίθεται ηλεκτρική ενέργεια παραγόμενη από εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας, να είναι πιο πιθανή η κατανάλωση αυτής της ενέργειας από τους καταναλωτές. Οι ΕΑG δεν έχουν εφαρμογή στο μέτρο που εξετάζεται εν προκειμένω. Συνεπώς, η Επιτροπή εξέτασε τη συμβατότητα της πλήρους απαλλαγής απευθείας σε συνάρτηση με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

5.3.2.1. ***Στόχος κοινού συμφέροντος και καταλληλότητα της ενίσχυσης***

5.3.2.1.1. **Συμμόρφωση με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα τέλη δικτύου**

(171) Όσον αφορά το εν λόγω επιχείρημα, ο αναγνώστης παραπέμπεται στις διαπιστώσεις που περιλαμβάνονται στις αιτιολογικές σκέψεις 85 έως 121 της παρούσας απόφασης. Όπως συνάγεται από αυτές τις διαπιστώσεις, η πλήρης απαλλαγή που χορηγήθηκε στους επιλέξιμους καταναλωτές βασικού φορτίου μεταξύ 2011 και 2013 παρείχε επιλεκτικό πλεονέκτημα στο μέτρο που τους απάλλασσε επίσης από το κόστος δικτύου που προκαλούσε η κατανάλωσή τους. Αυτό αντιβαίνει τόσο στον στόχο της αντιστοιχίας των τελών δικτύου με το πραγματικό προκληθέν κόστος σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 714/2009 όσο και στην αρχή της αποφυγής των διακρίσεων. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν συμμερίζεται την άποψη της Γερμανίας ότι η πλήρης απαλλαγή από τα τέλη δικτύου συμβάλλει σε αυτούς τους στόχους, ή ότι απαιτούνταν βάσει της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

5.3.2.1.2. **Προώθηση της ασφάλειας εφοδιασμού και της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές**

(172) Η Γερμανία υποστηρίζει ότι η πλήρης απαλλαγή συνέβαλλε στην ασφάλεια εφοδιασμού και στην προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές με τρεις διαφορετικούς τρόπους (βλέπε αιτιολογική σκέψη 165):

— Διατείνεται, κατά πρώτον, ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου παρείχαν αναγκαία υπηρεσία σταθερότητας κατά την περίοδο 2011 έως 2013 πριν από τη θέσπιση μέτρων σταθεροποίησης του δικτύου. Η Γερμανία υποστήριξε ότι η συνεχής και σταθερή κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από τους απαλλασσόμενους καταναλωτές βασικού φορτίου αποσυμφορούσε και σταθεροποιούσε το δίκτυο. Η προβλεψιμότητα της απαλλασσόμενης κατανάλωσης βασικού φορτίου συνέβαλε στην αποδοτική χρήση του δυναμικού παραγωγής, ενώ περιόριζε τις αποκλίσεις συχνότητας και τάσης. Αυτό μείωνε την ανάγκη για εφεδρείες και ηλεκτρική ενέργεια εξισορρόπησης. Επιπλέον, η Γερμανία εξήγησε ότι οι απαλλασσόμενοι καταναλωτές βασικού φορτίου βρίσκονται πολλές φορές κοντά σε μεγάλες μονάδες ηλεκτροπαραγωγής. Κατά συνέπεια, η απόσταση στην οποία πρέπει να μεταφερθεί η ηλεκτρική ενέργεια είναι σχετικά μικρή, γεγονός που μείωνε τις απώλειες κατά τη μεταφορά και την ανάγκη εξοπλισμού για την αντιστάθμιση της άεργης ισχύος. Τα ενδιαφερόμενα μέρη υπογράμμισαν επίσης ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου περιλαμβάνονται πολλές φορές στο σχέδιο αποκοπής φορτίου 5 σταδίων των ΔΣΜ χωρίς σύμβαση και χωρίς αντιστάθμιση. Επίσης, ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη υπέδειξαν ότι οι τελικοί χρήστες πρέπει να συμμορφώνονται με ορισμένες τεχνικές προδιαγραφές όταν επιθυμούν να συνδεθούν στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και ότι αυτό απαιτεί ορισμένες επενδύσεις που βελτιώνουν τον έλεγχο της τάσης για τις οποίες όμως δεν χορηγείται αποζημίωση.

— Επίσης, η Γερμανία υποστηρίζει ότι οι συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής ήταν αναγκαίες για τη διασφάλιση ασφαλούς διαχείρισης του δικτύου, σε μια εποχή κατά την οποία άρχιζε να αναπτύσσεται ταχύτερα η ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές και δεν είχαν ακόμη αναπτυχθεί ευέλικτες λύσεις για το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας (όπως η ανταπόκριση στη ζήτηση ([95])), καθώς παρέχουν σημαντικές βοηθητικές υπηρεσίες στο δίκτυο, και ότι, για να διατηρηθεί η ύπαρξη αυτών των συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής, οι καταναλωτές βασικού φορτίου ήταν απαραίτητοι, ιδίως υπό το φως του αυξανόμενου μεριδίου ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές.

— Παράλληλα, η Γερμανία υποστηρίζει ότι η σταθερή απορρόφηση ηλεκτρικής ενέργειας από τους καταναλωτές βασικού φορτίου εξασφάλιζε βέβαιη κατανάλωση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, πράγμα που μείωνε την ανάγκη θέσπισης (άλλων και πιο δαπανηρών) μέτρων εξισορρόπησης του δικτύου (περικοπή παραγωγής). Αυτό διευκόλυνε την ενεργειακή μετάβαση και συνέβαλε στην προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

(173) Επισημαίνεται γενικά ότι οι στόχοι της ασφάλειας εφοδιασμού και της προώθησης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές έχουν αναγνωριστεί ως στόχοι κοινού συμφέροντος ([96]).

([95]) Ο μηχανισμός ανταπόκρισης στη ζήτηση υποδεικνύει τις αλλαγές στη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας από τους τελικούς καταναλωτές σε σχέση με τα συνήθη πρότυπα κατανάλωσης ως απάντηση στις μεταβολές της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας στο πέρασμα του χρόνου (μείωση της κατανάλωσης όταν οι τιμές είναι υψηλές και αύξηση όταν οι τιμές είναι χαμηλές).

([96]) Για την ασφάλεια εφοδιασμού, βλέπε άρθρο 194 παράγραφος 1 στοιχείο β) της Συνθήκης και άρθρο 3 παράγραφος 11 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ, και απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2013, *Staat der Nederlanden κατά Essent κ.λπ.*, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-105/12 έως C-107/12, ECLI:EU:C:2013:677, σκέψη 59· σχετικά με την προώθηση της ανανεώσιμης ενέργειας, βλέπε άρθρο 194 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της Συνθήκης και οδηγία 2009/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ας Απριλίου 2009, για την προώθηση της χρήσης ενεργείας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 140 της 5.6.2009, σ. 16), παράγραφο 48 των ΕΑG και αιτιολογική σκέψη 231 της απόφασης της Επιτροπής της 23ης Ιουλίου 2014 σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.38632 – Γερμανία – EEG 2014 – Τροποποίηση του νόμου περί ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΕΕ C 325 της 2ας Οκτωβρίου 2015, σ. 4).

(174) Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι δεν τεκμηριώθηκε με σαφήνεια ότι η πλήρης απαλλαγή μπορούσε να συμβάλει στην επίτευξη, και ήταν κατάλληλη για την επίτευξη, των στόχων της ασφάλειας εφοδιασμού και της προώθησης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Ειδικότερα, η Γερμανία δεν απέδειξε ότι η πλήρης απαλλαγή μπορούσε να συμβάλει στην επίτευξη, και ήταν κατάλληλη για την επίτευξη, των επιδιωκόμενων στόχων. Όπως θα εξηγηθεί στη συνέχεια, η πλήρης απαλλαγή έχει αντιφατικά αποτελέσματα όσον αφορά τους στόχους που επιτυγχάνονται και μπορεί να αποτελέσει ακόμη και εμπόδιο στην επίτευξη των εν λόγω στόχων.

5.3.2.1.2.1. *Η κατανάλωση βασικού φορτίου μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο στην προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και της ασφάλειας εφοδιασμού*

(175) Για να αποδείξει ότι η πλήρης απαλλαγή από τα τέλη δικτύου που χορηγήθηκε βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 μπορούσε να συμβάλει στην επίτευξη, και ήταν κατάλληλη για την επίτευξη, ασφάλειας εφοδιασμού μεταξύ 2011 και 2013, η Γερμανία αναφέρθηκε σε μια σειρά χαρακτηριστικών των καταναλωτών βασικού φορτίου που διευκολύνουν τη διαχείριση των δικτύων και έχουν οφέλη για όλους τους χρήστες δικτύων: η σταθερή και προβλέψιμη ζήτησή τους περιορίζει την ανάγκη για μέτρα εξισορρόπησης, εφεδρείες και ανακατανομή. Επίσης, λόγω της μεγαλύτερης εγγύτητάς τους στις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής, προκαλούν μικρότερες απώλειες ηλεκτρικής ενέργειας κατά τη μεταφορά και μειώνουν την ανάγκη για εξοπλισμό αντιστάθμισης της άεργης ισχύος.

(176) Επισημαίνεται ότι τα στοιχεία αυτά μπορεί να μειώσουν το κόστος δικτύου και να διευκολύνουν τη διαχείριση δικτύου, ενώ μπορεί εμμέσως να θεωρηθεί ότι διευκολύνουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των ΔΣΜ όσον αφορά την επίτευξη ασφάλειας εφοδιασμού. Ωστόσο, το γεγονός ότι τα ίδια ακριβώς χαρακτηριστικά που είχαν ήδη ληφθεί υπόψη για την αιτιολόγηση των εξατομικευμένων τελών δικτύου λαμβάνονται και πάλι υπόψη προκειμένου να εξεταστεί αν η απαλλαγή επιδίωκε στόχο κοινού συμφέροντος αποδεικνύει ότι η απαλλαγή δεν ήταν σε καμία περίπτωση αναγκαία, δεν παρείχε πρόσθετα κίνητρα και δεν διασφάλιζε την αναλογικότητα της ενίσχυσης όπως εξηγείται πιο αναλυτικά στη συνέχεια (ενότητες 5.3.2.2. έως 5.3.2.4). Επιπροσθέτως, όπως θα εξηγηθεί στη συνέχεια, η απαλλαγή και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες χορηγείται μπορούν επίσης να αποτελέσουν εμπόδιο για τα μέτρα ευελιξίας που θέσπισε η Γερμανία το 2013 για την προώθηση της ασφάλειας εφοδιασμού (αιτιολογική σκέψη 179 κατωτέρω) ενώ μπορεί επίσης να αυξήσουν το κόστος προώθησης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αιτιολογική σκέψη 181 κατωτέρω). Για τους λόγους αυτούς, η απαλλαγή δεν μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλη για την επίτευξη των στόχων της ασφάλειας εφοδιασμού και της προώθησης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

(177) Η Γερμανία και τα ενδιαφερόμενα μέρη αναφέρουν επίσης ότι η πλήρης απαλλαγή θα ήταν χρήσιμη για τη ρύθμιση της συχνότητας και τον έλεγχο της τάσης.

(178) Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι η ρύθμιση συχνότητας και ο έλεγχος τάσης στον οποίο αναφέρονται η Γερμανία και τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν αντιστοιχούν σε υπηρεσία που παρέχεται από τους καταναλωτές βασικού φορτίου αλλά από τις συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής, κάτι που τόσο η Γερμανία όσο και τα ενδιαφερόμενα μέρη παραδέχονται στις παρατηρήσεις τους. Στην πραγματικότητα, το επιχείρημα που προβάλλεται είναι ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου είναι αναγκαίοι για τη διατήρηση της βιωσιμότητας των συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής. Το επιχείρημα αυτό εξετάζεται στις αιτιολογικές σκέψεις 183-188 και ο αναγνώστης παραπέμπεται στις εκεί διαπιστώσεις. Όσον αφορά τη συμβολή στο σχέδιο αποκοπής φορτίου πέντε σταδίων, γίνεται παραπομπή στις παρατηρήσεις που διατυπώνονται στην αιτιολογική σκέψη 97 όπου διαπιστώνεται ότι η πλήρης απαλλαγή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για τη συμμετοχή στο σχέδιο αποκοπής φορτίου πέντε σταδίων. Όσον αφορά τον εξοπλισμό που πρέπει να εγκαταστήσουν οι καταναλωτές βασικού φορτίου προκειμένου να συμμορφωθούν με την απαίτηση για παραμονή του παράγοντα μετατόπισης σε ένα εύρος μεταξύ +0,9 και -0,9, έχει ήδη επισημανθεί ότι αυτή η υποχρέωση στοχεύει στη διασφάλιση της ασφαλούς και κανονικής διαχείρισης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και επιβάλλεται σε κάθε καταναλωτή που αιτείται πρόσβαση στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και όχι μόνο στους καταναλωτές βασικού φορτίου (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 99 και εξής). Συνεπώς, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δικαιολογεί την απαλλαγή για τους καταναλωτές βασικού φορτίου.

(179) Επισημαίνεται επίσης ότι στα στοιχεία που υπέβαλε η Γερμανία αναφέρεται ότι η πλήρης απαλλαγή ενείχε αξία για την ασφάλεια εφοδιασμού μόνο για μια μεταβατική περίοδο (2011 έως 2013) εν αναμονή της θέσπισης διαφόρων μέτρων που θα καθιστούσαν το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας πιο ευέλικτο. Ωστόσο, η Γερμανία εξέδωσε ήδη από το 2012 το διάταγμα σχετικά με τις συμβάσεις διακοπτόμενου φορτίου (εφεξής «διάταγμα ABLAV») ([97]) με στόχο την αγορά τριών γιγαβάτ («GW») διακοπτόμενου φορτίου προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη ευελιξία της ζήτησης. Το διάταγμα τέθηκε σε ισχύ το 2013 (τελευταίο έτος εφαρμογής της πλήρους απαλλαγής) και βασιζόταν στο άρθρο 13 παράγραφος 4a του EnWG 2011. Αυτό που επιδιωκόταν ήταν η διάθεση διακοπτόμενων φορτίων στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων για την αντιμετώπιση καταστάσεων στις οποίες καταγράφεται υπερβολικά υψηλή ζήτηση σε σύγκριση με τη διαθέσιμη παραγωγή. Τέτοιες καταστάσεις μπορεί να παρουσιάζονται με μεγαλύτερη συχνότητα σε συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας με υψηλή διείσδυση των (διαλειπουσών) ανανεώσιμων πηγών, δεδομένου ότι μια ξαφνική εξασθένηση των ανέμων ή της ηλιακής ακτινοβολίας προκαλεί απότομη μείωση της παραγωγής. Επίσης, η παραγόμενη

([97]) BGB1 Μέρος I σ. 2998.

αιολική και ηλιακή ενέργεια μπορεί να είναι λιγότερη από την αρχικά αναμενόμενη με βάση τις μετεωρολογικές προβλέψεις. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι η πλήρης απαλλαγή για τους καταναλωτές βασικού φορτίου αποτελούσε στην πραγματικότητα αντικίνητρο για τους εν λόγω καταναλωτές όσον αφορά την προσφορά διακοπτόμενου φορτίου στο πλαίσιο του διατάγματος ABLAV δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή δεν θα έφταναν 7 000 ώρες πλήρους χρήσης, και, ως εκ τούτου, αντιστρατεύεται τους στόχους άλλου μέτρου που αποσκοπεί στην ασφάλεια εφοδιασμού. Συνεπώς, για το 2013, η πλήρης απαλλαγή λειτούργησε ως εμπόδιο για άλλο μέτρο το οποίο συνέβαλε στην ασφάλεια εφοδιασμού, αφαιρώντας από τους καταναλωτές βασικού φορτίου το κίνητρο να προσφέρουν διακοπτόμενο φορτίο.

(180) Επιπροσθέτως, η Γερμανία υποστήριξε ότι οι απαλλασσόμενη κατανάλωση βασικού φορτίου θα συνέβαλε στην προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μειώνοντας το κόστος αυτής της προώθησης. Πιο συγκεκριμένα, η Γερμανία υποστήριξε ότι η σταθερή απορρόφηση ηλεκτρικής ενέργειας από τους καταναλωτές βασικού φορτίου εξασφάλιζε βέβαιη κατανάλωση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, γεγονός που περιόριζε την ανάγκη για περικοπή παραγωγής και συνακόλουθη χορήγηση αντιστάθμισης στις εγκαταστάσεις ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

(181) Επισημαίνεται ότι, πράγματι, ελλείψει εγκαταστάσεων αποθήκευσης σε συνδυασμό με τις εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές κατά την περίοδο 2011-2013 αλλά και ελλείψει ευέλικτης ζήτησης και κινήτρων για αύξηση της κατανάλωσης όταν υπάρχει αφθονία ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η ύπαρξη της κατανάλωσης βασικού φορτίου μπορούσε εμμέσως να μειώσει την πιθανότητα περικοπής παραγωγής στις εγκαταστάσεις ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η απαλλαγή μπορεί, συνεπώς, να θεωρηθεί ότι διευκόλυνε την προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Ωστόσο, η απαλλαγή μπορεί επίσης να αυξήσει έμμεσα το κόστος προώθησης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Πράγματι, όταν δεν διατίθεται ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές λόγω ξαφνικής εξασθένησης των ανέμων ή μείωσης της ηλιοφάνειας, η έλλειψη ευελιξίας των καταναλωτών βασικού φορτίου ως αποτέλεσμα της απαλλαγής καθιστά αναγκαία την αύξηση παραγωγής σε συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής, πιθανότατα μονάδες ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα ή χρήση αερίου, ώστε να καλυφθεί η ζήτηση των καταναλωτών βασικού φορτίου σε περίπτωση ξαφνικών μειώσεων στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από διαλείπουσες ανανεώσιμες πηγές. Αυτό μπορεί να θεωρηθεί αύξηση του κόστους προώθησης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

(182) Τέλος επισημαίνεται ότι η απαλλαγή χορηγείται στους καταναλωτές βασικού φορτίου ανεξαρτήτως τοποθεσίας. Ωστόσο, όπως δείχνει η μελέτη του 2012 (ενότητα 2.3) υπό ορισμένες συνθήκες το δίκτυο μπορεί να παρουσιάσει συμφόρηση επειδή η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται, π.χ., στον Βορρά υπερβαίνει τη δυναμικότητα μεταφοράς που απαιτείται για τη διοχέτευση της ηλεκτρικής ενέργειας στον Νότο όπου βρίσκεται το σημείο κατανάλωσης. Η συμφόρηση αυτή μπορεί να σχετίζεται με συνθήκες ισχυρών ανέμων. Στην πραγματικότητα, η μελέτη του 2012 περιέχει ένα σενάριο (σχήμα 2.3) που συνίσταται σε προσομοίωση συνθηκών ισχυρών ανέμων με στόχο τον εντοπισμό πιθανών σημείων συμφόρησης του δικτύου. Σε μια τέτοια κατάσταση, είναι αναγκαία η περικοπή παραγωγής στις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που βρίσκονται πριν από το σημείο συμφόρησης και η αύξηση παραγωγής στις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής μετά το σημείο συμφόρησης. Τα μέτρα ανακατανομής περιλαμβάνουν χορήγηση αντιστάθμισης τόσο στις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που υφίστανται περικοπή παραγωγής όσο και στις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που καλούνται να αυξήσουν την παραγωγή τους. Αν ο καταναλωτής βασικού φορτίου βρίσκεται μετά το σημείο συμφόρησης, δεν συμβάλλει στη μείωση του κόστους στήριξης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αλλά, απεναντίας, το αυξάνει. Δεδομένου ότι η πλήρης απαλλαγή δεν περιλαμβάνει κριτήριο τοποθεσίας και χορηγείται χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα σημεία συμφόρησης του δικτύου, η απαλλαγή μπορεί να αυξήσει το κόστος ανάπτυξης της ηλεκτρικής ενέργειας ανανεώσιμες πηγές.

5.3.2.1.2.2. *Ασαφής σύνδεση μεταξύ πλήρους απαλλαγής και ασφάλειας εφοδιασμού*

(183) Η Γερμανία υποστήριξε επίσης ότι η απαλλαγή συνέβαλε (έμμεσα) στην ασφάλεια εφοδιασμού επειδή διασφάλιζε την ύπαρξη σταθερής κατανάλωσης που αποτελεί και η ίδια προαπαιτούμενο για το συμβατικό δυναμικό παραγωγής, στοιχείο που η Γερμανία θεωρεί αναγκαίο όχι μόνο για την παροχή υπηρεσιών εξισορρόπησης δικτύου αλλά και για την ικανοποίηση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας σε ένα περιβάλλον αγοράς που χαρακτηρίζεται όλο και περισσότερο από ένα ευέλικτο και αποκεντρωμένο δυναμικό παραγωγής βασισμένο στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η Γερμανία και αρκετά ενδιαφερόμενα μέρη υποστήριξαν ότι οι συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής (που είναι εξοπλισμένες με σύγχρονες γεννήτριες) παρέχουν μια σειρά σημαντικών υπηρεσιών δικτύου τις οποίες έχουν ανάγκη οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων για τη σταθερή λειτουργία του δικτύου, και πρωτίστως τη ρύθμιση της τάσης και τη ρύθμιση της συχνότητας. Διατείνονται ότι αν οι συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής δεν λειτουργούν σε συνεχή βάση, θα είναι πιο δύσκολη η εξασφάλιση των εν λόγω υπηρεσιών συστήματος και, σε κάθε περίπτωση, πιο δαπανηρή (π.χ. λόγω της ανάγκης για μεγαλύτερες εφεδρείες). Οι συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής μπορούν, ωστόσο, να λειτουργούν σε σταθερή βάση μόνον εάν υπάρχει επαρκής σταθερή ζήτηση για κατανάλωση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας. Πιο συγκεκριμένα, η Γερμανία ισχυρίζεται ότι η μελέτη του 2012 αποδεικνύει ότι η Γερμανία θα έχει τα επόμενα έτη ανάγκη συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής δυναμικότητας 8 έως 25 GW για την εξασφάλιση ασφαλούς διαχείρισης των δικτύων και υποστηρίζει ότι για να διατηρηθούν αυτές οι συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής απαιτείται συνεχής και σταθερή ζήτηση.

(184) Επισημαίνεται αρχικά ότι η μελέτη του 2012 διενεργήθηκε μετά τη θέσπιση της πλήρους απαλλαγής, γεγονός που αποκλείει τη χρήση της με σκοπό να αποδειχθεί η αναγκαιότητα της πλήρους απαλλαγής για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των συγκεκριμένων συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής. Επιπροσθέτως, όπως θα καταδειχθεί στη συνέχεια, δεν τεκμηριώνεται η συμβολή της απαλλαγής στην ασφάλεια εφοδιασμού.

(185) Δεύτερον, η ίδια η μελέτη του 2012 δεν αναφέρεται στην ανάγκη διασφάλισης μιας ελάχιστης σταθερής κατανάλωσης ούτε η Γερμανία εξήγησε με ποιον τρόπο οι καταναλωτές βασικού φορτίου σχετίζονται με τις ανάγκες ελάχιστης συμβατικής παραγωγής. Η Γερμανία εξήγησε απλώς ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου με τη σταθερή απορρόφηση ηλεκτρικής ενέργειας αποτελούσαν κίνητρο για την παραμονή των συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής στην αγορά. Πάντως, η μελέτη του 2012 διακρίνει τις συμβατικές μονάδες βασικού φορτίου (δηλαδή τους πυρηνικούς σταθμούς, τα υδροηλεκτρικά εργοστάσια και τις λιγνιτικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής) από τις συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που είναι πιο ευέλικτες. Η ανάγκη ελάχιστης παραγωγής αφορά και τους δύο τύπους παραγωγής. Η Γερμανία και τα ενδιαφερόμενα μέρη, ωστόσο, δεν κάνουν αυτή τη διάκριση στην επιχειρηματολογία τους και δεν εξηγούν με ποιον τρόπο η κατανάλωση βασικού φορτίου σχετίζεται με τα δύο είδη παραγωγής. Αναφερόμενοι στις συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής, μοιάζει να παραπέμπουν στις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου για τον λόγο και μόνο ότι αναφέρονται στη σταθερή παραγωγή και στην ανάγκη για εξίσου σταθερή κατανάλωση. Απεναντίας, η μελέτη του 2012 καθιστά σαφές ότι η απαιτούμενη συμβατική παραγωγή δεν μπορεί να περιορίζεται στο βασικό φορτίο. Η μελέτη του 2012 δίνει στην πραγματικότητα έμφαση στις ανάγκες ευελιξίας του συστήματος και στον χρόνο που απαιτείται για την τροποποίηση και την προσαρμογή της παραγωγής στις διακυμάνσεις. Είναι δύσκολο να αντιληφθεί κανείς τη σχέση ανάμεσα σε αυτές τις ευέλικτες μονάδες και τους καταναλωτές βασικού φορτίου. Πράγματι, όπως έχει ήδη αναφερθεί στην αιτιολογική σκέψη 96, για τις συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που μπορούν να αυξήσουν γρήγορα την παραγωγή τους όπως οι αεριοστρόβιλοι, οι καταναλωτές βασικού φορτίου δεν αποτελούν κίνητρο παραμονής στην αγορά καθώς η κερδοφορία τους συνδέεται με τη δυνατότητα επίτευξης υψηλότερων τιμών ηλεκτρικής ενέργειας σε συνθήκες ακραίας πίεσης του συστήματος.

(186) Επιπροσθέτως, το επιχείρημα ότι η απαλλαγή συμβάλλει στην ασφάλεια εφοδιασμού επειδή βοηθά στη διασφάλιση της βιωσιμότητας των συμβατικών μονάδων παραγωγής (βασικού φορτίου) βασίζεται σε κυκλικό συλλογισμό: επειδή οι καταναλωτές βασικού φορτίου χρειάζονται συνεχή παροχή ηλεκτρικής ενέργειας είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για μέρος της ελάχιστης κατανάλωσης που προσδιορίζεται στη μελέτη του 2012. Ισχυριζόμενοι ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου είναι αναγκαίοι για τη συνέχιση της λειτουργίας των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής, η Γερμανία και τα ενδιαφερόμενα μέρη χρησιμοποιούν κυκλικό συλλογισμό στον βαθμό που οι εν λόγω μονάδες ηλεκτροπαραγωγής είναι αναγκαίες για να καλύψουν τη ζήτηση αυτών ακριβώς των καταναλωτών. Ένα τέτοιο επιχείρημα δεν μπορεί να στηρίξει την άποψη ότι η πλήρης απαλλαγή ήταν το κατάλληλο μέτρο για την επίτευξη ασφάλειας εφοδιασμού.

(187) Τέλος, επισημαίνεται ότι η επιχειρηματολογία της Γερμανίας και των ενδιαφερόμενων μερών βασίζεται στην παραδοχή ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου διαδραματίζουν αποφασιστικό ρόλο στην εξασφάλιση της απορρόφησης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις εν λόγω μονάδες, και στη βιωσιμότητά τους.

(188) Ωστόσο, η μελέτη του 2012 καταδεικνύει ότι η ύπαρξη των καταναλωτών βασικού φορτίου δεν είναι αρκετή για να διασφαλίσει τη σταθερή απορρόφηση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις εν λόγω μονάδες και να εγγυηθεί τη βιωσιμότητά τους. Στη σελίδα 1 της μελέτης του 2012, επισημαίνεται ότι η συνεχής ανάπτυξη εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και η κατά προτεραιότητα αποστολή της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές συντελούν στη μείωση της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας από συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής (συμπεριλαμβανομένων των συμβατικών μονάδων βασικού φορτίου). Επιπλέον, η ίδια η Γερμανία παραδέχεται ότι σε περιόδους χαμηλότερης ζήτησης και μεγάλης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, οι καταναλωτές βασικού φορτίου καταναλώνουν την ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές λόγω της πρόβλεψης για κατά προτεραιότητα αποστολή και πρόσβαση αντί να καταναλώνουν την ηλεκτρική ενέργεια που κανονικά θα προμηθεύονταν από συμβατικές μονάδες βασικού φορτίου. Αυτό δείχνει ότι η κατανάλωση από τους καταναλωτές βασικού φορτίου δεν διασφαλίζει τη βιωσιμότητα των συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου και δεν καθιστά περιττά τα μέτρα σταθερότητας του συστήματος (απαιτήσεις για μεγαλύτερες εφεδρείες, ταχεία κλιμάκωση της παραγωγής μονάδων ηλεκτροπαραγωγής όταν μειώνεται η παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές κ.λπ.), τα οποία, κατά την άποψη της Γερμανίας και ενδιαφερόμενων μερών, θα μπορούσαν να αποφευχθούν με τη συνεχή λειτουργία των συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής.

5.3.2.1.2.3. *Συμπέρασμα όσον αφορά την καταλληλότητα της ενίσχυσης για την επίτευξη ασφάλειας εφοδιασμού και την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές*

(189) Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Γερμανία δεν απέδειξε ότι η πλήρης απαλλαγή μπορούσε να συμβάλει, και ήταν κατάλληλη για να συμβάλει, στην ασφάλεια εφοδιασμού ή εμμέσως στην προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

(190) Ακόμη και αν θεωρηθεί ότι η πλήρης απαλλαγή των καταναλωτών βασικού φορτίου από τα τέλη δικτύου αποτελούσε κατάλληλο μέτρο το οποίο θα μπορούσε να συμβάλει στην επίτευξη ασφάλειας εφοδιασμού και εμμέσως στην ανάπτυξη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, πρέπει πάλι να εξακριβωθεί αν η απαλλαγή μπορεί να θεωρηθεί αναγκαία για την επίτευξη αυτών των στόχων, αν λειτουργεί ως κίνητρο, αν είναι αναλογική και αν οι αρνητικές επιπτώσεις του μέτρου είναι μικρότερες από τα θετικά αποτελέσματά του. Θα αποδειχθεί στη συνέχεια ότι δεν πληροί αυτές τις προϋποθέσεις. Η επιχειρηματολογία αυτή έχει επικουρικό χαρακτήρα, καθώς η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενίσχυση ήδη δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβατή για τον λόγο και μόνον ότι δεν είναι, στην πράξη, ικανή να συμβάλει σε στόχο κοινού συμφέροντος.

5.3.2.1.3. **Ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας**

(191) Η Γερμανία υπογράμμισε ότι η απόφαση για σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας και για αύξηση του μεριδίου της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές συνεπάγεται αύξηση του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας (τόσο του κόστους παραγωγής όσο και του κόστους μεταφοράς της ηλεκτρικής ενέργειας), γεγονός που θα φέρει σε μειονεκτική θέση ειδικά τους κλάδους έντασης ηλεκτρικής ενέργειας, όπως η χαρτοβιομηχανία, η τσιμεντοβιομηχανία, η χημική βιομηχανία, και ο κλάδος του αλουμινίου και των λοιπών μη σιδηρούχων μετάλλων, έναντι των ανταγωνιστών τους στα άλλα κράτη μέλη οι οποίοι καλούνται να καταβάλουν σημαντικά μικρότερο κόστος στο πλαίσιο των πολιτικών για την ανανεώσιμη ενέργεια. Η απαλλαγή δημιουργούσε ισότιμους όρους ανταγωνισμού.

(192) Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι η απαλλαγή δεν δημιουργεί ισότιμους όρους ανταγωνισμού ούτε συνδέεται με τα κόστη που συνεπάγονται οι πολιτικές για την ανανεώσιμη ενέργεια. Πράγματι, η πλήρης απαλλαγή από τα τέλη δικτύου που αντιστοιχούν στο εξατομικευμένο κόστος των καταναλωτών βασικού φορτίου απαλλάσσει τους Γερμανούς καταναλωτές βασικού φορτίου από το συνολικό κόστος δικτύου που τους αναλογεί, συμπεριλαμβανομένου του κόστους της διαδρομής δικτύου που συνδέει τον καταναλωτή βασικού φορτίου με την εγγύτερη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου. Το κόστος αυτό δεν έχει καμία σχέση με τις πολιτικές για την ανανεώσιμη ενέργεια και αντιστοιχεί στο κόστος που υποχρεούνται να καταβάλλουν οι ανταγωνιστές σε άλλα κράτη μέλη ως μέρος του συνήθους κόστους παραγωγής τους και για το οποίο στη Γερμανία πρέπει να χορηγείτε αντιστάθμιση σε καταναλωτές και ανταγωνιστές μέσω της προσαύξησης δυνάμει του άρθρου 19.

(193) Τέλος, επισημαίνεται ότι η πλήρης απαλλαγή με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των υπό εξέταση καταναλωτών φαίνεται ότι δεν συνάδει με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 714/2009 δεδομένου ότι δεν αντιστοιχεί στο κόστος, ούτε με το άρθρο 32 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ ΕC επειδή δεν συμμορφώνεται με την αρχή της αποφυγής των διακρίσεων. Επιπροσθέτως, οι απαλλαγές από τα τέλη δικτύου τις οποίες αποφάσισε ο νομοθέτης ή η κυβέρνηση φαίνεται ότι δεν συνάδουν με το άρθρο 37 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 2009/72/ΕΚ η οποία θεσπίζει την αρχή ότι τα τιμολόγια πρέπει να καθορίζονται από τον ρυθμιστικό φορέα.

(194) Για τους λόγους αυτούς, συνάγεται ότι η πλήρης απαλλαγή από τα τέλη δικτύου που αναλογούν στο εξατομικευμένο κόστος το οποίο καταλογίζεται στους υπό εξέταση καταναλωτές βασικού φορτίου, στο μέτρο που έχει ως στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των δικαιούχων, δεν είναι ικανή να συμβάλει σε στόχο κοινού συμφέροντος.

5.3.2.2. ***Αναγκαιότητα της πλήρους απαλλαγής***

(195) Σε κάθε περίπτωση, όπως καταδεικνύεται στη συνέχεια (αιτιολογικές σκέψεις 197 έως 199), ακόμη και αν θεωρηθεί ότι η Γερμανία απέδειξε ότι η πλήρης απαλλαγή μπορούσε να συμβάλει και ήταν κατάλληλη για να διασφαλίσει εμμέσως την προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την ασφάλεια εφοδιασμού, δεν αποδεικνύεται ότι η πλήρης απαλλαγή ήταν αναγκαία το 2012-2013 για την επίτευξη των εν λόγω στόχων. Αυτό θα ίσχυε μόνον εάν η Γερμανία είχε αποδείξει ότι η πλήρης απαλλαγή ήταν αναγκαία για τη διατήρηση της κατανάλωσης βασικού φορτίου και την αποτροπή της αποσύνδεσης των καταναλωτών βασικού φορτίου από το δίκτυο.

(196) Ωστόσο, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που ακολουθούν, η Γερμανία δεν απέδειξε ότι χωρίς την πλήρη απαλλαγή οι καταναλωτές βασικού φορτίου θα εγκατέλειπαν το δημόσιο δίκτυο και είτε θα κατασκεύαζαν γραμμή για απευθείας σύνδεση με μονάδα ηλεκτροπαραγωγής είτε θα υιοθετούσαν τη λύση του αυτοεφοδιασμού. Επίσης, η Γερμανία δεν απέδειξε ότι χωρίς την πλήρη απαλλαγή οι συγκεκριμένοι δικαιούχοι θα άλλαζαν το πρότυπο κατανάλωσής τους και θα αποκτούσαν μεταβαλλόμενα και μη προβλέψιμα χαρακτηριστικά φορτίου.

Η πλήρης απαλλαγή δεν είναι αναγκαία για να αποφευχθεί η κατασκευή απευθείας γραμμής από καταναλωτές βασικού φορτίου

(197) Η Γερμανία δεν απέδειξε ότι, εάν οι καταναλωτές βασικού φορτίου που επωφελούνταν της απαλλαγής συνέχιζαν να είναι υποκείμενοι σε εξατομικευμένα τέλη δικτύου όπως προέκυπτε κανονικά από την παράγραφο 24 του EnWG, θα σταματούσαν να συμβάλλουν στον στόχο κοινού συμφέροντος (σταθεροποίηση του δικτύου και προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές) κατασκευάζοντας απευθείας σύνδεση με μονάδα ηλεκτροπαραγωγής.

(198) Κάτι τέτοιο μοιάζει εξαιρετικά απίθανο δεδομένου ότι τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου θα υπολογίζονταν με βάση τη μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής η οποία εξετάζει το κόστος που προκύπτει από τη χρήση της διαδρομής δικτύου ανάμεσα στο σημείο σύνδεσης του καταναλωτή βασικού φορτίου με το δίκτυο (σημείο λήψης) και στην πλησιέστερη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου. Υπ' αυτή την έννοια, τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου αντανακλούν το κόστος που θα συνεπαγόταν η κατασκευή απευθείας γραμμής προς την πλησιέστερη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής βασικού

φορτίου που είναι σε θέση να ανταποκριθεί στη ζήτηση βασικού φορτίου του καταναλωτή βασικού φορτίου. Αν το κόστος είναι το ίδιο, ένας καταναλωτής βασικού φορτίου θα προτιμήσει να παραμείνει συνδεδεμένος στο δίκτυο αντί να κινήσει μια χρονοβόρα και αβέβαιη διαδικασία για εξασφάλιση άδειας. Δεδομένου ότι μια απευθείας γραμμή θα διέρχεται σε πολλές περιπτώσεις από οικόπεδα που δεν ανήκουν στον καταναλωτή βασικού φορτίου, θα απαιτηθούν άδειες και εξουσιοδότηση που είναι δύσκολο να εξασφαλιστούν καθώς το ευρύ κοινό πολλές φορές αντιτίθεται στη διέλευση ηλεκτρικών γραμμών. Επιπροσθέτως, στις περισσότερες περιπτώσεις, τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου θα είναι στην πραγματικότητα χαμηλότερα από το κόστος που συνεπάγεται η κατασκευή μιας απευθείας γραμμής. Πράγματι, η κατασκευή απευθείας γραμμές απαιτεί σημαντική επενδυτική δαπάνη για τον ενδιαφερόμενο καταναλωτή βασικού φορτίου καθώς και χρονοβόρες και δαπανηρές διαδικασίες για την εξασφάλιση της άδειας κατασκευής της γραμμής. Το σύνολο των παγίων εξόδων της γραμμής θα επιβάρυνε έναν και μόνο χρήστη ενώ με τη μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής ο καταναλωτής επιβαρύνεται μόνο με το μερίδιο που του αναλογεί από το πάγιο αυτό κόστος.

Η πλήρης απαλλαγή δεν είναι αναγκαία για να αποφευχθεί ο αυτοεφοδιασμός των καταναλωτών βασικού φορτίου

(199) Η Γερμανία δεν απέδειξε ούτε ότι, αν οι δικαιούχοι της πλήρους απαλλαγής ήταν υποκείμενοι σε εξατομικευμένα τέλη δικτύου όπως προέκυπτε κανονικά από την παράγραφο 24 του EnWG, ελλόχευε ο κίνδυνος του αυτοεφοδιασμού. Η Γερμανία δεν προσκόμισε έγγραφα που να καταδεικνύουν τάση των καταναλωτών βασικού φορτίου προς τον αυτοεφοδιασμό λόγω του ύψους των εξατομικευμένων τελών δικτύου που καλούνταν να καταβάλλουν πριν από τη θέσπιση της πλήρους απαλλαγής. Αντιθέτως, τα στοιχεία που υπέβαλε η Γερμανία δείχνουν ότι η πλήρης απαλλαγή δεν επηρεάζει την απόφαση των καταναλωτών βασικού φορτίου να στραφούν στον αυτοεφοδιασμό. Η Γερμανία παρέθεσε αριθμητικά στοιχεία για τους δέκα μεγαλύτερους δικαιούχους σε επίπεδο κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας για το διάστημα 2013 έως 2015 (περίοδος η οποία καλύπτει το τελευταίο έτος ισχύος της πλήρους απαλλαγής και δύο έτη εφαρμογής των εξατομικευμένων τελών δικτύου). Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι οι έξι από τις 10 αυτές επιχειρήσεις δεν διέθεταν εγκατάσταση αυτοεφοδιασμού το 2013 και δεν απέκτησαν εγκατάσταση αυτοεφοδιασμού μετά την επαναφορά των εξατομικευμένων τελών δικτύου ([98]). Τα στοιχεία που αφορούν τις άλλες τέσσερις εταιρείες ([99]) αποκαλύπτουν ότι μία από τις εταιρείες αυτές διοχετεύει στο δίκτυο το σύνολο της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας. Οι τρεις υπόλοιπες εταιρείες διέθεταν εγκαταστάσεις αυτοεφοδιασμού ήδη από το 2013 και συνέχισαν να τις χρησιμοποιούν καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου 2013 έως 2015 με τάσεις μείωσης για την πρώτη, αυξητικές τάσεις για τη δεύτερη και αρκετά σταθερή συμπεριφορά για την τρίτη εταιρεία. Αυτό επιβεβαιώνει ότι η πλήρης απαλλαγή δεν είναι αναγκαία για την αποτροπή του αυτοεφοδιασμού και ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου επέλεξαν μοντέλα αυτοεφοδιασμού με γνώμονα άλλους παράγοντες. Αυτό επιβεβαιώθηκε από τη Γερμανία στις παρατηρήσεις σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.46526 (2017/N) ([100]) στις οποίες η Γερμανία υποστήριξε, πρώτον, ότι οι λύσεις αυτοεφοδιασμού στους κλάδους έντασης ενέργειας ([101]) είχαν ως κίνητρο συνέργειες με τις απαιτήσεις θερμότητας ή συνέργειες με απαέρια και κατάλοιπα παραγωγής και όχι τη δυνατότητα αποφυγής της καταβολής του τέλους ηλεκτρικής ενέργειας που πληρώνουν οι καταναλωτές στη Γερμανία για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (της λεγόμενης προσαύξησης EEG) ([102]). Η Γερμανία απέδειξε επίσης ότι, παρά τη σημαντική αύξηση της προσαύξησης EEG κατά την περίοδο 2011 έως 2014 (το ύψος της οποίας έφτασε να υπερβαίνει τη χονδρική τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας το 2013), ο αυτοεφοδιασμός στους τέσσερις βασικούς τομείς που στρέφονται στον αυτοεφοδιασμό (χαρτοβιομηχανία, χημική βιομηχανία, χαλυβουργία, διυλιστήρια πετρελαίου) παρέμεινε σταθερός κατά την περίοδο 2010 έως 2014 ([103]).

Η υποτιθέμενη συμβολή στη σταθερότητα του δικτύου λαμβάνεται ήδη υπόψη στα εξατομικευμένα τέλη δικτύου

(200) Για να δικαιολογήσει την πλήρη απαλλαγή, η Γερμανία αναφέρθηκε στη σπουδαιότητα της σταθερότητας και της προβλεψιμότητας της κατανάλωσης βασικού φορτίου για τη διευκόλυνση της διαχείρισης δικτύου και, ως εκ τούτου, εμμέσως της ασφάλειας εφοδιασμού.

(201) Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι όλα αυτά τα στοιχεία έχουν ήδη ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό των εξατομικευμένων τελών δικτύου δεδομένου ότι ο εν λόγω υπολογισμός επιμερίζει σε κάθε καταναλωτή βασικού φορτίου μόνο το κόστος που σχετίζεται με τη σύνδεση δικτύου ανάμεσα στον εν λόγω καταναλωτή βασικού φορτίου και στην πλησιέστερη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου που μπορεί να καλύψει τη ζήτησή του. Σε κάθε περίπτωση, το κόστος για την ενέργεια εξοικονόμησης δεν περιλαμβάνεται στα τέλη δικτύου εν γένει ούτε στα εξατομικευμένα τέλη δικτύου. Το κόστος για τις διάφορες εφεδρείες και το κόστος της ανακατανομής δεν περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των εξατομικευμένων τελών δικτύου και οι απώλειες ενέργειας κατά τη μεταφορά της ηλεκτρικής ενέργειας κατανέμονται ανάλογα με το χρησιμοποιούμενο τμήμα του δικτύου. Επίσης η μειωμένη ανάγκη για εξοπλισμό αντιστάθμισης της άεργης ισχύος λαμβάνεται υπόψη δεδομένου ότι ο εν λόγω εξοπλισμός περιλαμβάνεται στον υπολογισμό των εξατομικευμένων τελών δικτύου μόνον εάν βρίσκεται επί της διαδρομής δικτύου που συνδέει τη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου και τον καταναλωτή βασικού φορτίου.

([98]) Οι εν λόγω εταιρείες αυτές ανήκαν στον […] και στον […] τομέα

([99]) Οι εν λόγω εταιρείες αυτές ανήκαν στον […] τομέα, στον […] τομέα και στη […] βιομηχανία.

([100]) Απόφαση της Επιτροπής της 19ης Δεκεμβρίου 2017 στην υπόθεση SA.46526 (2017/N) – Γερμανία – Μειωμένη προσαύξηση για ίδια παραγωγή βάσει του EEG 2017.

([101]) Η Γερμανία ανέφερε ότι οι περισσότεροι καταναλωτές βασικού φορτίου ήταν επιχειρήσεις έντασης ενέργειας.

([102]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 60 της απόφασης της Επιτροπής στην υπόθεση SA.46526.

([103]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 61 της απόφασης της Επιτροπής στην υπόθεση SA.46526.

(202) Δεδομένου ότι ο υπολογισμός αυτός επιμερίζει σε κάθε καταναλωτή βασικού φορτίου μόνο το κόστος που σχετίζεται με τη σύνδεση δικτύου ανάμεσα στον εν λόγω καταναλωτή βασικού φορτίου και στην πλησιέστερη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου που μπορεί να καλύψει τη ζήτησή του, συνάγεται το συμπέρασμα ότι τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου λαμβάνουν ήδη επαρκώς υπόψη τα οφέλη που προσφέρουν οι καταναλωτές βασικού φορτίου όσον αφορά τη διαχείριση δικτύου και εμμέσως την ασφάλεια εφοδιασμού. Ως εκ τούτου, δεν είναι αναγκαία η θέσπιση μέτρου ενίσχυσης με τη μορφή πλήρους απαλλαγής και η Γερμανία δεν προσκόμισε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η επιβολή τελών δικτύου με βάση το εξατομικευμένο κόστος (π.χ. χρησιμοποιώντας τη μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής), θα μετέτρεπε τους δικαιούχους σε καταναλωτές με μεταβαλλόμενη και μη προβλέψιμη συμπεριφορά κατανάλωσης.

5.3.2.3. ***Χαρακτήρας κινήτρου***

(203) Επίσης, η Γερμανία δεν απέδειξε ότι η πλήρης απαλλαγή από τα τέλη δικτύου λειτουργούσε ως κίνητρο. Μια ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου όταν μεταβάλλει τη συμπεριφορά των οικείων επιχειρήσεων κατά τέτοιο τρόπο ώστε αυτές να επιδίδονται σε πρόσθετες δραστηριότητες τις οποίες δεν θα πραγματοποιούσαν χωρίς την ενίσχυση ή τις οποίες θα πραγματοποιούσαν μεν αλλά με περιορισμένο ή διαφορετικό τρόπο.

(204) Αρκετά στοιχεία στον φάκελο δείχνουν ότι σε πολλές περιπτώσεις η πλήρης απαλλαγή χορηγήθηκε σε καταναλωτές βασικού φορτίου με στόχο την υιοθέτηση ενός προτύπου κατανάλωσης που αντιστοιχεί στο σύνηθες πρότυπο κατανάλωσής τους δεδομένου ότι η παραγωγική διαδικασία τους απαιτεί συνεχή κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας. Τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου για τους καταναλωτές βασικού φορτίου εφαρμόζονται από το 2005. Αρχικά, τα εν λόγω τέλη αφορούσαν μόνο τους καταναλωτές βασικού φορτίου που συμπλήρωναν 7 500 ώρες πλήρους χρήσης. Τουλάχιστον λοιπόν για τους καταναλωτές βασικού φορτίου που επωφελούνταν ήδη από εξατομικευμένα τέλη δικτύου στο πλαίσιο του αρχικού εκείνου καθεστώτος, η πλήρης απαλλαγή δεν είχε ως αποτέλεσμα κάποια αλλαγή στη συμπεριφορά τους έναντι της συμπεριφοράς που είχαν επιδείξει κατά τη διάρκεια της εφαρμογής των εξατομικευμένων τελών δικτύου και, συνεπώς, δεν λειτούργησε ως κίνητρο. Επιπροσθέτως, ο αριθμός καταναλωτών βασικού φορτίου που επωφελούνταν από εξατομικευμένα τέλη δικτύου το 2014 ήταν πολύ παρεμφερής με τον αριθμό καταναλωτών βασικού φορτίου στους οποίους χορηγήθηκε απαλλαγή κατά την περίοδο 2011 έως 2013 και οι αιτούντες είναι πολλές φορές οι ίδιοι. Αυτό επιβεβαιώνει επίσης τη διαπίστωση ότι για την πλειονότητα των καταναλωτών βασικού φορτίου η πλήρης απαλλαγή δεν επέφερε αλλαγή στη συμπεριφορά σε σύγκριση με το πώς ενεργούσαν στο πλαίσιο των εξατομικευμένων τελών δικτύου. Τα γερμανικά εθνικά δικαστήρια διατύπωσαν τις ίδιες παρατηρήσεις (βλέπε αιτιολογική σκέψη 52). Τέλος, η έκθεση αξιολόγησης 2015 αναδεικνύει επίσης το γεγονός ότι, όπως είχαν παρατηρήσει αρκετοί φορείς εκμετάλλευσης δικτύων, οι συγκεκριμένοι καταναλωτές βασικού φορτίου παρουσίαζαν ήδη το ίδιο πρότυπο κατανάλωσης πριν από τη θέσπιση της πλήρους απαλλαγής ([104]).

5.3.2.4. ***Αναλογικότητα, αρνητικές επιπτώσεις στους όρους των συναλλαγών και συνολική ισορροπία***

(205) Ακόμη και αν δεχθεί κανείς ότι για ορισμένους καταναλωτές βασικού φορτίου η πλήρης απαλλαγή ήταν κατάλληλη, αναγκαία ως συμβολή σε στόχο δημόσιου συμφέροντος και λειτουργούσε ως κίνητρο, πρέπει να επισημανθεί ότι η πλήρης απαλλαγή δεν ήταν αναλογική και ότι οι αρνητικές επιπτώσεις της ενίσχυσης υπερισχύουν των υποθετικών θετικών αποτελεσμάτων της.

(206) Για να είναι αναλογική, η πλήρης απαλλαγή θα έπρεπε να περιορίζεται στο ποσό που ήταν αναγκαίο για να προκληθεί η αλλαγή συμπεριφοράς του εκάστοτε καταναλωτή βασικού φορτίου που θα ήταν επωφελής είτε για την ασφάλεια εφοδιασμού είτε για την προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

(207) Ωστόσο, η Γερμανία δεν απέδειξε ότι η πλήρης απαλλαγή είχε βαθμονομηθεί ώστε να περιορίζεται στο ποσό που ήταν αναγκαίο για να προκληθεί αλλαγή στο πρότυπο κατανάλωσης των καταναλωτών βασικού φορτίου, ούτε ότι η πλήρης απαλλαγή είναι το εργαλείο που διασφαλίζει, με τις λιγότερες δυνατές στρεβλώσεις, συνέχιση της συμβολής των καταναλωτών βασικού φορτίου στη σταθερότητα και στην ασφάλεια του δικτύου. Ως προς αυτό, ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη υποστήριξαν ότι για να είναι βέβαιοι ότι θα συμπλήρωναν τις 7 000 ώρες πλήρους χρήσης, οι υπάλληλοί τους έπρεπε να διαθέτουν μέρος του χρόνου τους στην παρακολούθηση της κατανάλωσης και ότι η συνεχής κατανάλωση συνεπαγόταν επίσης συνεχή παραγωγή και, ως εκ τούτου, ενδεχομένως αυξημένα αποθέματα σε περιόδους μειωμένης ζήτησης των προϊόντων. Ωστόσο, το ίδιο ενδιαφερόμενο μέρος παραδέχεται ότι το κόστος αυτό ήταν διαφορετικό από εταιρεία σε εταιρεία. Συνεπώς, ακόμη και αν υποτεθεί ότι για να συμπληρώσουν 7 000 ώρες πλήρους χρήσης ορισμένοι από τους καταναλωτές βασικού φορτίου υποβάλλονταν σε πρόσθετο κόστος, δεν υπήρχε εγγύηση ότι η απαλλαγή αντιστοιχούσε σε όλες τις περιπτώσεις στο ποσό που ήταν αναγκαίο για την κάλυψη αυτού του πρόσθετου κόστους και η Γερμανία δεν απέδειξε ότι ίσχυε πράγματι αυτή η αντιστοιχία.

(208) Επισημαίνεται επιπροσθέτως ότι το μέτρο δεν φαίνεται να συμβάλει στην ασφάλεια εφοδιασμού πέραν αυτού που ήδη λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό των εξατομικευμένων τελών δικτύου. Πρόσθετη συμβολή του μέτρου δεν αποδείχθηκε. Σε κάθε περίπτωση, η Γερμανία και τα ενδιαφερόμενα μέρη παραδέχονται ότι δεν είναι δυνατή η ποσοτικοποίησή της.

(209) Επιπροσθέτως, επισημαίνεται ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου συνέβαλαν στην ασφάλεια εφοδιασμού πέραν της σταθεροποιητικής επίδρασης στα δίκτυα η οποία έχει ήδη ληφθεί υπόψη στον προσδιορισμό των

([104]) Βλέπε σ. 38 της έκθεσης αξιολόγησης 2015.

εξατομικευμένων τελών δικτύου και ότι συνέβαλαν επίσης εμμέσως στην προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η Γερμανία δεν απέδειξε ότι η ενίσχυση περιορίζεται στο αναγκαίο για την επίτευξη αυτών των θετικών αποτελεσμάτων. Στην έκθεση αξιολόγησης 2015, η BNetzA επισήμανε ότι οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων που είχαν καταναλωτές βασικού φορτίου συνδεδεμένους στο δίκτυό τους ήταν διχασμένοι ανάμεσα σε εκείνους που διαπίστωναν ότι οι καταναλωτές βασικού φορτίου είχαν σταθεροποιητική επίδραση και σε εκείνους που θεωρούσαν ότι οι εν λόγω καταναλωτές δεν είχαν σταθεροποιητική επίδραση (βλέπε γραφήματα 6 και 7 της έκθεσης και τις διαπιστώσεις στη σ. 38 της έκθεσης). Επειδή η έκθεση δεν το διευκρινίζει, δεν είναι σαφές εάν, για τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων που διαπίστωναν σταθεροποιητική επίδραση, η εν λόγω επίδραση υπερέβαινε εκείνη που είχε ήδη ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό των εξατομικευμένων τελών δικτύου. Ένας ΔΣΜ εξήγησε ότι η συμβολή των καταναλωτών βασικού φορτίου στη σταθερότητα των δικτύων εξαρτώταν από τις ειδικές συνθήκες του δικτύου: σε περίπτωση υπερφόρτωσης, οι καταναλωτές βασικού φορτίου έθεταν σε κίνδυνο τη σταθερότητα του δικτύου ενώ σε κατάσταση υποφόρτωσης συνέβαλαν σε αυτή, πράγμα που σημαίνει ότι η λύση για την επίτευξη σταθερότητας στο δίκτυο ήταν στην πραγματικότητα το ευέλικτο φορτίο ([105]) Ωστόσο, οι καταναλωτές βασικού φορτίου εξ ορισμού δεν χαρακτηρίζονται από ευέλικτο φορτίο αλλά από σταθερό και χωρίς ευελιξία φορτίο. Πράγματι, αν οι καταναλωτές βασικού φορτίου πρόσφεραν υπηρεσίες ευελιξίας (μείωση της κατανάλωσης κατόπιν αιτήματος του φορέα εκμετάλλευσης δικτύου, λόγου χάρη), δεν θα πληρούσαν πλέον τον ορισμό των καταναλωτών βασικού φορτίου καθώς δεν θα συμπλήρωναν τις 7 000 ώρες πλήρους χρήσης. Αυτό επιβεβαιώνει, τουλάχιστον, ότι – αν υποτεθεί ότι υπό ορισμένες συνθήκες οι καταναλωτές βασικού φορτίου συμβάλλουν στη σταθερότητα του δικτύου πέραν αυτού που λαμβάνεται ήδη υπόψη για τον υπολογισμό των εξατομικευμένων τελών δικτύου – η συμβολή των καταναλωτών βασικού φορτίου στη σταθερότητα συναρτάται με την κάθε περίπτωση χωριστά και, πάντως, δεν μπορεί να θεωρηθεί εξ ορισμού δεδομένη για κάθε καταναλωτή βασικού φορτίου που υπερβαίνει 10 GWh κατανάλωσης και συμπληρώνει 7 000 ώρες πλήρους χρήσης. Ούτε μπορεί να θεωρηθεί ως δεδομένο ότι δικαιολογεί την πλήρη απαλλαγή από τα τέλη δικτύου σε όλες τις περιπτώσεις.

(210) Επιπλέον, όσον αφορά το επιχείρημα της Γερμανίας και των ενδιαφερόμενων μερών ότι η απαλλαγή θα διασφάλιζε τη βιωσιμότητα των συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου που είναι με τη σειρά τους σημαντικοί πάροχοι βοηθητικών υπηρεσιών, πρέπει να παρατηρηθεί ότι το επιχείρημα βασίζεται στην παραδοχή ότι οι ανάγκες ελάχιστης παραγωγής που καθορίζονται στη μελέτη του 2012 θα παρέμεναν αμετάβλητες ανεξαρτήτως της ζήτησης στη Γερμανία, κάτι που δεν ισχύει. Αντίθετα, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 93 της παρούσας απόφασης, η μελέτη του 2012 υπογραμμίζει στη σελίδα (i) (μέρος «Ergebniszusammenfassung») ότι το ύψος της ελάχιστης κατανάλωσης εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από την επικρατούσα κατάσταση, ειδικά όσον αφορά την παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές αλλά και τη ζήτηση φορτίου. Η Γερμανία δεν προσκόμισε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η πλήρης απαλλαγή περιορίζεται στην κατανάλωση βασικού φορτίου που υποτίθεται ότι είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής βασικού φορτίου ούτε ότι σε βάθος χρόνου θα διαβαθμιζόταν ώστε να προσαρμόζεται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες.

(211) Η Γερμανία υποστήριξε ότι δεν προκαλούνταν αδικαιολόγητη στρέβλωση των όρων συναλλαγών καθώς οι επιπτώσεις στον ανταγωνισμό ήταν περιορισμένες δεδομένου ότι το μέτρο συνέβαλε σημαντικά στην ασφάλεια εφοδιασμού και δεν είχε ουσιαστικά καμία επίπτωση στον ανταγωνισμό με επιχειρήσεις από άλλα κράτη μέλη δεδομένων των πολύ υψηλών τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας στη Γερμανία έναντι των άλλων κρατών μελών.

(212) Ωστόσο, ως αποτέλεσμα των διαπιστώσεων στις ενότητες 5.3.2.1. έως 5.3.2.4., δεν αποδεικνύεται ότι η πλήρης απαλλαγή ήταν κατάλληλη για την επίτευξη ασφάλειας εφοδιασμού και την προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ούτε ότι ήταν αναγκαία και λειτούργησε ως κίνητρο. Επίσης, όπως αποδεικνύεται στις αιτιολογικές σκέψεις 205-211 της παρούσας απόφασης, η ενίσχυση δεν περιορίζεται στο ποσό που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων και έχει ως αποτέλεσμα υπεραντιστάθμιση. Οι υποθετικές θετικές επιπτώσεις της ενίσχυσης είναι, συνεπώς, εξαιρετικά περιορισμένες, αν τελικά υφίστανται.

(213) Απεναντίας, η πλήρης απαλλαγή δεν φαίνεται να συμμορφώνεται με το άρθρο 32 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ και το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 714/2009.

(214) Όσον αφορά τη στρέβλωση του ανταγωνισμού με άλλα κράτη μέλη και σε αντίθεση με τις απόψεις της Γερμανίας, οι επιπτώσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν αμελητέες. Πρώτον, το μέτρο απαλλάσσει εξολοκλήρου τους δικαιούχους από τα τέλη δικτύου ενώ όλοι οι ανταγωνιστές τους συνεχίζουν να έχουν υποχρέωση καταβολής τελών στο κράτος μέλος τους, σύμφωνα με την ισχύουσα ευρωπαϊκή νομοθεσία. Αυτό μπορεί να έχει σημαντικές στρεβλωτικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό καθώς, όπως υπογράμμισε η ίδια η Γερμανία, οι περισσότεροι δικαιούχοι είναι επιχειρήσεις έντασης ηλεκτρικής ενέργειας. Το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί, συνεπώς, σημαντικό συντελεστή της ανταγωνιστικότητάς τους. Δεύτερον, δεν αποδεικνύεται ότι οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας ήταν υψηλές στη Γερμανία και ότι επιβάρυναν σημαντικά το κόστος παραγωγής των επιχειρήσεων έντασης ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας. Επισημαίνεται αντίθετα ότι, μεταξύ των ετών 2011 και 2013 οι χρήστες έντασης ηλεκτρικής ενέργειας στη Γερμανία επωφελήθηκαν από μειώσεις του φόρου επί της ηλεκτρικής ενέργειας, της προσαύξησης ΕΕG και της προσαύξησης ΣΗΘ.

(215) Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, συνάγεται ότι οι αρνητικές επιπτώσεις της ενίσχυσης υπερισχύουν της υποθετικής θετικής συμβολής που μπορεί να είχε στην προώθηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή στην ασφάλεια εφοδιασμού.

([105]) Βλέπε σ. 38 της έκθεσης αξιολόγησης 2015.

5.3.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

(216) Η ενίσχυση που χορηγήθηκε το 2012 και το 2013 δεν είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά.

6. **ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΠΟΣΩΝ**

(217) Σύμφωνα με τη Συνθήκη και την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή είναι αρμόδια να αποφασίσει αν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να καταργήσει ή να τροποποιήσει μια ενίσχυση όταν διαπιστώνεται ότι είναι ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά ([106]). Από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι η υποχρέωση για το κράτος μέλος να καταργήσει ενίσχυση την οποία η Επιτροπή θεωρεί ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά αποσκοπεί στην επαναφορά στην προτέρα κατάσταση ([107]).

(218) Σε αυτό το πλαίσιο, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται όταν ο δικαιούχος αποδώσει τα ποσά που χορηγήθηκαν υπό μορφή παράνομων ενισχύσεων, χάνοντας έτσι το πλεονέκτημα που απολάμβανε στην αγορά σε σχέση με τους ανταγωνιστές του, και τα πράγματα επανέλθουν στην προ της καταβολής κατάσταση ([108]).

(219) Σε συμφωνία με τη νομολογία, το άρθρο 16 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου ([109]) όριζε ότι *«όταν λαμβάνεται αρνητική απόφαση σε υποθέσεις παράνομης ενίσχυσης, η Αρχή αποφασίζει ότι το οικείο κράτος μέλος της ΕΖΕΣ πρέπει να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για την ανάκτηση της ενίσχυσης από τον δικαιούχο […]»*.

(220) Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι εφαρμόστηκε κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης και είναι ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά, η υπό εξέταση ενίσχυση πρέπει να ανακτηθεί ώστε να αποκατασταθεί η κατάσταση που επικρατούσε στην αγορά πριν από τη χορήγησή της. Η ανάκτηση πρέπει να καλύπτει το χρονικό διάστημα από τη χορήγηση του πλεονεκτήματος στον δικαιούχο, δηλαδή από την ημερομηνία κατά την οποία η ενίσχυση τέθηκε στη διάθεση του δικαιούχου, έως την πραγματική ανάκτηση, και τα προς ανάκτηση ποσά υπόκεινται σε τόκο από την ημερομηνία χορήγησης στον δικαιούχο έως την πραγματική ανάκτηση.

(221) Όσον αφορά τον ισχυρισμό που διατυπώθηκε από ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη ότι η ανάκτηση παραβιάζει την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, πρέπει να επισημανθεί ότι το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι το δικαίωμα επίκλησης της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εκτείνεται επίσης σε κάθε ιδιώτη στον οποίο ένα θεσμικό όργανο της Ένωσης δημιούργησε δικαιολογημένες προσδοκίες, παρέχοντάς του συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις. Εντούτοις, αν ένας συνετός και ενημερωμένος επιχειρηματίας είναι σε θέση να προβλέψει τη λήψη ενωσιακού μέτρου ικανού να βλάψει τα συμφέροντά του, δεν μπορεί να επικαλεστεί την αρχή αυτή μετά τη λήψη του εν λόγω μέτρου ([110]). Με βάση τη συγκεκριμένη νομολογία, η υπόθεση *PreussenElektra* δεν ήταν δυνατό να δημιουργεί δικαιολογημένη εμπιστοσύνη επειδή δεν αμφισβητεί τη δυνατότητα ορισμού ιδιωτικών φορέων για τη διαχείριση καθεστώτος ενισχύσεων και χαρακτηρισμού οιονεί δημοσιονομικών εισφορών και επιβαρύνσεων ως κρατικών πόρων. Αφορούσε μάλλον μια περιορισμένη κατάσταση που είχε ήδη εντοπιστεί στην υπόθεση *Van Tiggele* ([111]). Επιπροσθέτως, η Επιτροπή κατέληξε στην ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης σε μεγάλο αριθμό καθεστώτων που χρηματοδοτούνταν βάσει προσαύξησης που είχε επιβληθεί από το κράτος ([112]).

([106]) Βλέπε απόφαση 12ης Ιουλίου 1973, *Επιτροπή κατά Γερμανίας*, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, σκέψη 13.

([107]) Βλέπε απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 1994, *Ισπανία κατά Επιτροπής*, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-278/92, C-279/92 και C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, σκέψη 75.

([108]) Απόφαση της 17ης Ιουνίου 1999, *Βέλγιο κατά Επιτροπής*, C-75/97, EU:C:1999:311, σκέψεις 64 και 65.

([109]) Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 9).

([110]) Βλέπε απόφαση της 22ας Ιουνίου 2006, *Forum 187 κατά Επιτροπής*, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-182/03 και C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416, σκέψη 147.

([111]) Βλέπε απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 1978, *Van Tiggele*, C-82/77, EU:C:1978:10.

([112]) Βλέπε π.χ.: Απόφαση της Επιτροπής της 4ης Ιουλίου 2006 σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις NN162a/2003 και N317a/2006 – Αυστρία – Στήριξη της παραγωγής ηλεκτρισμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας βάσει του νόμου για την πράσινη ηλεκτρική ενέργεια (ΕΕ C 221 της 14.9.2006, σ. 8)· απόφαση της Επιτροπής της 8ης Φεβρουαρίου 2012 σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.33384 – Αυστρία – Νόμος για την πράσινη ηλεκτρική ενέργεια 2012 (OJ C 156 της 2.6.2012, σ. 1)· απόφαση της Επιτροπής της 14ης Απριλίου 2010 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N94/2010 – Ηνωμένο Βασίλειο – Τιμολόγια παροχής ηλεκτρικού ρεύματος για τη στήριξη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές χαμηλών εκπομπών άνθρακα) (ΕΕ C 166 της 25.6.2010, σ. 2)· απόφαση της Επιτροπής της 24ης Απριλίου 2007 σχετικά με την κρατική ενίσχυση C 7/2005 – Σλοβενία – Σλοβακικά τιμολόγια ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ C 219 της 24.8.2007, σ. 9)· απόφαση της Επιτροπής της 26ης Οκτωβρίου 2009 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 354/2009 – Σλοβενία – Στήριξη της παραγωγής ηλεκτρισμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και σε εγκαταστάσεις συνδυασμένης παραγωγής (ΕΕ C 285 της 26.11.2009, σ. 2)· απόφαση της Επιτροπής της 25ης Σεπτεμβρίου 2007 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 571/2006 – Ιρλανδία – Πρόγραμμα στήριξης RES-E (ΕΕ C 311 της 21.12.2007, σ. 2)· απόφαση της Επιτροπής της 18ηςΟκτωβρίου 2011 σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.33384 – Ιρλανδία – Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα (ΕΕ C 361 της 10.12.2011, σ. 2)· απόφαση της Επιτροπής της 2ας Ιουλίου 2009 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 143/2009 – Κύπρος – Σχέδιο Χορηγιών για ενθάρρυνση της ηλεκτροπαραγωγής από μεγάλα εμπορικά Αιολικά, Ηλιοθερμικά, Φωτοβολταϊκά συστήματα και την αξιοποίηση της Βιομάζας (ΕΕ C 247 της 15.10.2009, σ. 2)· απόφαση της Επιτροπής της 19ης Μαρτίου 2003 σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις N 707/2002 και N 708/2002 – Κάτω Χώρες– MEP stimulering duurzame energie & MEP Stimulering warmtekracht-koppeling (ΕΕ C 148 της 25.6.2003, σ. 8)· απόφαση της Επιτροπής της 5ης Ιουνίου 2002 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 43/2002 (πρώην N 75/2001) – Λουξεμβούργο – Ταμείο αντιστάθμισης στο πλαίσιο της οργάνωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 159 της 20.6.2009, σ. 11)· απόφαση της Επιτροπής της 23ης Ιουλίου 2014 σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.38632 – Γερμανία – EEG 2014 – Αναθεώρηση του νόμου για την ανανεώσιμη ενέργεια (ΕΕ C 325 της 2.10.2015, σ. 4)· απόφαση της Επιτροπής της 8ης Μαρτίου 2011 σχετικά με την κρατική ενίσχυση C 24/2009 – Αυστρία – Κρατική ενίσχυση υπέρ των ενεργειοβόρων επιχειρήσεων βάσει του αυστριακού Νόμου για την Πράσινη Ηλεκτρική Ενέργεια (ΕΕ L 235 της 10.9.2011, σ. 42).

(222) Σε κάθε περίπτωση, το Δικαστήριο διευκρίνισε στην υπόθεση *Essent* ([113]) τα όρια της απόφασης *PreussenElektra* και επαναβεβαίωσε παλαιότερη νομολογία του η οποία επίσης χαρακτηρίζει ως κρατικό πόρο πλεονέκτημα χρηματοδοτούμενο από προσαύξηση που επιβάλλεται από το κράτος και την οποία διαχειρίζεται φορέας οριζόμενος από το κράτος.

(223) Η ερμηνεία των κρατικών πόρων που υιοθετείται στην παρούσα απόφαση συνάδει με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου καθώς και με την πρακτική λήψης αποφάσεων της Επιτροπής. Όπως θα μπορούσε να έχει προβλέψει ένας συνετός και ενημερωμένος οικονομικό φορέα, η ανάκτηση δεν αντιβαίνει στην αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

(224) Υπό το φως των ανωτέρω, και ιδίως σε σχέση με την αιτιολογική σκέψη 216, η ενίσχυση πρέπει να ανακτηθεί επειδή είναι ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά και τα προς ανάκτηση ποσά υπόκεινται σε τόκο από την ημερομηνία χορήγησης στον δικαιούχο έως την πραγματική ανάκτηση.

(225) Η ανάκτηση πρέπει να καλύπτει μόνο την πλήρη απαλλαγή από τα τέλη δικτύου η οποία χορηγήθηκε από την 1η Ιανουαρίου 2012 έως την 31η Δεκεμβρίου 2013 σε παραβολή με τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου που θα έπρεπε να καταβληθούν αν δεν υπήρχε η απαλλαγή, καθώς μόνον αυτό το ποσό χαρακτηρίζεται ως κρατική ενίσχυση.

(226) Τα προς ανάκτηση ποσά είναι τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου που θα έπρεπε να καταβάλουν οι δικαιούχοι αν δεν υφίστατο η πλήρης απαλλαγή, για κάθε έτος που εμπίπτει στην απόφαση.

(227) Τα εξατομικευμένα τέλη δικτύου που αναφέρονται στην προηγούμενη αιτιολογική σκέψη πρέπει να υπολογιστούν με βάση τη μεθοδολογία της φυσικής διαδρομής όπως ορίστηκε από την BNetzA στο έγγραφο κατευθύνσεων «*Leitfaden zur Genehmigung individueller netzentgeltvereinbarungen nach § 19 Abs. 2 S. 1 und 2 StromNEV*» που εκδόθηκε στις 26 Οκτωβρίου 2010.

(228) Το προς ανάκτηση ποσό ισούται τουλάχιστον με το 20 % του ποσού που θα είχε πληρώσει ο δικαιούχος αν ήταν υποχρεωμένος να καταβάλλει τα δημοσιευμένα τέλη δικτύου, για κάθε έτος που εμπίπτει στην απόφαση.

(229) Σε περίπτωση που το συνολικό ποσό του πλεονεκτήματος που έλαβε ένας δικαιούχος είναι μικρότερο από 200 000 ευρώ και εφόσον το πλεονέκτημα πληροί όλα τα άλλα κριτήρια που θεσπίζονται είτε στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής ([114]) είτε στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 της Επιτροπής ([115]), πρέπει να θεωρηθεί ότι το εν λόγω πλεονέκτημα δεν συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης και, ως εκ τούτου, δεν πρέπει να υπόκειται σε ανάκτηση.

7. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(230) Συνάγεται ότι η Γερμανία χορήγησε παράνομα κατά την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2012 έως την 31η Δεκεμβρίου 2013 ενίσχυση με τη μορφή πλήρους απαλλαγής από τα τέλη δικτύου για τους καταναλωτές βασικού φορτίου με ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας τουλάχιστον 10 GWh και 7 000 ώρες πλήρους χρήσης κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

(231) Το ποσό της κρατικής ενίσχυσης ανέρχεται στο κόστος δικτύου που προκάλεσαν πράγματι οι απαλλασσόμενοι καταναλωτές βασικού φορτίου κατά τα έτη 2012 και 2013 ή, αν το εν λόγω κόστος δικτύου ήταν μικρότερο από τα ελάχιστα τέλη δικτύου που αντιστοιχούν στο 20 % των δημοσιευμένων τελών δικτύου, σε αυτά τα ελάχιστα τέλη δικτύου. Ως προς αυτό, η πλήρης απαλλαγή που χορηγήθηκε δυνάμει του άρθρου 19 παράγραφος 2 δεύτερη περίοδος του StromNEV 2011 συνιστά παρέκκλιση από το εφαρμοζόμενο σύστημα αναφοράς. Συνεπώς, το ποσό της κρατικής ενίσχυσης ανέρχεται στην αξία των εξατομικευμένων τελών δικτύου που δεν κατέβαλαν οι καταναλωτές βασικού φορτίου κατά τα έτη 2012 και 2013 και αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 20 % των δημοσιευμένων τελών δικτύου τα αντίστοιχα έτη.

(232) Η κρατική ενίσχυση δεν πληροί τις προϋποθέσεις για καμία από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 107 παράγραφος 2 και παράγραφος 3 της Συνθήκης και δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά για κανέναν άλλο λόγο. Κατά συνέπεια, είναι ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.

(233) Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, η Επιτροπή πρέπει να ζητήσει από το οικείο κράτος μέλος τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την ανάκτηση της ενίσχυσης από τους δικαιούχους. Η Γερμανία είναι, συνεπώς, υποχρεωμένη να προχωρήσει σε ανάκτηση της μη συμβατής ενίσχυσης,

---

([113]) Απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, σκέψη 74.

([114]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L 352 της 24.12.2013, σ. 1).

([115]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2006, για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L 379 της 28.12.2006, σ. 5).

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Η πλήρης απαλλαγή των καταναλωτών βασικού φορτίου στη Γερμανία από την καταβολή τελών δικτύου, την οποία εφάρμοσε παράνομα η Γερμανία κατά τα έτη 2012 και 2013, συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, στο μέτρο που οι εν λόγω καταναλωτές απαλλάσσονταν από την καταβολή των τελών δικτύου που αντιπροσώπευαν το κόστος δικτύου το οποίο τους αναλογούσε ή, αν το εν λόγω κόστος δικτύου ήταν μικρότερο από τα ελάχιστα τέλη δικτύου που αντιστοιχούσαν στο 20 % των δημοσιευμένων τελών δικτύου, από την καταβολή αυτών των ελάχιστων τελών δικτύου.

2. Η κρατική ενίσχυση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 χορηγήθηκε από τη Γερμανία κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης και δεν είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά.

Άρθρο 2

Οι ατομικές ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του καθεστώτος που αναφέρεται στο άρθρο 1 δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση εάν, κατά τον χρόνο χορήγησής τους, πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζει ο κανονισμός που θεσπίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98 του Συμβουλίου ([116]), ο οποίος ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.

Άρθρο 3

(1) Η Γερμανία ανακτά από τους δικαιούχους τις μη συμβατές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο του καθεστώτος ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 1.

(2) Οι ανακτώμενες ενισχύσεις περιλαμβάνουν τόκους από τον χρόνο κατά τον οποίο τέθηκαν στη διάθεση των δικαιούχων μέχρι τον χρόνο της πραγματικής τους ανάκτησης.

(3) Οι τόκοι υπολογίζονται με τη μέθοδο του ανατοκισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου V του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής ([117]).

(4) Με ισχύ από την ημερομηνία έγκρισης της παρούσας απόφασης, η Γερμανία ακυρώνει όλες τις εκκρεμείς πληρωμές της ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 1.

Άρθρο 4

(1) Η ανάκτηση της ενίσχυσης που χορηγήθηκε βάσει του καθεστώτος που αναφέρεται στο άρθρο 1 θα είναι άμεση και αποτελεσματική.

(2) Η Γερμανία διασφαλίζει την εκτέλεση της παρούσας απόφασης εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησής της.

Άρθρο 5

(1) Εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, η Γερμανία υποβάλλει τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) τον πίνακα των δικαιούχων που έχουν λάβει ενισχύσεις στο πλαίσιο του καθεστώτος που αναφέρεται στο άρθρο 1 και το συνολικό ποσό των ενισχύσεων που έχει λάβει κάθε ένας από αυτούς βάσει του καθεστώτος·

β) το συνολικό ποσό (αρχικό κεφάλαιο και τόκοι ανάκτησης) που θα πρέπει να ανακτηθεί από κάθε δικαιούχο·

γ) λεπτομερή περιγραφή των μέτρων που έχει ήδη λάβει και σχεδιάζει να λάβει για να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση· και

δ) έγγραφα που αποδεικνύουν ότι έχει δοθεί εντολή στον δικαιούχο να επιστρέψει την ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 1.

(2) Η Γερμανία τηρεί ενήμερη την Επιτροπή σχετικά με την πρόοδο των εθνικών μέτρων που ελήφθησαν για την εκτέλεση της παρούσας απόφασης μέχρι να ολοκληρωθεί η ανάκτηση της ενίσχυσης που χορηγήθηκε βάσει του καθεστώτος που αναφέρεται στο άρθρο 1. Κατόπιν απλού αιτήματος της Επιτροπής, η Γερμανία παρέχει αμελλητί όλες τις πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έχει ήδη λάβει και σχεδιάζει να λάβει για να συμμορφωθεί προς την παρούσα απόφαση. Επίσης, θα παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα ποσά της ενίσχυσης και τους τόκους που έχουν ήδη ανακτηθεί από τους δικαιούχους.

([116]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 994/98 του Συμβουλίου, της 7ης Μαΐου 1998, για την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σε ορισμένες κατηγορίες οριζόντιων κρατικών ενισχύσεων (ΕΕ L 142 της 14.5.1998, σ. 1).

([117]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1).

Άρθρο 6

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 28 Μαΐου 2018.

Για την Επιτροπή
Margrethe VESTAGER
Μέλος της Επιτροπής